Poštnina plačana v gotovini
Leto X, št. 224

Ljubljana, sreda 25 septembra 1929

Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 35 Din, za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflova ulica 5. Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocenova ul. 2. Telefon štev. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Ostanki po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 3492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 24. septembra.

Notranja politika Litve je zopet na razpotju. Voldemarasova vlada je odstopila in v novi vladi bivšega diktatorja ne bo več, čeprav jo bodo tvorili še vedno njegovi politični prijatelji. Kakor zatrjujejo dosedanje vesti, se misli Voldemaras umakniti iz politične arene in tako likvidirati svojo diktaturo, ki je po svojih zunanje-političnih ekstravagancah v zadnjih letih ponovno vznemirila celo Evropo.

Litva spada sicer med najmanjše evropske države, a se vendar njeno ime v mednarodni politiki mnogo češče imenuje, nego bi bilo pričakovati z ozirom na velikost in moč države. Njena vloga v evropski politiki se zdi važnejša nego marsikatere večje države, dasi velja seveda ta konstatacija v prav posebnem smislu, bolj z negativno nego pozitivno vsebino.

Prvič si je Litva dobila ime po svojem sporu s Poljsko. Nepomirljiva do skrajnosti, zahteva trdovratno, da ji Poljska »vrne« Vilno in kaže to svoje stališče v kar najbolj mogoče kričeči obliki. Posrečilo se ji je sicer s tem kričanjem obrniti nase pozornost Evrope, ni se ji pa doslej posrečilo doseči česarkoli pozitivnega v tej aferi.

Drugič je opozorila Litva nase evropsko javnost s svojo diktaturo, ki ji je dal značaj Voldemaras v vlogi vladnega predsednika. Voldemaras je antipoljsko stališče še prav močno podčrtal, proglasil Vilno za litovsko državno prestolnico in to določbo uvrstil celo v svojo novo ustavo. Uspeha pa tudi s to demonstracijo ni bilo mogoče doseči, dasi je prav malo manjkalo, da ni s svojo intransigentnostjo izzval vojne s Poljsko.

Voldemaras mora danes priznati, da je bila ta njegova politika popolnoma brezplodna. Čeprav je bombardiral Društvo narodov s svojimi pritožbami, ženevske seje pa s svojimi izzivajočimi govori, je bil uspeh le ta, da je najugodnejši posredovalni predlog iz angleškega vira meril na nekako revizijo meje, ki bi bržkone Litvi prisodila nekaj obmejnih vasi, kjer je prebivalstvo litovskega jezika, pa pripada poljskemu državnemu teritoriju. Ali celo to je še dvomljiv uspeh.

Vendar pa so vzroki za odstop Voldemarasa očividno v težavah notranje politike. Potek njegove diktature je precej nenavaden. Preden ga je usoda postavila v vlogo diktatorja, v litovskem političnem življenju komaj da je kaj pomenil. Ko so oficirji litovske vojske izvršili državni prevrat, vrgli vlado, ki se je naslanjala na levičarsko večino v parlamentu ter pričela paktirati s sovjetsko Rusijo, so za vladnega šefa postavili Voldemarasa, ki naj bi jim dal civilno masko in fasado na zunaj. Toda v ocenjevanju njegove osebe so se temeljito zmotili. Kakor hitro se je Voldemaras vživel v svojo vlogo, ga je brž minilo veselje, da bi izvrševal voljo vodilnih oficirjev; pričel je voditi samostojno politiko in je seveda kmalu prišel navskriž z načrti in nagnjenji generalitete. Pri tem se je pokazal velikega mojstra ter je poslal tega generala v penzijo, onega za guvernerja na kako nedolžno mesto, tretjega drugam in je na ta način kmalu razgnal najopasnejše nasprotnike, svoje nekdanje zaveznike. Ko so oficirji poskusili z zarotami in puči pognati nehvaležnega prijatelja z visokega mesta, na katero so ga bili postavili, se je Voldemarasov pritisk še povečal.

Enako ostra je bila njegova politika v drugih smereh. Posebno ostro je nastopal zoper levičarske elemente, ki jih je preganjal po mili volji. Kolikor bolj so levičarji z atentati in emigrantsko akcijo nastopali zoper njegov režim, toliko bolj se je stopnjeval njegov pritisk in smrtne obsodbe so se izrekale zelo z lahkoto. Zato je rastel razdor tudi v političnem svetu in Voldemaras je bil osovražen vedno bolj.

Voldemaras pa ni morda smatral diktaturo kot prehodno sredstvo, ki naj sanira politično življenje in se po končani misiji umakne zopet demokratičnemu režimu, marveč mu je bila diktatura ideal sama po sebi. Organiziral je po državi posebne organizacije po fašističnem vzoru in svojo oblast naslanjal samo nanje. Toda v pretežno agrarni Litvi, kjer je ogromen odstotek meščanstva židovskega rodu, so bili pogoji tudi za fašizem zelo slabi, tako da si tudi na tej strani Voldemarsova diktatura ni mogla pridobiti zadostne zaslombe.

Kljub vsemu temu je prišel odstop diktatorja Voldemarasa precej nepričakovano. Doslej je dospelo še zelo malo vesti, ki bi tolmačile neposredne vzroke nenadne njegove demisije, zdi se pa, da je mož končno uvidel brezplodnost svojega početja in iz tega potegnil konsekvence. Ali trajno ali samo začasno, je danes nemogoče prorokavati.

Varaždinski balon

Pariz, 24. septembra. AA. Havas poroča, da je balon, ki so ga našli pri Ivancih blizu Varaždina, eden od poskusnih balonov, ki so jih izpustili v Saint Cloudu.

„Makedonstvujušči so nesreča za Bolgarijo"

Medsebojno obračunavanje se nadaljuje – Ustrahovani protogerovci – Žrtve dosedanjih pobojev

Sofija, 24. septembra. r. Obračunavanje med makedonskimi revolucijonarji je, kakor vse kaže, stopilo zopet v ostrejšo fazo. Očividno menijo pristaši Vanče Mihajlova, da je nastopil čas za popolno iztrebljenje protogerovcev, ki so v Bolgariji že itak dodobra ustrahovani, a se drže še v inozemstvu. Ti so bolj agresivni in pošiljajo povodom zavratnega umora Boždarova umorjenčevi rodbini in vladi cele kupe brzojavk, v katerih protestirajo proti umoru in izražajo rodbini svoje sožalje, vlado pa pozivajo, da naredi konec krvavemu terorju Vanče Mihajlova in njegovih pristašev. Nekatere inozemske makedonske organizacije očitajo vladi, da bo s svojo popustljivostjo docela kompromitirala makedonski pokret.

Kak obseg je zavzelo medsebojno klanje makedonstvujuščih, je najbolje razvidno iz dejstva, da sta od umora generala Protogerova do danes bila »na terenu«, to je na ozemlju Južne Srbije, ubita le dva makedonska atentatorja v Štipu, dočim je v njihovi medsebojni borbi na bolgarskih tleh našlo v istem času smrt okrog 50 makedonstvujuščih. To je najboljši dokaz, kak je pravi značaj tako zvane makedonske revolucijonarne akcije. Ko sta bila omenjena atentatorja v Štipu zasačena pri svojem zločinskem delu in od razjarjenih prebivalcev ubita, so makedonstvujušči dvignili po vsem svetu krik in vik, med tem pa se v Bolgariji sami med seboj pobijajo kar v masah. To konstatacijo poudarjajo tudi v sofijskih diplomatskih krogih, ki sedaj že odkrito izjavljajo, da makedonski revolucijonarji niso le nadloga za mir in red na Balkanu, temveč tudi velika nesreča in nevarnost za Bolgarijo samo.

Akcija za podunavski izvozniški kartel

Predlog madžarskih izvoznikov za skupno prodajo madžarskih, jugoslovenskih in rumunskih poljedelskih pridelkov

Beograd, 24. septembra n. V vsem poljedelskih deželah Evrope, ki so izvoznice poljedelskih proizvodov, se zelo težko občuti konkurenca Amerike. To je bilo tudi bržkone povod, da so madžarski izvozniki predlagali našim in rumunskim izvoznikom skupno akcijo za prodajo poljedelskih proizvodov Madžarske, Jugoslavije in Rumunije. Ta predlog madžarskih poljedelskih producentov je bil predmet nocojšnjega razgovora našega udruženja izvoznikov in bo tudi predmet posvetovanja rumun. izvoznikov. Med drugim se ima n. pr. rešiti tudi vprašanje sedeža kartela izvoznikov omenjenih treh držav. Madžari žele, da bi imel kartel svoj sedež v Budimpešti, ni pa izključeno, da se bo za sedež sporazumno določila kaka luka na Dunavu, n. pr. Braila v Rumuniji. Naši izvozniki naglašajo da bi bilo treba to vprašanje vsekakor rešiti sporazumno z vsemi državami Male antante, torej tudi s Češkoslovaško, čeprav ta ne prihaja toliko v poštev kot izvoznica poljedelskih proizvodov. Pri tem se misli na to, da bi bila ta stvar tudi predmet razgovorov na prihodnjem gospodarskem sestanku držav Male antante

Zaključek razprave proti Marku Ožaniću

Državni tožitelj vztraja pri obtožbi, zagovornik pa predlaga popolno oprostitev. — Sodba bo razglašena danes

Beograd, 24. septembra. AA. Davi ob 8. se je pred državnim sodiščem za zaščito države nadaljevala razprava proti Marku Ožaniću, natakarju iz Zagreba, ki ga je državni tožitelj obtožil, da je skušal umoriti policijskega agenta Alfreda Grauerja dne 24. decembra l. l. v zagrebški kavarni »Korzo«. Obtoženi Ožanić vztraja pri svoji prvotni trditvi, da ni v nikaki zvezi s tem zločinom, temveč da je celo opozoril lastnika kavarne »Korzo« na dva sumljiva omladinca, ki sta sedela v kavarni, češ da pripravljata umor policijskega agenta Grauerja, katerega je treba posvariti.

Izvedenci so izpovedali, da je bil Ožanićev revolver istega sistema, kakor revolver, s katerim je bil ranjen Grauer. Na vprašanje predsednika dr. Dušana Subotića ali je ta revolver v resnici kupil od priče Dujmovića, je obtoženec odvrnil, da svojega revolverja ni kupil od Dujmovića in da tega vobče ne pozna.

Iz spričevala o obtoženčevem vedenju in premoženjskem stanju je razvidno, da je obtoženec siromašen in da je bil dobrega vedenja. Predkaznovan je bil le policijsko zaradi udeležbe pri omladinskih demonstracijah.

Ob 11. je predsednik odredil 15 minutni odmor. Po odmoru je prvi povzel besedo državni tožitelj, ki vztraja pri svoji prvotni obtožnici in jo izpopolnjuje s čl. 19. zakona o zaščiti države, ker je obtoženi nosil značko prepovedane ilegalne organizacije Hanao. Zatem je govoril braniteli obtoženega Ožanića odvetnik dr. Miškulin, ki je naglašal, da o kakih dokazih za krivdo obtoženca ne more biti govora. Na koncu svojega govora je stavil predlog, naj državno sodišče za zaščito države proglasi Ožanića za nedolžnega. Predsednik je s tem zaključil današnjo razpravo in napovedal, da bo sodišče razglasilo razsodbo jutri ob pol 12.

Važna modernizacija v železniškem prometu

Kralj je podpisal zakon o povračilu preveč plačane tovornine in voznine za neizrabljene vozne listke.

Beograd, 24. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra prometa v soglasju z ministrom financ ter po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal in proglasil zakon o povrnitvi vplačil in storniranju voznine in ostalih pristojbin na državnih železnicah. Zakon se glasi:

Člen 1.: Zaradi pogrešne uporabe tarif in predpisov na škodo pošiljatelja ali prejemnika neumestno vplačano voznino kakor tudi voznino na podlagi priznane refakcije bo vračala železniška uprava iz dohodkov voznine.

Člen 2. Ako so bili tarifi in predpisi pogrešno uporabljeni na škodo železnice, je pošiljatelj, oziroma prejemnik dolžan premalo plačano voznino povrniti železniški upravi na njen poziv brez posredovanja sodne oblasti v primeru, da gre za diferenco do 500 Din od tovornega lista (čl. 70. uredbe o prevozu potnikov in blaga). V tem primeru bo izvršna oblast pobirala manj plačano voznino od pošiljatelja ali prejemnika na zahtevo železniške uprave in na podlagi sklepa, ki ga o tem izda železniška uprava. Na enak način se naj postopa tudi v vseh prejšnjih primerih premalo plačane voznine, ki jo železniška uprava doslej ni pobrala, z izjemo primerov zastarelosti.

Člen 3. Storniranje voznine in postranskih pristojbin kakor tudi ostalih terjatev, s katerimi so državne železnice obremenjene, se bo vršilo iz dohodkov voznine, če se ne morejo sicer vrniti.

Člen 4. Voznino za neizkoriščene potniške in prtljažne listke bo železniška uprava vračala iz dohodkov voznine, in sicer v naslednjih primerih: 1.) ako potnik sploh ne izkoristi kupljenega listka; 2.) ako potnik zaradi smrti, bolezni, nesrečnega slučaja, ki ga je zadel, ali iz imperativnega vzroka podobne vrste le deloma izkoristi listek. V tem primeru se povrne razlika med plačano skupno voznino in vozno ceno za prepotovano progo; 3.) ako je potnik zaradi zakasnitve vlaka izgubil zvezo z drugim vlakom, ali ako je zaradi izostanka vlaka ali nereda v prometu zadržan, da nadaljuje pot in zaradi tega odstopi od nadaljnjega potovanja. Pri znižani vozni ceni se lahko zahteva povračilo voznine le v primeru, ki je predviden v tem odstavku; 4.) ako prtljaga, ki je bila izročena v odpravo, ni odpremljena na predvideno postajo, se mora na zahtevo potnika vrniti plačana prtljažnina. Ako se prtljaga dvigne na kaki vmesni postaji, se plačana prtljažnina vrne samo v primerih 2 in 3 tega člena. — V vseh gori navedenih primerih pa vrne železniška uprava voznino po odbitku stroškov, ki jih je imela in ki so predvideni z železniškimi predpisi. Zahtevo za povračilo voznine v notranjem prometu je treba prijaviti v roku 10 dni, v mednarodnem prometu pa v toku 6 mesecev po preteku veljave voznega ali prtljažnega listka.

Člen 5. Sklepe o povračilu in storniranju voznine, postranskih pristojbin in ostalih pristojbin, ki jih ni bilo mogoče izplačati, podpisuje minister prometa ali oni organ železniške uprave, ki ga minister pooblasti.

Člen 6. Ta zakon se naj izvaja tudi za primere povrnitve in storniranja voznine, postranskih pristojbin in ostalih neizterjanih pristojbin, ki so bile prijavljene po 1. avgustu 1929 in ki so ostali nerešeni.

Člen 7. Minister prometa se pooblašča, da podpiše pravilnik, ki bo urejeval način teh izplačil.

Člen 8. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše in dobi obvezno moč, ko izide v »Službenih Novinah«.

Dr. Grisogono pri ministrskem predsedniku

Beograd, 24. septembra. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister notranjih del general Peter Živković je danes sprejel bivšega ministra dr. Prvislava Grisogona, odvetnika iz Splita.

Ukinjenje sezonskih pošt

Beograd, 24. septembra. p. Po odredbi ministrstva javnih del in pošt se ukinejo s 1. oktobrom vse sezonske pošte v kopališčih in zdraviliščih, ki so poslovale preko glavne sezone.

27. oktobra nove volitve v čsl. parlament

Po soglasnem sklepu vladnih strank bosta danes razpuščena parlament in senat – Volilna borba se je že pričela

Praga, 24. septembra. h. Danes so zasedali skoraj vsi izvršilni odbori in poslanski in senatorski klubi strank. Glavno zanimanje je bilo osredotočeno na posvetovanja klerikalcev in agrarcev.

Razprave so se predvsem vršile o tem, kdaj in kako se bodo vršile volitve. Večina strank je razpravljala o volilnih parolah in o terminu volitev. Vse stranke so zvečer izdale komunikeje, iz katerih je razvidno, da stoji Češkoslovaška pred novimi volitvami.

Zvečer se je vršila seja izvršilnega odbora koalicije. Na seji se je vzelo na znanje, da bosta jutri razpuščeni obe zbornici in razpisane nove volitve za 27. oktober. Koalicija bo pri volitvah nastopila enotno proti socijalistom. Kako se bodo napram temu zadržali socijalisti, še ni znano.

Vse stranke so že pričele s pripravami za volilno borbo ter so nekatere med njimi razposlale že celo prve okrožnice na svoje podrejene organizacije po deželi. Ker se bodo volitve vršile že 27. oktobra, bo volilna borba v kratkem dosegla svoj popoln razmah. Glavna borba se bo vršila med združenimi koalicijskimi strankami in socijalisti. Splošno prevladuje mnenje da se ne bo število volilcev posameznih strank dosti izpremenilo.

Nova litovska vlada sestavljena

Predsedstvo vlade je prevzel Tubelis – Novi kabinet bo nadaljeval politiko močne roke

Kovno, 24. septembra. d. Nepričakovana demisija Voldemarasovega kabineta, ki jo je izzval spor predsednika Voldemarasa z ministrom za pravosodje Zilinskim in ministrom za prosveto Sakenisom zaradi preosnove vseučilišča, je bila hitreje rešena kakor so sprva pričakovali

Novo vlado je sestavil predsednik Tubelis, ki je poskušal pregovoriti Voldemarasa da bi vstopil v njegov kabinet kot zunanji minister Voldemaras pa je vse njegove prošnje odločno odklonil in vztrajal pri sklepu, da se umakne iz političnega življenja. Novo ministrstvo je bilo včeraj zaprisežено po državnem predsedniku Smetoni. Vladi predseduje Tubelis, ki upravlja začasno tudi ministrstvo financ in zunanje ministrstvo, poljedelstvo je prevzel Aleksa, državno brambo brigadni general Variiakojis, notranje ministrstvo dosedanji minister pravde Zilinski, ministrstvo za prosveto je obdržal Sakeni, prometno ministrstvo pa Vileisis.

Nova vlada bo nadaljevala politiko Voldemarasove vlade v smeri izvajanja reform in politike krepke roke, vendar pa bo omilila nekatere zakone o ohrani diktature. Po izjavi uglednega politika iz vladi naklonjenih krogov, bo skušala vlada stopiti v stik z bivšim predsednikom Voldemarasom in ga pripraviti k temu, da bi se povrnil v politično življenje in prevzel zunanje ministrstvo, ker so mu najbolje poznani zunanje politični odnošaji Litve napram zapadnim državam in Društvu narodov. To pa posebno zaradi tega, ker se bo imelo Društvo narodov še priliko kmalu baviti z novimi pritožbami Litve zaradi postopanja Poljske napram litovski narodni manjšini v okolici Vilne.

Rothermere išče novega Kossutha

Gstri napadi zagovornika madžarskih iredentistov proti Bethlenu

Budimpešta, 24. sept. g. »Az Est« objavlja izjavo lorda Rothermereja, ki obrazlaga v smislu svoje božične spomenice, da se more le s prehodom Madžarske do popolnoma demokratičnega režima utreti pot do revizije mirovnih pogodb.

Eden od argumentov, ki jih navaja lord Rothermere je preokret v Angliji, kjer so socijalisti od konservativcev prevzeli režim Kot drugi vzrok navaja Rotaermere postopanje zapadnih velesil z Nemčijo, ki je postala demokratična država in se je od tega časa priborila velike olajšave v zunanjepolitičnem položaju.

Članek lorda Rothermereja dosega svoj višek v zahtevi, da bi povojna Madžarska našla novega Ludvika Kossutha, ki jo bo dovedel do demokracije in s tem do revizije mirovnih pogodb. V budimpeštanskih političnih krogih pripominjajo k temu, da je ton lorda Rothermereja naravnost sovražen sedanji madžarski vladi. Domneva se, da ministrski predsednik grof Bethlen ne bo ignoriral teh zadnjih izjav angleškega lorda. Tozadevne izjave grofa Bethlena pričakujejo še pred začetkom prave politične jesenske kampanje.

Grozna železniška nesreča v Rusiji

V bližini Vjathe je skočil iz tira osebni vlak — Veliko število mrtvih in ranjenih

Moskva, 24. septembra o. Pri Vjatki v Beli Rusiji se je pripetila težka železniška nesreča, ki je zahtevala večje število človeških žrtev.

Osebni vlak, ki je vozil na progi iz Moskve v Sibirijo, je skočil 80 km zapadno od Vjatke v polnem diru s tira, pri čemer se je prevrnilo 6 vagonov. Dva vagona sta se popolnoma razbila. Ubitih je bilo 46 oseb 26 težko 10 pa lažje ranjenih.

Prizori, ki so se nudili v trenutku nesreče, so bili grozni. Izpod razvalin vagonov so se čuli vzkliki ranjencev na pomoč. Reševanje ponesrečencev je bilo tem težje, ker se je katastrofa pripetila daleč proč od bližnjih naselbin. Minulo je precej časa, preden so obvestili bližnje postaje o nesreči ter so dospeli pomožni vlaki s sanitetnim osobjem in delavstvom na pomoč. Zaradi tega je število smrtnih žrtev tudi tako visoko. Kakor domnevajo, se je nesreča zgodila bržkone zaradi preperelih železniških pragov, zaradi česar so se omajale tračnice.

Spremembe v madžarski vladi

Ostavka vojnega ministra Cszakija — Naslednik bo voditelj madžarskih iredentistov drž. podtajnik Gömbösz — Naraščajoče nezadovoljstvo z reakcijonarnim režimom

Budimpešta, 24. septembra. r. List »Az Ujsag« poroča, da je po zanesljivih informacijah iz poučenih krogov madžarski vojni minister grof Karel Csaki podal ostavko. Minister preteklo soboto sploh ni prišel več v pisarno. Za sedaj je odšel na dopust, ki pa bo skoro gotovo definitiven ker se ne bo več povrnil na čelo vojnega ministrstva. Njegov odhod ni novega datuma. Že pred nekoliko meseci je zahteval od predsednika vlade Bethlena, naj upošteva njegovo demisijo. Njegov naslednik novi vojni minister bo Julij Gömbösz, državni podtajnik za politične zadeve v vojnem ministrstvu. Govori se pa tudi o kandidaturi barona Langa. Najbrže pa bo prevzel vojno ministrstvo Gömbösz, ker ga smatra vlada edino za sposobnega vršiti administrativne naloge, katerih izvršitev je čim prej potrebna v vojnem ministrstvu.

Ta vest »Az Ujsaga« je izzvala veliko senzacijo v madžarskih političnih krogih, tem bolj, ker je znano, da je bil Julij Gömbösz do nedavnega podpredsednik Društva probujenih Madžarov, odkrit pristaš nadvojvode Albrehta, ki je pretendent za madžarski prestol. Nekateri spravljajo imenovanje Gömbösza tudi v zvezo s poglobitvijo prijateljskih odnošajev Madžarske z Italijo, katere poseben prijatelj in oboževalec je baš Gömbösz.

Budimpešta, 24. septembra. d. Bivši minister pravde v Bethlenovem kabinetu Emil Nagy je imel v svojem poslanskem okrožju shod, na katerem je imel govor, ki je povzročil v madžarski javnosti veliko senzacijo.

Emil Nagy je uvodoma opisal svoje vtise iz potovanja po Angliji, kjer gledajo sedaj vse preje kakor s prijaznimi očmi na reakcijonarni in oligarhistični režim madžarske vlade. Z režimom je celo nezadovoljen sam lord Rothermere, ki je dejal, da bi že davno prenehal s svojo akcijo za revizijo trianonske pogodbe, če ne bi bilo na Madžarskem še nekaj poštenih ljudi. Slab glas, ki ga uživa danes v Evropi madžarski vladni režim je tolik, da nihče ne misli na revizijo trianonske pogodbe, dokler ne bo imela Madžarska druge vlade. Svet pozna prav dobro pravo razpoloženje madžarskega naroda in ve, da bi le ta enodušno odklonil in zavrgel obstoječi nasilni in reakcijonarni režim, če bi imel za to priliko.

To mnenje o Madžarski se v svetu ne bo izpremenilo vse dotlej, dokler ne bo zamenjan sedanji nazadnjaški režim s pravo demokracijo, slonečo na volji naroda. Danes sta na Madžarskem narod in parlament činitelja, ki nimata prav nobene pravice. Prej ali slej bo prisiljen madžarski narod uvesti režim, ki bo imel pogum in moč za obračun z nesrečno vlado Bethlena in njegovih mamelukov. Treba bo vreči sedanjo vlado, ker bo sicer le ta zavedla vso zemljo v katastrofo. Bethlen nosi danes še glorijolo preosnovatelja Madžarske, ni pa več daleč čas, ko bo njegovo ime zvezano z najbolj nesrečnimi in žalostnimi stranmi zgodovine madžarskega ljudstva.

Pred koncem svetovnega Babilona v Ženevi

Jugoslavija in svet Društva narodov — Podrobnosti in zanimivosti s prve seje rekonstruiranega Sveta.

Ženeva, 21. septembra.

Zdaj je ob Lemanskem jezeru že dokaj prijetneje, nego je bilo pred dnevi. Tropična vročina je ponehala, za delo je ravno prava temperatura, zato se tudi vse vrši s polno paro. Komisije prihajajo k zaključku, par dni bo zboroval še plenum, nato se bo ženevski Babilon zopet razselil. Seveda ne za dolgo, ker pridejo na vrsto zopet razne konference in »predkonference« ter »pripravljalne komisije«, predvsem pa redna in izredna zasedanja sveta Društva narodov ki jim pripada rešitev dejansko mnogo važnejših vprašanj nego samemu plenumu.

Tudi za našo državo bodo odslej seje Sveta važnejše in zanimivejše, ko smo za cela tri leta izvoljeni za ravnopravnega člana in bo naš zastopnik prvič, odkar obstoja Wilsonova institucija, soodločal o vseh vprašanjih, s katerimi se bo Svet pečal. Odslej bomo stalno sedeli za zeleno — pardon, ni zelena, marveč modra — mizo v stekleni dvorani DN, in ne samo takrat, ako nas kličejo mogočniki, da razložimo svojo obtožbo ali obrambo v zadevi, ki se tiče tudi nas. Posihmal bomo podajali svoje mnenje in sodbo o vseh državah, ki so včlanjene v Ženevi, ter o njihovih krizah in težavah, o epidemičnih pritožbah Nemcev nad Poljaki, o jadikovanju povojnega bogataša Gdanska, o vseh obstoječih in neobstoječih manjšinskih problemih, o sporih med »latinskimi« republikami, o problemu opija in »drugih škodljivih drog«, o »suženjstvu«, »prodaji belega blaga« ter o vseh drugih več ali manj zanimivih in važnih rečeh, ki jih velesile izročajo v pretres ženevskemu forumu. Na vsak način posegamo globlje nego doslej v svetovno politiko in naši čitatelji se bodo vsekakor nekoliko živahneje zanimali za ženevske seje, kjer se bo vedno slišal tudi glas Jugoslavije. Seveda si marsikateri bralec zamišlja te seje, kjer se odločuje o usodi milijonov ljudi in milijonov denarja, včasi malo drugače, kot jih pa gleda človek tu v Ženevi.

Vse seje pa seveda niso enake. Nekatere so zelo burne, kadar Stresemann udari s pestjo po mizi, ali kak ogorčeni Voldemaras zaloputne vrata za seboj, ker njegovo profesorsko modrovanje ni doseglo nadejanega učinka. Druge so resne, a mirne, tretje pa dokaj zaspane, ki jim le sem pa tja kak več ali manj dober dovtip prilije malo življenskega olja. Kam bi bilo šteti zadnjo sejo, ki sem ji prisostvoval, naj odločijo bralci sami.

Seje Sveta se vršijo navadno v stekleni dvorani sekretarijata DN, ki je nastanjen v nekdanjem hotelu »Nationalu«. Delegati in izvedenci, pa tudi poročevalci velikih listov se k sejam pripeljejo v avtomobilih, ki narede pred sekretarijatom veliko gnečo, slabše plačani novinarji in drugi navadni posmrtniki pa prihajajo peš. Osobje Društva narodov se poslužuje uradnih avtomobilov z značko »Société des Nations« ali pa lastnih bicikljev. Nekateri so si pri svojih skromnih plačah — od mesečnih 17.000 Din navzgor — tudi že prištedili lastne avtomobile.

Pri vhodu v palačo je silno strogo nadzorstvo. Debeli ljudje ne vzbujajo pozornosti varnostnih organov, pač pa suhi, mladi in črnolasi, zlasti odkar je neki tak posameznik oklofutal v kuluarju madžarskega ministrskega predsednika Bethlena. Vaš poročevalec nima nobene teh hib, pač pa spredaj omejeno vrlino, zato so mu vsa vrata vedno na stežaj odprta.

V veži in po hodnikih veliko prerivanje. Vsa obešala polna klobukov razne barve, velikosti in obrabljenosti, potemtakem tudi razne veljave. In vendar še nisem slišal o kakih nameravanih in premišljenih zamenjavah ali nedovoljenih izposojah. Torej samo »boljše« občinstvo.

V stekleni dvorani stoji vzdolž zagrnjene stene oder za člane Sveta, ki sede okoli modro pogrnjenih miz, sestavljenih v obliko podkve.. Izza njihovih hrbtov sede poddelegati, pod odrom pa se drenjajo z ene strani eksperti in osobje tajništva, z druge pa stare Angležinje in kar je še sicernega poslušalstva. Glavni del dvorane je namenjen novinarjem, ki imajo vsak svoj numeriran sedež in najboljši razgled tako rekoč s parterja na oder. Predsednika in najznamenitejše delegate vidijo vedno naravnost v obraz, druge s strani, nihče pa jim ne kaže hrbta, kvečjemu sempatja kak obilnejši specijalno povabljeni zastopnik, ki se ne more stisniti v vrsto ob koncu mize, marveč mora sesti na »špico«.

Predseduje perzijski prvi delegat, princ Foroudhi kan črn možak srednjih let s črnimi očali, bradat. Predsednik lopne s kladivom po mizi. Seja se začne. Foroudhi kan pozdravlja nove člane Sveta, najprej zastopnika Jugoslavije, nato poudarja pomen nove izvolitve Poljske in vstopa Peruja. Dr. Marinković se zahvaljuje v kratkih, elegantnih besedah. Nič daljši ni poljski zastopnik Sokal. Zato pa se je tembolj razpasal peruanski delegat, ki obeta postati najglasnejša in najvidnejša pojava na sejah Sveta. Mož je pri izvolitvi dobil par glasov čez polovično večino.

Prva je na vrsti neka kitajska zadeva. Gre za pobijanje malarije in drugih močvirnih bolezni. Kitajci so poklicali na pomoč izvedence Društva narodov, ki se takim pozivom rade volje odzivajo. Poročevalec je šepetajoč, debel Španec, ki ga nihče ne sliši. K sreči imamo vsi pred sabo že odtipkano njegovo poročilo. Kdor ne razume francoski, temu raztolmači vsebino angleški prevajalec, uslužbenec tajništva, ki govori glasno in sunkoma kakor bi streljal s strojno puško. Mož je bil menda polkovnik v angleški armadi.

Kitajski zastopnik, ki je bil pozvan, da sede za mizo pri obravnavanju te točke dnevnega reda, negibno motri angleškega zunanjega ministra Hendersona in druge mogotce, ko izražajo svoje simpatije narodu ob Rumeni reki. Posebno sladke so slišati besede japonskega barona Adačija, neverjetno podobnega govoreči, a vendar nepremični mumiji, ki so ji tisočletja skrčila truplo na najmanjši obseg, a um pustila nedotaknjen. Ko pa je izpregovoril že omenjeni debeli delegat peruanski s širokimi, debelimi ustnicami mešanca in dejal, da »izrablja to lepo priložnost, da izrazi globoke simpatije peruanske republike do Kine so se Kitajcu razširile nosnice pod žoltimi očali, kar pomeni prikrit smeh. Na novinarskih klopeh se opaža pritajeno muzanje in hihit.

Zadeva je ugodno rešena. Kitajec odide. Na poziv predsednikov se pririneta iz gneče rumunski poslanik v Londonu Titulescu in madžarski delegat grof Apponyi. Prvi sede zraven dr. Marinkovića, urugi pa bi hotel kar k Hendersonu. Francoski tolmač mu s smehljajočim obrazom odkaže prostor na koncu podkve levo od Peruanca. Poročilo je podal angleški zunanji minister, ki dela na poslušalca vedno boljši utis, čim dalj ga posluša. Danes nima nič več od strokovnega tajnika premikačev ali strojnikov, marveč mu je bolj in bolj videti, da je previden in moder predstavnik ogromnega imperija.

Besedo dobi Titulescu. Navihani Rumun pa jo prepusti Madžaru, češ: le po abecednem redu! Smeh. Vse oči se upro v sivolasega, neverjetno dolgega grofa z ogromnim krivim nosom. O Apponyju vsi vedo, da obvlada francoščino in angleščino s skrajno eleganco. Kaj je danes govoril, pa nihče ni slišal razen ubogega tolmača, ki je plačan zato, da sliši. Tako tiho in monotono je govoril madžarski grof. Čisto kaj drugega Titulescu, ki je navzlic svoji izrazito mongolski pojavi morda najduhovitejši in celo najelegantnejši rumunski diplomat. Z visokim, ali silno jasnim in gladkim glasom je razložil dobro voljo Rumunije, da se še naprej pogaja glede razlaščenih madžarskih grofov. Po predsednikovih čestitkah gospoda odstopita, Titulescu elegantno kakor je prišel, Apponyi pa se je obiral in trkal po hrbtu svoje visoke »prijatelje«. Henderson se mu odmakne, zamižavši z levim očesom, laški delegat Sciaga, ki je ves čas razprave dremal, pa se sunkoma zbudi, ko ga potreplja Madžar po ramah, ne vedoč, kako in kaj. Kanadski delegat Dandurand, ki mu kot staremu možu po pravici pritiče po kosilu malo počitka pa je trdovratno spal dalje.

Končno je klican bolgarski finančni minister Molov, ki brez obotavljanja sede zraven zastopnika Jugoslavije in se prijazno pozdravi z njim. Tudi njegova zadeva se reši v ginljivem soglasju, kakor je cela nadaljna seja potekla tako gladko ko malokdaj. Nekaj malega se je zapičilo ob določitvi kraja, kjer naj zboruje konferenca o zaščiti tujcev. Eni so za Ženevo, več pa jih je za Pariz. Odloči Nemec gospod von Schubert, ki se brez obotavljanja izreče za Pariz. Človek bi dejal, da mu pivo v »Völkerbundsknaipe« pri »Bavariji« že preseda in si želi izpremembe ozračja. Pariz ni več glavno mesto glavnega sovražnika, marveč glavno mesto radostnih ljudi... V. F.

Šahovski turnir v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 24. sept. Današnje šesto kolo mednarodnega šahovskega turnirja je zopet končalo z malo senzacijo. Velemojster Rubinstein, ki velja za favorita in ki mu zmage tako rekoč ni mogoče vzeti iz rok, je moral kloniti pred Takacsem. Zanimivo je dalje, da so tudi vse današnje partije končale z zmagami, oziroma s porazi in da se ni niti ena partija končala z remijem.

Rezultati so bili naslednji: Takacs je premagal Rubinsteina v 32. potezah. Zmagovalec je predvedel krasno igro ter nadkrilil svojega slovitega nasprotnika z divno kombinacijo. Žrtvoval je dva konja ter s tem dosegel tako odlično pozicijo, da se je moral Rubinstein končno udati. Na koncu igre je imel Takacs premoč treh kmetov. Przepiorka je premagal mladega Canala v 34. potezah, a Grünfeld v lepi končnici dr. Singerja v 46. potezah. Hönlinger je premagal Rožića v 39. potezah. Borba je bila dokaj ogorčena. Sämisch je nadvladal dr. Geigerja šele po 46. potezah, a Maroczy Jovanovića po 37. potezah. Razmeroma lahka je bila zmaga Brinckmanna nad Königom v 29. potezah. Silno napeta je bila partija Flohr : Pirc, ki jo je prvi odločil v svojo korist šele po trdovratni borbi v 53. potezi.

Stanje je sedaj naslednje: Rubinstein, Flohr 4 in pol, Sämisch, Maroczy 4 (1), Grünfeld 4, Takacs 3 in pol, Canal 3 (1), Brinckmann 2 in pol (2), Pirc, Przepiorka, Hönlinger 2 in pol (1), König 2 (1), dr. Geiger 1 in pol, Jovanović pol (2), dr. Singer pol, Rožić 0 (1).

Jutri se bodo odigrale viseče partije.

*

III. kolo šahovskega turnirja

Rogaška Slatina, 21. septembra.

Veledramatičen je bil potek partije **Rubinstein - dr. Geiger** (igra damskih kmetov). V 20. potezi je črni žrtvoval figuro, a dobil zanjo 3 kmete in napad. Toda 26. poteza črnega ni bila najmočnejša. Rubinstein je z energičnim protinapadom nasprotnika naravnost strl in ga matiral v 33. potezi. S to zmago je Rubinstein sam prevzel vodstvo turnirja.

Canal je v 22. potezah z lahkoto premagal **Rožiča**, ki je igral prav slabo in zaradi težke pogreške izgubil figuro.

Doslej najkrajša partija je bila **Maroczy-Grünfeld**, (igra štirih skakačev), v kateri sta se nasprotnika že v 13. potezi zedinila na remis.

König je kot beli v damskem gambitu **Singerja** energično napadal ter je prodrl z direktnim matom v 31. potezi.

Partija **Flohr - Przepiorka** je v končnici ostala remis, istotako partija **Pirc - Takács.**

Sämisch je **Hönlingerja** premagal z direktnim napadom in matom v 34. potezi.

Partija **Jovanović - Brinckmann** je bila prekinjena v boljši poziciji za Brinckmanna.

V naslednjem objavljamo potek najzanimivejše partije III. kola.

Rubinstein — Dr. Geiger:

1. d2—d4	Sg8—f6	18. Ld3—f1	Tf8—f7
2. Sg1—f3	e7—e6	19. b3—b4	Ta8—f8
3. Sb1—d2	c7—c5	20. b4—b5	f5×e4
4. e2—e3	b7—b6	21. b4×c5	e4×f3
5. Lf1—d3	Lc8—b7	22. c6×b7	f3×g2
6. 0—0	Lf8—e7	23. Lf1—e2	Dc7×b7
7. d4×c5	b6×c5	24. Ta1—b1	Db7—a8
8. b2—b3	0—0	25. Dc3—g3	Da8—d8
9. Lc1—b2	Sb8—c6	26. Sd2—e4	Dd8—a5[1]
10. c2—c4	Dd8—c7	27. h3—h4	d7—d5
11. h2—h3	Sf6—e8	28. Se4—g5	Tf7—e7
12. a2—a3	f7—f5	29. Le2—g4[2]	d5×c4
13. Dd1—c2	Le7—f6	30. Lg4×e6	Sf4×e6
14. Lb2×f6	Se8×f6	31. Te1×e6	Te7—g7
15. Ff1—e1	g7—g6	32. Tb1—b8	Da5—c7
16. e3—e4	Sf6—h5	33. Te6—e8	se uda.
17. Dc2—c3	Sh5—f4		

1 Po mnenju Grünfelda bi črni tu moral igrati d7—d5 in bi imel dobre šance. Beli ne bi smel odgovoriti 27. Se4—c5 radi Dd8—c7 28. Se4—d3 Dc7×g3 29. f2×g3 Tf7—f1+

2 To bi sledilo tudi na 28... Tf7—b7.

Deputacija iz Škofje Loke v Beogradu

Beograd, 24. septembra. p. Semkaj je prispela davi deputacija iz Škofje Loke pod vodstvom župana Hafnerja ter občinskih zastopnikov Lovra Planine in Janka Potočnika. Deputacija je tekom današnjega dne posetila ministra za šume in rude dr. Korošca, vojnega ministra generala Hadžića, prometnega ministra Radivojevića in prosvetnega ministra Maksimovića, pri katerih je intervenirala v raznih zadevah, ki se tičejo škofjeloške mestne občine in drugih lokalnih interesov. Med drugim je intervenirala glede ustanovitve sreskega poglavarstva v Škofji Loki namesto dosedanje ekspoziture, nadalje glede državne podpore za novo osnovno šolo ter glede zgradbe železniške proge, ki bi vezala Škofjo Loko z Žiri. Deputacija se je vpisala tudi v dvorno knjigo. Jutri bo sprejeta pri ministrskem predsedniku in notranjem ministru generalu Živkoviću.

Druga pirotska konferenca

Pirot, 24. septembra. AA. Davi ob 9. sta jugoslovenska in bolgarska delegacija pričeli s svojim delom po včeraj določenem dnevnem redu. Seja je trajala do 12.30, nakar je bil izdan naslednji komunike:

»Na današnji seji, ki ji je predsedoval bolgarski delegat polkovnik Popov, so bili prečitani začasni pravilniki o obmejni službi, ki naj omogočijo čim boljši red na meji. Obe delegaciji sta soglasno redigirali definitivno besedilo teh pravilnikov. Popoldne bodo ti pravilniki prepisani, nakar se bo izvršil prevod, da bodo na ta način besedila teh pravilnikov v obeh jezikih enaka in ravnopravna. Končna kolavdacija in zaključna razprava o teh pravilnikih se bo izvršila na jutrišnji dopoldanski seji. Na jutrišnji seji bo tudi sestavljen pravilnik o policijskih ukrepih, ki naj olajšajo prehod preko državne meje med obema kraljevinama.«

Odlikovanje naših in grških železničarjev

Beograd, 24. sept. AA. Kralj je na predlog prometnega ministra podpisal ukaz, s katerim se odlikujejo uradniki grških železnic, ki so sodelovali pri pogajanjih za jugoslovensko svobodno cono v Solunu, z redi Belega orla 4 stopnje. Z istim ukazom so odlikovani tudi uradniki jugoslovenskih državnih železnic, ki so sodelovali pri teh pogajanjih. Inž. Dimitrije Naumović, direktor državnih železnic v Beogradu, je odlikovan z redom sv. Save 3. stopnje, Dušan Panić, tajnik ministrstva zunanjih del, z redom sv. Save 4. stopnje; z istim redom 5. stopnje sta odlikovana Franjo Zlatnar in dr. Stanko Tominc, uradnika generalne direkcije državnih železnic v Beogradu.

Avtomobilska nesreča mrliča

Banjaluka, 24. sept. č. V bližini reke Zamoščike blizu Kozarca se je dogodila danes nenavadna nezgoda. Te dni je umrl v prijedorski bolnici Omer Poljak iz Kozarca, ki so ga hoteli na njegovo lastno željo prepeljati v rojstni kraj. Krsto so položili v avtomobil, s katerim sta se peljala tudi pokojnikova sorodnika Igro Poljak in Sulejman Sunković. Po nekem klancu je avtomobil vozil počasi, naenkrat pa so zavore odpovedale in avto je pričel vedno hitreje drveti, dokler se ni prevrnil v dva metra globok jarek. Spremljevalcem se ni ničesar pripetilo, pač pa je krsta z mrtvecem odletela kakih 10 metrov daleč.

Jugoslovenski uspeh v Atenah

Beograd, 24. septembra. p. Iz Aten poročajo, da je pri današnjih tekmah zasedel prvo mesto v metu diska Jugosloven dr. Narančić, ki je postavil obenem nov rekord, ker je vrgel disk 41 metrov. Drugo mesto je zasedel Rumun, tretje in četrto Grki.

Izvoz našega lesa

Beograd, 24. septembra. AA. V prvih šestih mesecih letošnjega leta je znašal celokupen izvoz lesa iz naše države 1,183.299 ton v vrednosti 1097 milijonov Din. V primeri z izvozom v istem času l. 1928. je to povišek za 106.959 ton, v vrednosti pa za 244 milijonov Din.

Angleški hotel v Dalmaciji?

Beograd, 24. septembra. p. Zveza turističnih društev v Angliji je zaprosila ministrstvo javnih del za dovoljenje, da sme zgraditi v Dalmaciji velik in moderno urejen hotel odnosno sanatorij, ki bi bil namenjen predvsem za angleške posetnike našega primorja.

Pregled železniških brzojavnih linij

Beograd 24. septembra. p. Davi je odpotovala v Ljubljano posebna komisija, ki bo pregledala in prevzela obnovljeno telefonsko žico ob progi Beograd - Ljubljana. Komisija bo istočasno pregledala tudi železniške brzojavne žice na isti poti.

Največja vinska klet v Jugoslaviji

Brod, 24. septembra. č. V nedeljo 29. t. m. ob 10. dopoldne bo slovesno blagoslovljena zgradba zadružne kleti »Brodske vinarske zadruge«. V kleti je prostora za 10 tisoč hl vina. To bo največja klet v naši državi. Svečanosti se bosta udeležila tudi minister za kmetijstvo dr. Frangeš in minister trgovine Demetrović.

Nadzorni odbor PAB

Beograd, 24. septembra. AA. Na poziv predsednika Privilegirane agrarne banke se je včeraj sestal nadzorni odbor te banke, da se konstituira. Za predsednika je bil izvoljen dr. Nikola Kostrenčić, generalni direktor Jugoslovenske banke. Dr. Kostrenčić je bil svoj čas profesor na gospodarski visoki šoli v Zagrebu in pomočnik ministra financ. Za podpredsednika je bil izvoljen ravnatelj Narodne banke Dušan Šajnović.

Zaradi korupcije obsojen uradnik

Osijek, 24. septembra. č. Uradnik sreskega sodišča v Slatini Peter Pavlović je bil obsojen včeraj pred sodiščem v Osijeku na 8 mesece zapora in izgubo državljanskih pravic za leto dni zaradi sprejemanja podkupnine v službi. To je pred sodiščem v Osijeku prva obsodba po novem zakonu o pobijanju korupcije.

Aretacija zloglasne češkoslovaške vlomilske tolpe v Mariboru

Mariborska policija je včeraj prijela štiri vlomilce, ki so v nedeljo izropali kolodvorsko blagajno v Libercu

Maribor, 24. septembra.

Preteklo nedeljo dopoldne je bil na tovornem kolodvoru drž. žel. v Libercu na severnem Češkem izvršen drzen vlom, pri katerem je vlomilcem padel v roke prav izdaten plen: odnesli so v gotovini četrt milijona češkoslovaških kron. Vlomilci so s ponarejenimi ključi odprli vrata in se vtihotapili v pisarno, kjer so razbili srednjo steno blagajniške sobe in tako prišli do tresorja, v katerem se je nahajala gotovina. Pobrali so 118.000 češkoslovaških kron v bankovcih, 8000 Kč v kovanem denarju in 13.000 nemških mark, skupno torej četrt milijona češkoslovaških kron, kar iznaša v naši valuti

okrog 420.000 Din.

Predno je liberška policija bila obveščena o drznem vlomu, za vlomilci že ni bilo več sledu. Da pa ima opravka z izredno rafinirano tolpo, se je policija preverila po tem, da so vlomilci ob belem dnevu znali silno spretno izvršiti vlom ter so izbrali samo boljši denar, dočim se niso dotaknili vrednostnih papirjev, naloženih v tresorju. Sum je predvsem padel na dva okrog 40 let stara moža, ki sta bila v kritičnem času opazovana v bližini blagajniške sobe. Policija pa je seveda bila takoj prepričana, da sta osumljenca morala imeti pomagače in da vsi skupaj tvorijo ono zloglasno vlomilsko tolpo, ki je zadnje čase ogrožala velik predel severne Češke ter je šele nedavno izvršila velik vlom v Vratislavicah in je nanjo razpisana nagrada 5000 Kč.

Raziskovanja liberške policije so kmalu vodila k ugotovitvi, da je tolpa pobegnila

v smeri proti Jugoslaviji,

o čemer so bile brzojavno obveščene avstrijske in jugoslovenske policijske oblasti, pred vsem pa naš policijski obmejni komisarijat v Mariboru. Z včerajšnjim dunajskim popoldanskim brzovlakom, ki prihaja v Maribor okrog 14., se je do Špilja res pripeljalo 6 Čehoslovakov, izmed katerih pa sta bila avstrijskim obmejnim organom sumljiva samo dva, ker nista imela nikakih potnih listov. Napovedana jima je bila aretacija in pri telesni preiskavi so našli pri obeh večje vsote v češkoslovaški valuti. Odgnana sta bila v Gradec.

Ostali štirje sopotniki pa so imeli svoje potne liste v redu in so lahko nadaljevali pot proti Mariboru.

V tem je mariborski obmejni policijski komisarijat že prejel alarmantno obvestilo liberške policije. Danes zjutraj so mariborski policijski organi dognali, da so vsi štirje Čehoslovaki prenočevali v nekem mariborskem hotelu, ki pa so ga zarana zapustili. Po mestu je bila razposlana policijska patrulja, ki je ob pol 12.

izsledila osumljence

in jim napovedala aretacijo. Pri zaslišanju so aretiranci seveda zanikali zločin, vendar pa je policija pri njih našla dovolj sumljivega materijala, in si je bila takoj popolnoma na jasnem, da ima v svoji pesti liberške zločince. Vsak izmed njih je imel pri sebi po 3000 češkoslovaških kron, vsi skupaj pa 7 najmodernejših brovningov. Njihova imena se glasijo: František **Zoubal**, Josip **Gottwald**, Jan **Riegel** in Josip **Hysek**, dočim se onadva člana tolpe, ki se nahajata v graških zaporih, imenujeta Josip **Vymazal** in Alojz **Bednařik**.

Danes dopoldne je iz Gradca prispel policijski komisar, da sodeluje pri nadaljnji preiskavi. Mariborski aretiranci se do nadaljnjega nahajajo v policijskih zaporih. Od strani naših oblasti bo seveda predvsem uveden proti njim postopek zaradi pretihotapljenja orožja, po izvršenih formalnostih pa bodo vsi štirje z onima dvema v Gradcu izročeni češkoslovaškim oblastem.

Aretacija zloglasnih zločincev znači vsekakor lep uspeh organov mariborskega obmejnega komisarijata in mariborske policije, katerim upravičeno pritiče razpisana nagrada 5000 češkoslovaških kron.

Podrobnosti o senzacijonalni aretaciji

ki so nam bile zvečer sporočene iz Maribora, so naslednje:

Maribor je danes ves dan živel pod vtisom velikopotezne policijske akcije, ki je vznemirila vse prebivalstvo. Molčečnost policije je dala povod, da so se razširile po mestu gorostasne govorice o nekih ukradenih milijonih. Ugibanj ni bilo ne konca ne kraja in si lahko na vsakem vogalu zvedel kaj novega.

Komisarijat je mobiliziral ves policijski aparat in ga že v zgodnjih jutranjih urah poslal na ulice, na lov za vlomilci iz Češkoslovaške. Po ugotovitvi identitete obeh v Špilju aretiranih osumljencev, pri katerih so razen denarja našli tudi dolge lovske nože, je z zadnjim dopoldanskim brzovlakom prispel v Maribor dr. Wall, avstrijski nadkomisar iz Špilja, s svojimi detektivi ter stopil takoj v stik z obmejnim komisarjem g. Karlom Sušo, nato pa z mariborsko policijo.

Ob pol 12.

so v gostilni pri Vlahoviču na Aleksandrovi cesti aretirali štiri mladeniče: Františka Zoubala, Josipa Gottwalda, Ivana Riegla in Josipa Hyseka, ki so prispeli na naša tla z urejenimi potnimi listi, glasečimi se na ta imena. Po aretaciji so jih odvedli na policijski komisarijat vsakega v drugo sobo, da bi se med preiskavo ne mogli sporazumevati o zagovoru. Preiskali so jim ročno prtljago in pretaknili tudi obleko. Preiskava je ugotovila marsikaj sumljivega. Predvsem je vzbudil pozornost cel arzenal orožja, ki so ga nosili s seboj, namreč sedem browningov s 300 naboji. Med prtljago so našli listke, nekake proračune, na katerih so bile označene vsote denarja, ki jo je vsak od njih prejel bržkone od svojega vodje. Razen tega se je kasneje ugotovilo, da razpolaga vsak z enako vsoto. S seboj so imeli tudi piščalke za signaliziranje. Razen tega pa se nahaja še sedem kovčegov prtljage v kolodvorski garderobi, ki jih doslej še niso preiskali. Po številu samokresov pa domneva policija, da ima družba še sedmega člana, ki ga bo treba še izslediti. Pri zaslišanju so izjavili, da so bili

namenjeni v Francijo.

Ker pa imajo s seboj tudi zemljevid Afrike, ni izključeno, da so imeli namen, ekskurzijo podaljšati preko Sredozemskega morja. Gre bržkone za skupino mladih pustolovcev, ki je izdelala načrt za tako potovanje in prišla do sredstev s tem, da je vlomila v blagajno tovornega kolodvora v Libercu in je oplenila za 250.000 Kč. Aretirani mladeniči so stari okrog 20 let in so po poklicu: dva pleskarska pomočnika, en trgovski pomočnik, en kovač, en mesar, dočim je samo eden uradnik, a je najbrže vodja drznih izletnikov. Zaradi orožja se zagovarjajo, da so jim ga podtaknili sopotniki, da pa jim ga je bilo žal pustiti in so ga zato prinesli s seboj. Domneva pa se, da so v svoji naivnosti želeli prirediti

romantično potovanje v prekomorske kraje,

pa morda celo kakšen lov v džungle, kakor bi se dalo sklepati iz obilice orožja in municije. Doslej se vse ugotovitve deloma ujemajo z datumi vloma, njihovega odhoda in prihoda v Maribor. Vendar se o zadevi ne da dognati ničesar zanesljivega. Mariborska policija o vsem molči. Ve se samo to, da bo aretirance pridržala toliko časa, dokler ne dobi odgovora iz Češkoslovaške. Vsekakor pa se bodo morali aretiranci zagovarjati zaradi tihotapstva orožja.

Še ena senzacija

Razen omenjenih aretacij, ki so vzbudile v Mariboru veliko senzacijo in postale predmet živahnih dnevnih razgovorov, se pripravlja v Mariboru **še večja senzacija lokalnega značaja. V zvezi z odkritjem neke falzifikatorske afere je bilo namreč danes v Mariboru aretiranih več oseb.** O interesantni preiskavi pa se podrobnosti za enkrat še ne morejo objaviti.

Plenarna seja DN

Ženeva, 24. sept. s. Plenarna seja Društva narodov je danes odobrila poročilo razorožitvene komisije. Lord Robert Cecil je izjavil v svojem zaključnem govoru, da je središče vsega razorožitvenega problema znižanje vojnega materijala in omejitev vojnih izdatkov in vojnih proračunov.

Zborovanje je dalje sprejelo resolucijo, ki poziva svet naj potom varnostnega komiteja izdela nov načrt splošnega znižanja vojnega materijala in naj ga predloži prihodnjemu zborovanju Društva narodov.

Poplava v Italiji

Rim, 24. sept. g. Poplave v provinciji Basilicata so bile tako katastrofalne, ker so nastopile z izredno naglico. Potok Tanagro je v nekaj minutah postala deroča reka, ki je poplavila velika ozemlja. Dolina je bila pretvorjena v jezero. Več predorov se je zrušilo. Mnogo železniških vozov je odnesla voda. 12 delavcev, ki so s pomožnim vlakom odšli v ogrožene pokrajine, smatrajo za izgubljene.

Požar v Solunu vpepelil 200 zgradb

Solun, 24. sept. p. Včerajšnji požar, je bil po 12 urah napornega gašenja proti večeru vdušen. Uničen je ves del mesta, od katerega je ostal samo še kup razvalin in žalostno pogorišče. Po uradnih ugotovitvah je pogorelo vsega 126 skladišč, 60 stanovanjskih hiš in 20 trgovin. Škoda je ogromna in jo cenijo na 350 milijonov drahem. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.

Protifašistične demonstracije v Kanadi

Toronto, 24. septembra. s. Na zborovanju, ki ga je sklical tukajšnji italijanski podkonzul Ambrozi v svrho propagande med italijanskimi rezervisti za fašizem je prišlo do velikih nemirov. Govor podkonzula so prisotni preprečili ter so odstranili s kliči: »Mi smo Kanadijci!« Policija je aretirala več oseb.

Basel — sedež reparacijske banke

Pariz, 24. septembra. s. Kakor poroča »Intransigeant«, je opažati v pripadajočih finančnih krogih razpoloženje za to, da bi bil sedež mednarodne banke v Baslu. Basel ima napram Haagu, Amsterdamu in Antveerpnu, ki prihajajo v poštev, največ izgledov, ker je njegov zemljepisni položaj zelo ugoden.

Hmeljski trg

Žatec, 24. septembra. h. Živahno nakupovanje traja dalje. Cene so nespremenjene. Računajo, da sta bili dve tretjini žetve prodani iz prve roke.

Naši kraji in ljudje

Jakob Kurent umrl

Ljubljana, 24. septembra.

Kakor so že listi javljali, se je pol. nadzornik v pok. in vratar tovarne pletenin Kunc Josip & Komp. na Poljanskem nasipu g. Jakob Kurent, ki se je v nedeljo udeležil slovesne otvoritve okrevališča »Jelovca« v Kamni gorici, ponesrečil tik pred Radovljico. Zaradi trenotne slabosti je padel s kolesa tako nesrečno da se je težko poškodoval na glavi in je dobil tudi notranje poškodbe.

Prvotno smo prejeli obvestilo, da je g. Jakob Kurent že zapustil javno bolnico. To poročilo je temeljilo na pomotni informaciji. Danes smo prejeli iz bolnice obvestilo, da je g. Jakob Kurent v ponedeljek ob 23. podlegel zadobljenim težkim poškodbam.

Pokojnik je bil rojen l. 1868. v Senici pri Medvodah. Pozneje je bil sprejet v policijsko službo ter je dosegel čin policijskega nadzornika. Med stanovskimi tovariši je bil prav priljubljen in je tudi drugod v mestu užival splošne simpatije. Bil je od mladih let odočen in zaveden narodnjak in kremenit značaj. Po prevratu je bi nekaj časa prideljen verižniškemu uradu, organiziranem pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani. Leta 1922. je stopil v pokoj. Tovarna Kunc Josip & Komp. ga je sprejela v službo. Bil je pri tvrdki zaposlen 7 let kot vratar. Pogreb pokojnika bo jutri popoldne izpred mrtvašnice javne bolnice. — Blag mu spomin!

Nekaj spominov iz prve dobe SPD

Da so zamislili Slovensko planinsko društvo tako zvani Piparji na Stolu na Gorenjskem, današnjemu rodu najbrže ni znano. Na tem vrhuncu, kjer stoji sedaj Prešernova koča, so dne 23. julija 1892. mladi narodni hribolazci »Piparji«: Josip Hauptmann, Ivan Korenčan in Anton Škof, vsi navdušeni od prekrasnega razgleda, segli si v roke ter za trdno sklenili, da ne odnehajo prej, dokler se ne ustanovi slovensko planinsko društvo. Resno so se poprijeli dela. Kmalu so našli somišljenikov, ki so pomagali in svetovali. Zanimanje za lepo idejo je bilo od dne do dne večje. Prvi shod planincev se je vršil dne 22. septembra l. 1892. v gostilni pri Zajcu — sedaj pri Mraku — na Rimski cesti v levi sobi. Na shodu so bili izbrani v začasni odbor: Ivan Hrasky, Vin. Borštner, Jos. Hauptman, A. Mikuš, Simon Rutar in drugi. Zanimivo je, da je načeloval odboru Čeh Ivan Hrasky, tedaj inženjer pri stavbnem uradu deželnega odbora kranjskega, pozneje profesor češke tehnike v Pragi. Začasni odbor je sestavil pravila ki jih je tedanja vlada potrdila z odlokom z dne 20. jan. l. 1893., št. 30.637. Ustanovni občni zbor se je potem vršil 27. februarja 1893. v vrtnem salonu pri Maliču, kjer je sedaj »Podunavska jadranska banka«. Na tem občnem zboru je bil izvoljen odbor za dobo treh let. Za predsednika si je izbral prof. Frana Orožma, za tajnika pa A. Mikuša. Pod spretnim in agilnim vodstvom tega odbora se je društvo hitro razmahnilo po vsej Sloveniji. Koncem l. 1894. je štelo že 225 članov. Ustanovili sta se že prvo leto dve podružnici: Kamniška in Savinjska, le-ta z neumorno delavnim načelnikom Franom Kocbekom. Za prvo društveno leto 1893. je odbor izdal tiskano letno poročilo z izvestjem o svojem delovanju, z seznamom že markiranih potov, s spisom »Novi pot na Rinko od Savinjskega sedla« izpod peresa Fr. Kocbeka in z zbirko cvetja iz spominskih knjig v Sav. planinah — osem pesniških spominov A. Aškerca.

A. M.

Kruta usoda izseljencev

Dosti naših delavcev, ki gredo v tujino za kruhom, je prav slabo naletelo. Tako se nekateri bridko pritožujejo o razmerah v Lunevilleu na Francoskem. Tam so velike tovarne za izdelovanje vagonov in tudi rudnik. Delavci, ki so se zbrali v tem velikem industrijskem kraju iz raznih evropskih dežel, so navezani na vso oskrbo v kantinah in barakah, ki so last podjetja in raznih zakupnikov. Mezde bi še ne bile ravno slabe, zelo visoki pa so od nje odtegljaji za prenočišča in hrano.

Tako je prišel sedaj v domovino po zelo težavnem potovanju, ko je prepotoval peš dobrih 2000 km. ker ni imel sredstev za vožnjo, mlad delavec, ki je delal v lunevillski tovarni dva meseca. Pri prvem 14dnevnem izplačilu mezd mu je po vseh odtegljajih ostalo 5, potem 7, nato nekaj nad 10 in pri zadnjem izplačilu komaj 20 frankov. So pa tam tudi delavci, ki po več mesecev ne vidijo beliča od svojega zaslužka. V kantinah se zadolžijo in si ne morejo na noben način pomagati.

Iz sezone v sezono

Bled, 23. septembra.

Po sestanku, ki ga je sklicalo ministrstvo trgovine 8. t. m. v svrho ugotovitve pogojev za stalno zimsko sezono, je bila včeraj ob sodelovanju vseh v poštev prihajajočih faktorjev sklicana ponovna konferenca od strani Zimsko-sportnega saveza.

Konferenca, katero je otvoril in vodil predsednik upravnega odbora ZSS g. dr. Ivo Pirc, se je bavila večinoma z isto zadevo kakor ona pred 14 dnevi: Ugotovitev, koliko je na razpolago sob in komforta za tujce, vprašanja smuških kurzov in izletov, predvsem pa se je konkretno govorilo o naši prvi mednarodni zimskosportni prireditvi, o zimskosportnih tekmah na Bledu in v Bohinju Program tekem prinašamo v sportni rubriki, povabljeni bodo na sodelovanje za gotovo Čehoslovaki, Poljaki, Avstrijci, Nemci in eventuelno Rumuni in Francozi.

Med konferenco je bil z odobravanjem sprejet referat g. Gorca, v katerem poda tehtne nasvete za vzdrževanje stalne zimske sezone, za katero nam je narava nudila pač dovolj priložnosti. Treba je le nekoliko dobre volje in razumevanja — in Gorenjska mrtve sezone ne bo poznala več.

Gostje so odšli in Blejci delajo bilanco preko sezone, obenem pa se že pripravljajo na bodočo. Promet tujcev je bil letos v primeri s prejšnjimi leti velikanski, predvsem zaradi živahne pred- in posezone. September nam je naklonil vreme, kakor ga ljudje ne pomnijo. Nebo je bilo celo prvo polovico meseca dobesedno brez oblačka, tako da so številni Nemci, ki so posetili Bled pod vodstvom »Amtl. Bay. Reisebüroja« in pa »Siemerja«, s svojimi izleti po celi Gorenjski prišli bogato na račun.

Tržiške občinske zadeve

Tržič, 23. septembra.

Redna seja občinskega zastopa tržiškega se je vršila v petek, 20. septembra ob 6. zvečer v mestni posvetovalnici pod predsedstvom župana g. Ivana Lončarja. Seja je bila polnoštevilno obiskana in so vsi navzoči pokazali vneto sodelovanje. Dnevni red je obsegal 16 točk. Iz poročila župana posnemamo, da je velik župan mesto odstopivšega člana Pretnarja imenoval Josipa Vidmarja. Stanovanjska akcija, ki jo je zasnovalo županstvo tako, da bi se zidala večja stanovanjska hiša, je padla v vodo, ker je žalibog pravilnik oblastne samouprave izpremenjen v toliko, da ne podpira gradnje občinskih stanovanjskih hiš, temveč le stavbno podjetnost posameznikov. Toda v Tržiču preti ravno sedaj na zimo prisilno delodiranje prav številnim revnim družinam, ki pod milim nebom nimajo kam iti in treba bo, da občina sezida zanje zasilno stanovanjsko hišo iz heraklita, ki bo stala za štiri enosobna stanovanja po proračunu ing. Dedka okoli 70.000 Din. Ta izdatek naj se krije z izkupičkom za les, ki znaša nekaj nad 100.000 dinarjev Mestni zastop je predlog župana po vsestranski debati soglasno sprejel in dodal, naj bo zasilna hiša še tekom oktobra gotova.

Tržiška občina prispeva k vzdrževanju poslopja v Kranju, kjer je nastanjeno sresko poglavarstvo, za leto 1929. in 1930 znesek 8.500 Din, ki se vstavi v prihodnji proračun. Otroškemu vrtcu je zaradi velikega števila otrok dovoljena paralelka, ki se nastani v drugem nadstropju meščanske šole, kjer je že osnovni razred, poleg tega dobi v poslopju meščanske šole strebo še en razred osnovne šole, ki ima letos zopet pretesne prostore a ki so vrhutega še prav nezdravi posebno oni v dekliški šoli in se vsak dan bolj občutit potreba po novem šolskem poslopju. Kakor hitro bo veljaven novi šolski zakon bodo storjeni vsi potrebni koraki da se potom ekspropriacije dobi za stavbo potrebni svet ki ga sedaj nihče noče po primerni ceni prodati.

V hiši pri Zdravstvenem domu se napravi prva javna pralnica za zahodni del mesta, ki je je zaenkrat najbolj potreben. Ura na stolpu sv. Andreja bo skoro popravljena. Številke bo napravil a la fresko slikar g. Skružny iz Ljubljane. Stevilnim prosilcem se odda brezplačni stavbni svet, drugim za popravo ostrešja potrebni les po lastni ceni iz mestnih gozdov. Več ubožcev je prosilo za zvišanje podpor. Večina prošenj je bila ugodno rešena. Petim prosilcem se je podelilo domovinstvo. Mestni svet se je soglasno izrekel proti stojnicam na trgu ki ovirajo promet in je župan pooblaščen, da jih takoj premesti doli k mestni tehtnici, kjer se jim dodeli stalen prostor. Za tržni prostor bo storilo županstvo primerne korake, da se ga dobi. Najbolj prikladen je prostor pred bivšo Kozinovo tovarno, ki je last g. Ošabnika iz Kamnika. Če bo najemnina odgovarjala, ga vzame županstvo v najem.

Za nagrobni spomenik dr. Gregorja Žerjava votira županstvo iz svojih sredstev znesek 1000 Din, ker je bil blagi pokojnik rodom iz Tržiča in ker je storil za Tržič silno veliko. Čut globoke hvaležnosti narekuje ta prispevek, ki se pokojnikovim zaslugam še primerjati ne more in ne sme. Neki občinski mož je pri tej točki dnevnega reda prebral neko izjavo, ki odklanja prispevek, toda ta izjava dokazuje le, da še ni daleč letošnji 6. januar in da je politična žilica pri nekaterih še prav živahna. V celoti pa moramo priznati, da so se razburkane politične strasti že zelo pomirile.

Tatvine v tržiškem okolišu

Tržič, 23. septembra.

V zadnjem času so se pojavili v Tržiču in njegovi okolici razni uzmoviči, ki ne puste niti trdo zaprtih vrat pri miru, čeprav se potem v prste opečejo. Tako so nedavno tega odkrili pri »Jaku« v Retnjah pri Tržiču vlom. Ko je zjutraj gospodar vstal, je našel vsa vrata v hiši na stežaj odprta, prav tako pa tudi železni rolo, ki brani neljubim obiskovalcem vhod v trgovino z usnjem, s katero se peča Franc Zaplotnik v velikem stilu. Ves osupnjen je opazil, da so vsa vrata na stežaj odprta. Površno je vse pregledal, potem pa sedel na motorno kolo in oddirjal na bližnjo orožniško postajo v Tržiču in v Podbrezje. Medtem so doma ugotovili, da je izginilo iz denarnega predala le za kakih 7 kovačev drobiža, usnje so pustili tatje nedotaknjeno, pač pa so pobrali iz kuhinjskih miznic in predalov vse slaščice in sladkarije v skupni vrednosti kakih 200 Din. Orožniki so šli hitro na lov in so kaj hitro ujeli dva mlajša cigančica, ki sta vlom priznala Oddali so ju v kranjske zapore kjer čakata plačila.

Pretečeni teden so poizkusili tatje zopet svojo srečo pri posestniku in fužinarju g. Karlu Globočniku, ki popravlja svojo hišo na trgu. Radi temeljite prezidave je moral začasno svoji kuhinji, hotelsko kakor zasebno, prenesti v salon, odnosno v zidano kegljišče, kjer so bile tudi začasne jedilne shrambe. Pa so vam znani gospodje izvohali lepo zalogo živil in sušečega se perila in poizkusili svojo srečo. Bila jim je mila enkrat, drugič pa jih je pustila na cedilu. Hotelirki Ani Globočnikovi so odnesli precej živil in orožništvo jih ni dobilo. Ko pa so se spravili nad gospodarjevo zalogo masti in perila, jih je hitro dohitela usoda. Komaj so mast prodali v Lomu za par kovačev in si nadeli sveže perilo, jih je že imelo orožništvo. Izkazalo se je da sta kradež izvršila dva mlada fantalina, od katerih je eden preje služil pri Globočnikovih za hlapca. Tatvino sta priznala in romala sta za cigančičema v kranjski zapor. Kakor kažeta ta dva primera, se v tržiškem okolišu s tatvino le ne da živeti.

Roparski napad v gozdu

Posestnica Terezija Kovačič iz Drenovega pri Bizeljskem se je pozno v noč vračala iz Brežic domov. Ko je mirno in nič zlega sluteč korakala skozi lepi gozd Dobrovo med Bizeljskim in Brežicami je pred njo kakor škrat stopila srednjevisoka, šepava, mršava figura ter zakričala na vse grlo: »Denar ali smrt!« Posestnica se je drznega roparja, ki je bil popolnoma zagorel v obraz, starega okoli 35 let, tako prestrašila, da mu je brez odpora izročila vso gotovino, ki jo je imela pri sebi. Ropar je pregledal njeno denarnico ter ji pobral ves denar, ji voščil lahko noč ter naglo izginil v gozdu. Ropar je govoril po brežiško. Orožniki v Dobovi marljivo zasledujejo tega gozdnega razbojnika, toda vsi sledovi za njim so močno zabrisani.

Jakopinov naslednik straši po Dolenjskem

Komaj so Jakopina in njegove tovariše spravili na varno v večletno težko ječo, že se je po dolenjskih hribih in gozdovih v okolici Mirne, Trebnjega in Velike Loke pojavil nov tip klateža, ki vlamlja po samotnih malih vaseh in odnaša s seboj vse kar mu pride pod roke. V teh lepih jesenskih dneh malomarno koraka po belih cestah ter si podnevi ogleduje hiše in kraje, da potem izvrši svoj nečedni posel.

Ko so Jakopin in drugovi stali pred novomeško poroto, je ta klatež začel vršiti prav marljivo svoj posel. Klatež je visoke postave, črnih dolgih brk in oblečen prav čedno. Na svojem pustolovskem kolovratenju po dolenjskih vinorodnih krajih je prišel klatež 9. t. m. v Mirno. Pred Kolenčevo gostilno je zapazil kolo, katero je takoj zasedel ter jo odkuril daje. Kolo je bilo last tovarnarja g. Antona Kolenca.

Potepin je pozneje izvršil še več drugih tatvin in vlomov. V malem naselju Kukenbergu pri Veliki Loki je odnesel posestniku Alojziju Koširju iz nezaklenjene omare zlato ameriško uro, zlato verižico in 40 Din gotovine z denarnico. Košir je oškodovan za približno 2035 Din. To tatvino je napravil dopoldne, ko so bili domači na polju. Popoldne je posetil v bližnji Stari gori vžitkarja Antona Sitarja, kateremu je odnesel samo 120 Din vredno nikljasto uro. Pri Sitarju je vse preobrnil, toda kaj boš jemal tam, kjer nič ni. Nepridiprav je prišel tudi v prijetno Zabrdje, kjer je odnesel Blažu Smrekarju več obleke ter 4 kg lepe in dobre slanine. Izvršil je baje še nebroj drugih pustolovščin in tatvin. Orožniki ga marljivv zasledujejo.

Pri nakupovanju britvic zahtevajte Gillette!

V vseh trgovinah imajo naprodaj pristne britvice Gillette. Ne dajte si predložiti drugih! Te britvice, ki so znane po vsem svetu, gredo skozi 114 parov rok, preden pridejo na trg — in zato se boste ž njimi gladko in brezhibno brili

Gillette

Orjaški nosač Victor Mc. Laglen

in njegova karijera od navadnega kolodvorskega nosača v Newyorku do strojevodje Pacific brzovlaka

Smeh! 4., 1/6., 1/8. in 9. Burna zabava!

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Sokol

Tennis v Sokolu. V našem Sokolstvu menda nima niti eno društvo svojega teniškega odseka. Mnogo bolje je v tem oziru že na Češkem, kjer je ustanovljenih že preko 80 sličnih odsekov. V zadnjem času se je pričelo tudi s prirejanjem teniških tekem med članstvom. Kakor javljajo češki listi, je n. pr. Podtatranska župa uvrstila teniške tekme med ostale tekmovalne panoge in se že letos vršil prvi match ob priliki lahkoatletskih tekem v Vrutkah.

Sokol v Sv. Juriju ob Ščavnici je skupaj z Zvezo kmečkih fantov in deklet priredil v nedeljo 22. t. m. znano veseloigro »Pri belem konjičku« v dvorani g. Sternišče v zdraviliškem kraju Slatina - Radenci. Sicer s poldrugourno zamudo, vendar je bila igra dobro igrana posebno glavne vloge so bile dobro zasedene. Tudi drugi so se potrudili. Obisk lep in zadovoljiv. Obema društvoma častitam in le skupno po začrtanem programu. Zdravo! —dr.

Sokolsko društvo v Verženju je v nedeljo 15. t. m. zaključilo vrsto lepo uspelih društvenih nastopov murskega sokolskega okrožja. Nastop je vodil domači načelnik br. Topolnik iz Banovec, tudi ostali vodniki oddelkov so bili sami domačini. Četudi je bil nastop bolj skromen, pa je vendar prav dobro izpadel. Po javni telovadbi je imel starosta br. Senčar lep nagovor na zbrano občinstvo, nakar je povzel besedo tudi br. Tratar in je v kratkem nagovoru pojasnil navzočim pomen slavja in veličino sokolske misli. —ar.

Počitniški dom magistratnih uslužbencev v Kamni gorici

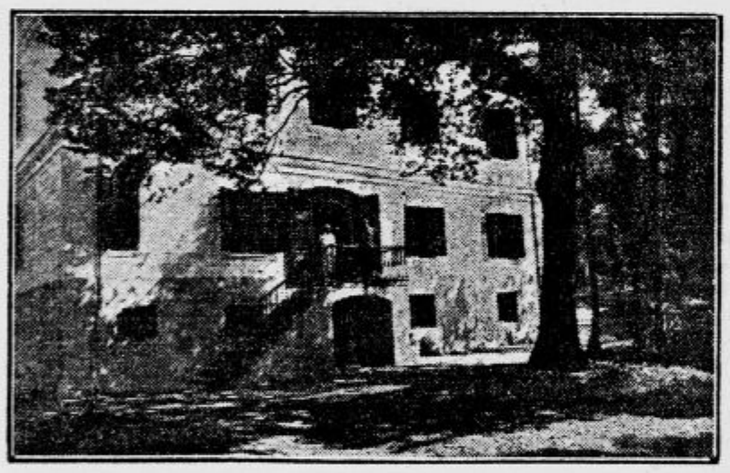

Stara gorenjska vasica Kamna gorica, ki je skozi poj stoletja, odkar je stekla po savski dolini gorenjska železnica počivala, je zopet oživela. Odkar je začela propadati stara domača železna industrija in so se začeli domačini izseljevati, pa do zadnjih časov ni videla tako veselih dni, kakor je bila minula nedelja. Člani ljubljanske magistratne bolniške blagajne so letos kupili nekdanje posestvo kamnogoriškega rojaka Antona Tomana, veletrgovca in predsednika tržaške trgovske zbornice. Ponosno stavbo, ob kateri je prijeten park, so spremenili v počitniški dom, kamor so že v tekočem letu prihajali magistratni uslužbenci na oddih. Slovesna otvoritev in blagoslovitev tega doma pa je bila, kakor že znano, v nedeljo.

Kamnogoričani so okrasili svoje stare hiše z zastavami in vsa vas je nadela izredno praznično lice. Pri vhodu v vas in pred počitniškim domom sta pozdravljala goste lepa slavoloka. Prvi posetniki so prišli v Kamno gorico že v soboto popoldne in so prebili v družbi domačinov prijeten večer. Ostali pa so prišli z dopoldanskim vlakom na Otoče ter odšli peš preko Gorenje Dobrave.

Pri vhodu v vas so goste sprejeli kamnogoriški gasilci in je sploh pri slovesni otvoritvi sodelovala vsa vas. Počitniški dom je prevzel pod svoje pokroviteljstvo ljubljanski župan dr. Puc, ki se je tudi udeležil proslave. Pazila bo nanj in ponašala se bo z njim pa tudi vsa Kamna gorica.

Dom ima 9 velikih sob; spodnje so pripravljene za jedilnice, zgoraj pa so lepe spalnice, s katerih je krasen razgled na vas deloma pa v vrt in na Triglavsko pogorje. K ugodnemu nakupu in prijetni praktični opremi je posebno pripomogel ravnatelj dohodarinskega urada g. Janez Zupan, rojak iz sosednje Krope, oskrbnik g. Suhi pa je že v nedeljo pokazal, kako dobro in spretno zna gospodariti. Kakvr se čuje, nameravajo dom, ki nosi napis »Pension Jelovca«, razširiti in ga uporabljati tudi za zavetišče zimskih sportnikov in izletnikov.

Šolska palača v Novem mestu

Novo mesto, 24. septembra.

Včeraj ob 8. je bila v navzočnosti šolske mladine, učiteljskega zbora in občinstva blagoslovitev nove šolske palače pod Kapiteljskim marofom. Palačo je gradila Ljubljanska gradbena družba. Načrt za stavbo je napravila stavbna tvrdka Battelino, ki je zastopala gradbeno vodstvo mestne občine s svojim stavbnim tehnikom g. Vladimirjem Žiberno. Projektant se je izkazal mojstra prostora in oblik.

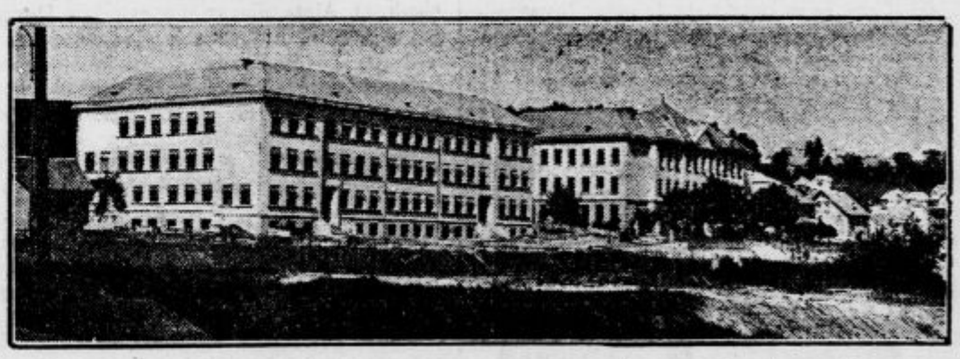

Nova šolska palača je dolga 53.65 m ter ima visokopritlično dvonadstropje, ki zavzema 1751 kv. m. Z gradbo so pričeli 20. avgusta lanskega leta. Zaposlenih je bilo nad 100 delavcev.

V prizemlju bo nameščena šolska poliklinika, dve učni sobi, kjer se bodo učenci izobraževali v pletarstvu in drugih ročnih delih, dve učilnici ter dve komfortni stanovanji s tremi sobami po 30 kv. m, kuhinjo in pritiklinami, poselsko sobo in kletnimi prostori. Vsa stavba je podkletena razen otroškega vrtca in telovadnice.

V kleteh je higijenično opremljena kuhinja, kjer se bodo izobraževala dekleta v gospodinjstvu, nadalje kuhinja za revne dijake, moderno kopališče, stanovanje za hišnika in prostor za premog. Prvo nadstropje ima štiri učilnice, dve risalnici, govorilnico, dve konferenčni sobi, štiri kabinete za učila in dve upravni sobi. V drugem nadstropju je 12 učnih sob s po 50 kv. metrov površine.

Telovadnica je najmoderneje urejena in obsega 23×12 m. Ima gledališki oder, kakršnega nima noben šolski oder v državi. V ozadju je galerija. Telovadnica, krita z ravno železno betonsko konstrukcijo, je nameniena tudi za solnčne kopeli. Palača ima dva glavna portala, ki sta v zvezi s stopnišči. Srednje stopnišče vodi na galerijo, streho telovadnice in v podstrešje.

Vsa dela v notranjosti palače so bila poverjena izključno domačim tvrdkam, ki so se izkazale popolnoma kos svoji nalogi. Peči je postavila tvrdka »Keramika«, last g. Klemenčiča. Za lažjo manipulacijo s kurivom je predvideno dvigalo na električni in ročni pogon. Elektrifikacijo je izvedla tvrdka Sedej. Izpeljana je pod ometom po Bergmanovih ceveh. Vodovodna instalacijska dela je izvršila tvrdka Preželj, slikarska in pleskarska Valantič, mizarska Jevšček in Dolenc, steklarska Fr. Seidel, ključavničarska Udovič in Lampe, tesarska Hočevar in Medved in krovska dela Agnitsch, ki je postavila tudi strelovode. Okenske zavese je opremila tvrdka Grilc

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 25.: Strahovi. C.
Četrtek, 26.: Velika abeceda. B.
Petek, 27.: Zaprto.
Sobota, 28.: Nevesta s krono. Premijera.

Nova stavba prof. Plečnika v Pragi

Na Naměsti Krále Jiřiho v Pragi so se začela dela za postavitev nove cerkvene zgradbe, za katero je napravil načrte naš rojak, arh. prof. Ivan Plečnik. Praški listi so o stvari podrobno poročali. Ozemlje, na katerem se bo zidala cerkev, je bilo dolgo časa jabolko spora med političnimi klubi v praški mestni hiši. Končno se je le dosegel sporazum in zgradba se bo postavila.

Glavno pročelje cerkve bo gledalo na Mánesovo ulico, stranska fronta pa na Fochovo ulico. Vhodi bodo trije, vsi trije na osišču Mánesove ulice. Stavba bo sezidana v čisto modernem slogu, ki se docela odvrača od tradicijonalnega stila cerkvenih stavb. Streha bo n. pr. čisto ravna, stene bodo iz železnega betona. Zvonik bo visok 40 metrov ter prav toliko širok, kolikor cerkvena ladja, namreč 28 metrov. Zožil se bo šele na vrhu in bo okrašen z umetelno uro, ki ne bo imela kazalcev na sredi plošče, ampak na robu.

Cerkev bo razdeljena v tri dele. V vzhodnem delu bo zakristija s krstnim kamnom, v drugem cerkvena ladja s 500 sedeži, spredaj bo stolp.. Cerkev bo imela tudi kripto, kjer se bodo brale maše zadušnice.

Nova je, kakor poročajo, Plečnikova razdelitev glavnega in stranskih oltarjev ter kora. Kor ne bo stal zadaj, ampak ob strani enega izmed oltarjev, prav tako tudi prižnica. V cerkvi bo tudi dvorana za pevske vaje in shramba za liturgične predmete. Za cerkvijo je projektiran majhen vrt, ki bo vezal zgradbo z župniščem. Zunanje stene stavbe bodo obložene z majhno opeko rjavkaste glazure. Isto barvo bodo imele tudi stene v notranjščini cerkve.

Za Slovence in vse Jugoslovene je velika čast, da se prof. Plečnik udejstvuje s tolikim uspehom v Zlati Pragi, kjer umejo njegovo delo višje ceniti kakor v lastni domovini.

Svetozar Banovec v Ameriki. Znani lirični tenor ljubljanske opere g. Svetozar Banovec se nahaja sedaj na koncertni turneji v Ameriki. Dne 8. t. m. se je vršil v Milwaukee koncert, ki je, kakor nam od tam poročajo, v vsakem oziru izvrstno uspel. Koncert so obiskali številni člani naše tamkajšnje kolonije, a tudi izbrana ameriška publika, ki je pevcu in pesmi živahno aklamirala. G. Banovec priredi po raznih večjih ameriških mestih, zlasti v onih, kjer so močne jugoslovenske kolonije, še celo vrsto koncertov.

Merežkovskij — žrtev Napoleona. Ruski pisatelj D. S. Merežkovskij je napisal po naročilu neke velike pariške knjigarne delo o Napoleonu. Na to knjigo reagira v zadnji številki »Hrvatske revije« največji sodobni hrvatski pisatelj Miroslav Krleža in napada Merežkovskega zaradi »Napoleona«. Očita mu, da je pobral iz virov, ki so mu bili na razpolago pri pisanju knjige, samo sladke citate, vse bistveno pa je opustil in je na ta način dal manjvredno monografijo.

Myslbekova razstava v Pragi. Razstavni odbor praške Umělecke Besede je pripravil za letošnjo jesen pravcato umetniško senzacijo v obliki Myslbekove razstave, ki se otvori v petek, 27. septembra pod protektoratom čsl. prezidenta Masaryka. Odbor je dal ob tej priliki sestaviti katalog Myslbekovih del, ki obsega 300 kipov v raznem materijalu.

Tairov, sloviti ruski režiser Komornega teatra v Moskvi, bo slavil letos dne 25. decembra 15letnico obstoja svojega zavoda. Ta jubilej bo gledališče proslavilo z novo uprizoritvijo Racinove »Phaedre«. Poleg tega obljublja Tairov še dve dramski novosti: Semenovo »Natalijo Tapovo«, ki obravnava sodobne probleme iz življenja v sovjetski državi in Apuškinovo dramo »Sukno in meč«, kulturnozgodovinsko snov izza robskih časov ruskega kmeta.

Domače vesti

* **Vojaške vesti.** Na službovanje v komandi ljubljanskega vojnega okrožja je prideljen pehotni poročnik Pavle Blagojević, doslej pri 52. pešpolku, na službovanje v komandi mariborskega vojnega okrožja pa pehotni podporočnik Marijan Borić, doslej pri 23. pehotnem polku. Podporočnik sanitetne stroke Gregor Rebula je po potrebi službe prideljen kot manipulant skladišča stalne vojaške bolnice IV. armijske oblasti.

* **Osebne vesti s pošte.** Dnevničar Jakob Kajba je postavljen za služitelja 2. skupine v Cerknici. Premeščeni so: administrativna uradnica II-3 Margita Pavlič iz ministrstva k oblastni upravi; pb. ur. III-3 Alojzija Ceme z Maribora 2 na Maribor 1, Helena Dekleva z Maribora 1 na Maribor 2 in Zmagoslav Nusbek z Ljubljane 2 na Vrhniko kot starešina; zvan. 3. skupine Marija Slapar z Ljubljane 1 v Vojnik in Ida Tavčar z Maribora 1 v Guštanj. Pogodbena poštarica Kristina Hace v Mirni je bila odpuščena, Barbka Berisk je pa poštno službo odpovedala. — Upokojena sta zvan. 1. skupine: Fr. Oblak na Vrhniki in Alojzij Majzelj v Metliki. — Poroke: pripr. I-9 dr. Vilko Vujičić na Ljubljani 2 se je oženil z učiteljico Adelo Weble, pu. ur. II-4 Štefka Zuljan je vzela za moža dnevničarja Aleksandra Strksa.

* **Za častnega občana** je izvolil občinski odbor občine Mirna (okraj Novo mesto) na svoji seji 8. tm. gospoda Ivana Škarja, državnega svetnika v Beogradu, v znak hvaležnosti za razne zasluge.

* **Odkritje spomenika padlim vojakom na Sv. Gori.** Kakor smo že nedavno najavili, se bo v nedeljo vršilo na Sv. Gori pri Litiji odkritje spomenika padlim vojakom. Prireditveni odbor ponovno vabi vse rojake, planinarje, kakor tudi svetogorske romarje, da v nedeljo prihitijo k lepi prijetni slavnosti. Spored je naslednji: Ob 9. se bo vršila maša na prostem in bo pri njej igrala zagorska rudniška godba. Po maši bo darovanje za spomenik, nato pa bo rezervni častnik J. Z. izpregovoril otvoritvene besede in bo spomenik odkrit. Sledila bo deklamacija »Leto 1914«, nakar bo moški zbor zapel žalostinko. Po slavnostnem govoru kurata Bonača bo moški zbor zapel »Oj Doberdob« in sledila bo deklamacija »Leto 1918«. O pomenu spomenika in o pokojnih bo govoril župnik Žgajner, moški zbor bo zapel »Vigred«, a po mrtvaški molitvah in blagoslovitvi spomenika ter zahvali predsednika gradbenega odbora bo godba zaključila svečanost.

* **Usposobljenostne preizkušnje za osnovne šole** se bodo pričele na moškem učiteljišču v Ljubljani 4. novembra ob 8. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji se naj predložé po običajni uradni poti pravočasno pristojnemu sres. šol. nadz., da bodo najkasneje do 20 okt. v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravočasno obvestil. Posebna vabila k izpitom se ne bodo pošiljala.

* **Himen.** Poročila sta se v Ptuju g. Waldemar Jurin, uradnik podružnice Ljublj. Kreditne banke v Ptuju z gdč. Anico Repičevo.

* **Zahvala Ciril-Metodove družbe.** Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se ob priliki zaključka lepo uspele 40. velike skupščine v Kranju najiskrenejše zahvaljuje C. M. podružnici za ves trud ter požrtvovalnost, ki jo je izkazala za to slavje. Prav posebno pa se zahvalujemo g. Simonu Dolarju, predsedniku podružnice, ki je bil duša vsej prireditvi; zahvala mu tudi za lep pozdravni govor. Prisrčno se zahvaljujemo županu g. Cirilu Pircu, vsem narodnim damam, Sokolu, Kolu jugoslovenskih sester, gasilnemu društvu, Narodni čitalnici, skavtom, direktorju gimnazije g. Ivanu Košniku, gimnazijcem ter g. Stanislavu Završniku in njegovemu orkestru. Iskreno se nadalje zahvaljujemo g. profesorju Ivanu Kolarju za njegov govor na pokopališču, dalje topla zahvala gospe glavarjevi soprogi Miri Žnidarčičevi in vsem odbornicam C. M. podružnice ter vrlim gospodičnam, ki so sodelovale pri cvetličnem dnevu in skupnemu obedu. Iskrena zahvala vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je 40.ta velika skupščina tako veličastno izvršila. Hvala zavednemu prebivalstvu mesta Kranj za nepričakovano pozornost.

* **Petindvajsetletnica Zmajeve smrti.** V Velikem Bečkereku so preteklo nedeljo obhajali petindvajsetletnico smrti velikega srbskega pesnika Zmaja-Jovana Jovanovića. Slavnost se je vršila v tamkajšnji sokolski dvorani. Dr. M. Matić je predaval o Zmaju; recitirale so se mnoge njegove pesmi in končno predvajal njegov igrokaz »Šaran«.

* **Slovenskim pevskim zborom Južnoslovenske pevske zveze** sporočamo, da dobe v pisarni ljubljanske Glasbene Matice odposlanci in udeleženci pevskega kongresa, ki se bo vršil v Skoplju od 27. do 30. tm., legitimacije za četrtinsko vožnjo po železnici v Skoplje in nazaj. JPS ljubljanske oblasti.

* **Hospitanke na ženski obrtni šoli.** Vpisovanje na oddelkih za šivanje perila, izdelovanje oblek in za vezenje bo od torka 24. do sobote 28. tm. v šolskih odmorih ob pol 11. in ob 16. v damski sobi ženske obrtne šole na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

* **Geometrska srednja šola.** Po razpisu ministrstva trgovine in industrije se 1. oktobra na tehniški srednji šoli v Ljubljani otvori geometrski odsek, ako se za vpis prijavi dovoljno število učencev. Sprejmejo se učenci, ki so dovršili šest razredov gimnazije ali realke ali dva letnika tehniške srednje šole. Šola traja dve leti in dobijo absolventi takoj državno službo geometrske stroke. Siromašni učenci s prav dobrim in odličnim šolskim uspehom lahko dobijo stipendijo mesečno 400 do 500 Din. Prijave (osebne ali tudi samo pismene) sprejema direktor tehniške srednje šole v Ljubljani najdalje do 29. septembra. S prijavo se mora predložiti zadnje šolsko izpričevalo.

u— **Smrtna kosa.** Umrl je g. Fran Močenik. Njegov pogreb bo jutri ob 15. iz hiše žalosti Stari trg št. 19, na pokopališče pri Sv. Križu. Pokojnemu blag spomin, žalujočim iskreno sožalje.

* **Abiturijenti!** V prihodnih dneh vas bo sprejela Alma mater z radostjo, ko postanete cies akademici. Posvetili se boste studiju na univerzi, toda prekmalu boste spoznali, da univerza ne nudi vsega, kar zahteva življenje od vas. Kulturna akademska društva vas bodo seznanila z najrazličnejšimi problemi in vprašanji moderne dobe. Na čelu vseh naprednih akademskih društev je Jugoslovensko akademsko društvo »Triglav«. Pod njegovim okriljem boste razpravljali o vseh najaktualnejših vprašanjih, ki trkajo na vrata naše dobe. V vseh panogah javn. življenja se hočemo udejstv. z delom in kritiko. V vseh vprašanjih nočemo izreči odkrito in pogumno besedo ter hočemo pripraviti pot bodočnosti. Akademiki, novinci, JAD »Triglav« v Zagrebu vas vabi pod svoj krov, da postanete borci za napredno jugoslovensko misel na zagrebški univerzi. Vsi, ki želite z delom izpolniti naše vrste, dobro došli! Informacije od 1. okt. dalje daje tajništvo JAD » Triglav«, Zagreb, Gundulićeva ulica 29. do 1. okt. pa Tonejc A., Maribor, Vetrinjska 24. JAD »Triglav«.

Na koncu sveta
Film velesenzacij v glavni vlogi
Tim Mc. Coy
Ob 4., ½6., ½8. in 9. uri
KINO IDEAL

* **Vodovod starega Singidunuma.** Ob priliki gradbe vodovoda v Mileševski ulici v Beogradu so delavci te dni naleteli na star vodovod, po katerem se je nekdaj, najbrž še pred priselitvijo Srbov na balkanski polotok, Beograd, nekdanji Singidunum, preskrboval s pitno vodo. Zanimivo je, da se trasa starega vodovoda v dolžini celih sto metrov popolnoma krije s traso, po kateri se polagajo nove vodovodne cevi. Stari vodovod ima obliko ozkega tunela, ki ima 60 cm širine in poldrugi meter višine. Stranice vodovoda so obzidane z apnencem. Vodovod ima polkrožni svod iz lepe opeke.

* **Človekoljuben mesar.** V Trstu živi mesar Ermano Martingano. Star je 45 let, močan in zdrav. Ves Trst ga pozna, ker je tekom dveh let že enajstkrat dovolil, da so mu vzeli kri in jo vbrizgali slabotnim bolnikom. Nekaj jih je na ta način rešil gotove smrti. Večinoma sploh ni zahteval plačila.

* **Naše zdravje«.** Na našem knjižnem trgu smo že dolgo pogrešali kratke in poljudne knjige o higijeni, ki bi lahko prodrla v zadnjo slovensko hišo. Sedaj jo imamo. Ravnatelj našega higijenskega zavoda dr. J. Pirc je na kratko popisal človeško telo, nalezljive bolezni, osebno higijeno in naš dom s higijenskega pogleda. Podmladek Rdečega križa pa je izdal spis v svoji priročni ceneni in prikupljivi knjižnici. Delce zasluži, da pride v prav vsako slovensko hišo. Dobiti ga je v vseh knjigarnah. Cena 3.50 Din.

* **Različna teža sliv na železniških tehtnicah.** G. Alojz Šlogar, popestnik v Desiniču, nam piše: Naložil sem 19. septembra v Rogatcu 1 vagon sliv. Tehtale so se na Grobelnem, a ko sem prišel dva dni pozneje v Maribor, se mi je čudno zdelo, da je pokazalo tehtanje znatno diferenco. Zahteval sem sam ponovno tehtanje ter se je pri tem ugotovilo, da tehtajo slive 2820kg več kakor v Grobelnem. Ker je šel vagon v Avstrijo, bi jaz pozneje ne imel več prilike popraviti tehtanje in sem samo slučajno mogel rešiti 2820 Din, to je vrednost sliv za razliko v teži. Po mojem nenju je dolžnost železniške uprave, da skrbi za točno tehtanje, kajti kakor kaže predmetni primer, bi bila stranka prikrajšana za znaten znesek. Če pa že to za železniško upravo ne bi bilo merodajno, je treba upoštevati, da bi tudi železniška uprava bila prikrajšana za tovornino onih 2820 kg od Rogatca do Maribora. Ker taka negotovost pri tehtanju gotovo ni v prid strankam in železnici, še manj pa more to koristiti ugledu železniške uprave, pričakujem od direkcije državnih železnic v Ljubljani, da bo zadevo preiskala in nedostatek popravila.

* **Vlak povozil dečka, ki je spal na progi.** Vlak je v ponedeljek med postajama Šabac in Koviljača povozil 15letnega dečka Ivana, sina Živana Petrovića iz Štitarja, ki je ob progi pasel živino, se utrujen vlegel na železniški tir in zaspal. Neka kmetica je zbudila dečka in mu velela, naj se vleže kam drugam, toda deček ni upoštevat svarila. Kmalu nato je pridrvel vlak. Cela kompozicija je šla preko pastirja in ga na kose raztrgala.

* **Katoliška cerkev v Kragujevcu oplenjena.** V noči od sobote na nedeljo so doslej neznani zlikovci vlomili v katoliško cerkev v Kragujevcu ter odnesli cerkveno blagajno in dragocenosti. V bližini cerkve so v nedeljo zjutraj našli blagajno razbito in izpraznjeno.

* **Žrtev alkohola.** Preiskava proti poglavarju kačerskega sreza Jovanu Rogiću, ki je v nedeljo v pijanosti ustrelil harmonikaša Aleksandra Živkovića v vasi Bojkovcu, je ministrstvo pravde določilo posebnega sodnika, ki bo izvedel preiskavo. Veliki župan Tucaković iz Kragujevca, ki je takoj v nedeljo odšel na kraj zločina, je dejal novinarjem: Kriv ni nihče drugi kakor samo sreski poglavar Rogić, ki bo moral seveda tudi trpeti posledice za težki zločin. Neprijetna je zadeva, ker gre za državnega funkcijonarja, kar ostavlja res slab vtis. Toda če se upošteva, da Rogic ni bil pijanec in da je prej bil v službi vedno korekten, odpadejo vsi predsodki in ostane samo to, da je zločin bil izvršen v pijanem stanju. Rogić se zaenkrat nahaja v zaporu v Gornjem Milanovcu.

* **Pogrešana.** Od svojih staršev v Gotenici pri Kočevju je neznano kam odšla nekoliko slaboumna Frančiška Černetova, stara 23 let, srednje postave in brez čevljev. Govori samo kočevskonemško narečje. Od doma je odšla že 13. tm.

* **Komur je znano,** kje se nahaja moja sestra Malči Ercegović, naj mi to blagovoli sporočiti na spodnji naslov. Dne 13. t. m. je zapustila svojo zadnjo službo v Dravljah in zdaj ne morem dognati, kje se nahaja. Stara je 17 let, in po rodu iz Dalmacije. Sporočila prosim poslati na naslov: Franjo Ercegović, Laze 30, pošta Dol pri Ljubljani.

* **Smrtna nesreča v rudniku Kreka.** V bosanskem rudniku Kreka se je prošlo soboto pripetila nezgoda, pri kateri se je smrtno ponesrečil kovač Niko Šokčević. Zaposlen je bil pri separaciji na liftu. Zdrobljena mu je bila glava, tako da je nesrečnež takoj izdihnil. Ponesrečenec zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

* **Samomor zaradi bede.** V Varaždinu se je obesil poštni nameščenec Stjepan Nemec, 40 let star, zaradi gmotnih neprilik, v katere je zabredel v zadnjem času. Zapušča ženo in petero nepreskrbljenih otrok.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

* **Moč za delo** črpamo iz hrane. Čimbolj je ta koncentrirana in lahko prebavljiva, tem lažje se pretvarja v telesno energijo. Taka koncentrirana, okusna, lahko prebavljiva in krepilna hrana je **Ovamaltine.** 45

Iz Ljubljane

u— **ZKD ponovno opozarja** vse interesente, da se vpisovanje v dramski tečaj vrši dnevno med 18. in 1. uro v Kazini II. Pričetek tečaja 1. oktobra, mesečna šolnina 30 Din. Tečaj bo trajal do 1. marca in ga bo vodil prof. Šest.

u— **Obrtnonadaljevalne šole** prično s poukom meseca oktobra. Vpisovanje se bo vršilo v nedeljo, 29. t. m. od 9. do 12. in sicer: na I. deški osnovni šoli (Ledina) za kovinske stroke; na II. deški osnovni šoli (Cojzov graben) za stavbne stroke; na III. deški osnovni šoli (Vrtača) za splošno obrt; na IV. deški osnovni šoli (Prule) za umetne in oblačilne obrti; na dekliški osnovni šoli pri Sv. Jakobu za ženske oblačilne obrti. Šolnina je 20 Din mesečno, vpisnina 3 Din. Vsak vajenec je dolžan prinesti zadnje izpričevalo in učno pogodbo.

u— **Sokol I.** priredi v sredo 25. tm. po 20. v restavracijskih prostorih Tabora odhajajočemu br. načelniku intimno odnodnico, na katero vabi vse članstvo.

u— **Člani društva »Soče«** se pozivajo, da se udeleže pogreba pokojnega pol. nadzornika v pok. Jakoba Kurenta. Zbirališče pred mrtvašnico javne bolnice ob 16.

u— **Cirkus Konrad.** V bližnjih dneh bo prispel v Ljubljano velik prvovrsten cirkus, ki bo postavil svoje veliko šotorsko mesto v Tivoliju. Cirkus uživa po vsem svetu izreden sloves. Tri tedne je dajal svoje senzacijonalne programe v Beogradu, vedno pri nabito polnem cirkusu. Sedaj pa gostuje v Zagrebu že več dni, kjer je na vsako predstavo pravi velemesten naval. Iz Ljubljane se bo velepodjetje podalo na zimsko turnejo v Italijo. Cirkus Konrad je nekaj izrazito velemestnega in bo Ljubljana deležna cirkuških senzacij, kakoršnih se po več desetletij ne vidi.

u— **Živahen jesenski tujski promet.** Krasna jesen privablja v naše kraje dokaj številne izletnike iz inozemstva, ki po ogledu Gorenjske redno obiskujejo tudi Ljubljano. Posebno mnogo je opažati Bavarcev. Tako je nadavno pripeljal ravnatelj monakovskega tujskoprometnega urada dr. Niesch prav številno ekskurzijo na Bled, odkoder so se izletniki v manjših skupinah razkropili po Gorenjskem. Predvčerajšnjim je ena taka skupina pod vodstvom dr. Niescha prišla v Ljubljano in si vestno ogledala vse zanimivosti. Divila se je krasnemu razgledu z grajskega stolpa in posebno še Tivoliju ter kopališču Ilirije. Iz Ljubljane so izletniki odpotovali v Postojno ter se preko Trsta in Gorice zopet vrnejo na Bled.

u— **Ne pri telovadbi, temveč pri padcu z lestve.** K včerajšnjemu poročilu o nezgodi g. Schlechte, ki si je na Alešovčevi cesti pri padcu z lestve zlomil levo roko, še pristavljamo, da poškodovanec ni član šlenskega Sokola in je tudi s tem demantirana prvotna vest, da bi se bil poškodoval v telovadnici.

u— **Težka telesna poškodba.** Na glavni cesti v Rožno dolino, v bližini gostilne Zgonc, je stal v družbi dveh prijateljic krojaški pomočnik Ivan Vreček ter se mirno razgovarjal. Nepričakovano je k njemu pristopil neki livar Stanko ter ga z vso silo udaril po čeljustih, da mu je izbil kar štiri zobe. Livar je ovaden zaradi težke telesne poškodbe.

u— **Dobermanska psica se je zatekla.** Že meseca avgusta se je k železničarju Antonu Boškinu na Rudniku št. 48. zatekla srednjevelika, črnikasta dobermanska psica. Spredaj na vratu in na nogah je rjava. Ima pokončne odrezane uhlje. Lastnik psice naj se javi pri železničarju Boškinu na Rudniku ali pa na orožniški postaji v Škofeljci.

u— **Mlad navihanec.** Vrtnarski pomočnik 23 letni Siegfried Reich iz Celja je bil svoječasno zaposlen pri vrtnarju oblastnega vzgojevališča Ivanu Ažmanu. Ko je zapustil gospodarja, je izrabljal njegov kredit pri raznih strankah. Tako je k natakarici gostilne Fister na Zaloški cesti prinesel drobno pisemce, v katerem prosi g. Ažman, naj da prinašalcu pisma kosilo, eno pivo in 10 Din da bo Ažman že dolg poravnal. Na sličen način je izvabil od nekega notarskega uradnika na Ažmanovo ime 50 Din. Isto je poskusil tudi v cvetličarni Bajt v Šelenburgovi ulici, kjer pa mu trik ni uspel. Končno je poskusil pri tovarnarju in posestniku Jerneju Jeleniču na Stari poti. Tovarnar je bil previden ter je poslal svojo uradnico do Ažmana, Reich pa jo je med tem odkuril ter ga ni bilo več na izpregled.

u— **Tatvina krave.** Posestnik 60 letni Matija Kamnar iz Sneberij je v ponedeljek okoli 21. prijavil na vodmatski policijski stražnici, da mu je bila isti večer okoli 18. odvedena s pašnika ob Savi 350 kg težka in 2500 Din vredna molzna krava. Krava je bila rdeče barve, na hrbtu je imela belo liso, levi rog je bil navzdol obrnjen. Kdo je kravo odpeljal s pašnika, ni znano.

Cirkus COLUMBIA
(Vareite Theatrale)
Latermanov drevored — Tivoli
je prišel za nekaj dni v Ljubljano.
Samo prvovrstne predstave
Senzacijonelne predstave se vršijo ob vsakem vremenu in se občinstvo opozarja, da je cirkus tako praktično urejen, da vsakega ščiti pred hladom.
Ravnateljstvo.
Predstave: Ob nedeljah ob 4½ in 8½ zvečer, Vsak dan ob 8½ zvečer.

Iz Maribora

a— **Najboljši člani gledališča** zopet nastopijo na slavnostnih večerih v proslavo desetletnice. Ga. Vika Podgorska in g. Hinko Nučič bosta glavna akterja prvega slavnostnega večera v odlomkih iz »Tugomera« in »Smrti majke Jugovića«, g. Mario Šimenc pa bo gotovo odnesel palmo tretjega slavnostnega operno-koncertnega večera, ki na njem nastopita še ga. Zamejičeva in g. Neralić. Kot drugi večer v okviru slavnosti se pripravlja Cankarjevo »Pohujšanje v dolini šentflorijanski« v novi inscenaciji g. J. Koviča. Opozarjamo na ugodnost 20% popusta pri vseh treh predstavah, za one, ki si nabavijo vstopnice za vse tri večere pri dnevni blagajni.

a— **Obilo uspeha.** Gospodična Francka Ornikova, večletna učenka znane mariborske umetnice na violini ge. Fanike Brandlove, ki je s svojimi nastopi o priliki raznih prireditev vzbudila pozornost, se je letos vpisala na državni konservatorij v Ljubljani, kjer bo nadaljevala svoje študije. Mali umetnici želimo obilo uspeha in napredka!

a— **Na grobu škofa A. M. Slomška** se je v kapelici na starem pokopališču včeraj 24. t. m. na smrtni dan Slomškov vršila kakor vsako leto cerkvena daritev.

a— **Gostilničarska nadaljevalna šola v Mariboru.** Vpisovanje učencev in učenk v vse tri razrede gostilničarske nadaljevalne šole v Mariboru bo v torek, 1. oktobra od 17. do 19. ure (od petih do sedmih zvečer) v prirodoslovnem kabinetu državne trgovske akademije v Mariboru na Zrinjskega trgu št. 1-I., vrata št. 31. K vpisovanju mora prinesti vsak vajenec (vajenka): zadnje šolsko izpričevalo, potrdilo zadruge, katero dobi v Zadružni pisarni, hotel »Mariborski dvor« in 50 Din vpisnine kot donesek za učne pripomočke. Opozarjamo gostilničarje, restavraterje, kavarnarje, hotelirje itd., vse v to obrt spadajoče gospodarje, da morajo vsi njihovi vajenci in vajenke brez izjeme obiskovati gostilničarsko nadaljevalno šolo, zato jih je treba v izogib neprijetnih posledic pravočasno vpisati. Ponavljalni izpiti se bodo vršili v sredo, dne 2. in v četrtek, dne 3. oktobra ob 15. dalje. Reden pouk v petek, 4. oktobra ob 17. Natančnejše podatke zvedo učenci in učenke, oz. njihovi gospodarji pri vpisovanju v šoli.

a— **Umrl je** včeraj zjutraj v splošni bolnici ključavničar M. Svenšek, ki je predvčeraj — kakor smo poročali — dobil v delavnicah drž. juž. žel. težke opekline. — Včeraj je tudi umrl upokojeni kotlar drž. žel. Franc Rok, star 78 let.

a— **Skesana grešnika.** Miodrag R. in Irena Š., ki sta brez dovoljenja staršev deklice odšla na dvatedensko potovanje po Jugoslaviji in si ogledala Zagreb, Bečkerek, Kikindo, Pančevo, Beograd in končno tudi Ljubljano, sta se v ponedeljek zvečer vrnila. Ker je Miodrag že poročen, dekle pa je povabil pod pretvezo, da jo bo poročil, so ga pri prihodu v Maribor »zasegli« in se bo zagovarjal pred sodiščem zaradi zvodništva.

a— **Kinopredstavo na državnem mostu** je uprizoril v ponedeljek zvečer sedlarski pomočnik Anton B. Najprej je nadlegoval goste v neki gostilni na Grajskem trgu, od koder so ga odstranili. Nato je pa delal kraval na državnem mostu in zbral krog sebe mnogo občinstva. Stražnik ga je hotel pomiriti, razgrajač je pa zlezel na ograjo in grozil, da bo skočil v Dravo. Stražnik je z aretacijo napravil konec predstavi, dečko se je pri Grafu streznil in plačal primerno globo za mestne uboge.

a— **Aretiran hazardist.** Kovaški pomočnik Muharem E. je v ponedeljek igral karte z nekim natakarjem in ga obral za 50 Din. Ker pa je igral z zaznamovanimi kartami, ga je stražnik odvedel v policijske zapore. Našli so pri njem le še 10 Din. V žepu je imel še tudi kocke. Sedaj bo nekaj časa premišljeval o poštenosti v igri.

a— **Stavbni les so pokradli** doslej še neznani storilci stavbnemu podjetniku Živicu pri zgradbi zasilnih stanovanj v Jadranski ulici v vrednosti nad 100 Din. Policija je les izsledila v neki drvarnici in ovadila osumljene osebe.

Kino Ljubljansk. dvor
VELEMESTNA MLADINA
Samo še danes! Harry Liedtke

Iz Celja

e— **Redna seja mestnega občinskega sveta celjskega** se bo vršila v petek 27. t. m. zvečer ob 18. pod predsedstvom župana dr. Goričana v sejni dvorani mestnega magistrata. Dnevni red obsega čitanje zapisnikov sej od 12. julija in 25. avgusta, dalje poročila personalno-pravnega, finančno-gospodarskega, stavbnega in vodoregulacijskega, šolskega, kulturnega, zdravstvenega, tujsko-prometnega, obrtnega in tržnega, socijalno-političnega in odseka za občinska podjetja, morebitno poročilo še kakega drugega odseka in slučajnosti.

e— **Celjsko godbeno društvo** ima svoj redni občni zbor 9. oktobra ob 19.30 v prostorih CPD v Narodnem domu. Dnevni red obsega poročila predsednika, tajnika, blagajnika, računskih preglednikov, arhivarja in gospodarja, volitve predsednika in odbora ter slučajnosti.

e— **Brezbrižna mati.** V mestu je našla policija na Glavnem trgu na tleh sedečega jedva 4 letnega dečka, ki je jokal in klical po materi tako, da je vzbujal pri vseh mimidočih globoko usmiljenje in pomilovanje. Na stražnici deček ni vedel povedati, čigav je in kje stanuje. Šele čez par ur se je policiji posrečilo, da je ugotovila otrokovo mater. Deček je nezakonski sin tovarniške delavke Štefanije K. iz Gaberja. Ker hodi mati na delo v tovarno, pušča v času svoje odsotnosti otroka v oskrbi svoje matere, ta pa se tudi preveč ne briga za otroka in ga pušča samega na cesto. To je bil že tretji primer, da je policija našla otroka samega v mestu.

Zobni atelje dentista
H Hinko Zagoričnika
radi odpotovanja do preklica zaprt 11468

e— **Iz celjske bolnice.** V celjski javni bolnici je umrl 76 letni občinski ubožec Karel Lipovšek, ki je živel brez stalnega bivališča.

e— **Tatvina čevljev.** V nedeljo zvečer je pustil delavec v Westnovi tovarni Anton Bevc na hlevskem oknu gostilne Wilson v Gaberju par novo podplatenih čevljev in odšel po nekem opravku. Ko se je čez nekaj minut vrnil, čevljev ni bilo nikjer. Bevc je oškodovan za 150 Din. O tatu ni nobenega sledu.

Iz Kranja

r— *Razbite šipe na kolodvoru.* V nedeljo ponoči je neznan storilec s palico razbil v pritličju postajnega poslopja 9 okenskih šip. Bilo je to poslopje že zaprto. Neumornemu poizvedovanju tukajšnjih orožnikov se je posrečilo izslediti že naslednji dan storilca v osebi nekega delavca s Kokrice. Izgovarja se, da je bil prišel čakat svojega prijatelja na kolodvor in da je bil vinjen, da se ni zavedal dejanja. Fant bo moral sedaj odplačati lepe stotake.

r— *Himen.* Na Holmcu pri Kamniku se je poročil g. Anton Senica, orož. podnarednik in sedaj oskrbnik gradu princa Pavla v Bohinju, z gospodično Faniko Goltesovo, hčerko posestnika. Čestitamo!

r— *Tatvine koles.* V nedeljo po gasilski tomboli je bilo ukradeno moško kolo izpred gostilne g. Moharja, v ponedeljek popoldne pa zopet eno izpred gostilne g. Šumija. Okoliška fanta sta tatvini prijavila tukajšnji orožniški postaji. Zdi se, da se je priklatil v mesto izreden »prijatelj« tujih koles.

Iz Tržiča

č— **Prva jesenska nedelja** je bila zelo lepa. Kovorski gasilci in fantje so zaklali kar 48 kg težkega koštruna. Tržiški Sokoli so si pod vodstvom g. Vidmarja izvolili prostor pri Sv. Juriju in napravili polno trinožnico okusnih bržol za mlade in stare udeležence. Posamezne družine pa so po bližnjih prisojnih krajih pekle krompir in uživale lepo prirodo. Avtobus Pernuš je peljal 25 izletnikov v bližnji Celovec črez Jezersko in se vrnil okoli 10. zvečer brez defekta. Cena za osebo je bila 100 Din. Tujci pa so prišli v večjem številu na Kofce in Zelenico.

—č **Francoski krožek** bo začel s prvim oktobrom svoje redno delovanje. Letos bosta dva tečaja za francoski jezik, in sicer eden za začetnike in eden za dospelejše. Vsi oni, ki so že lansko leto obiskovali pouk francoskega jezika, naj se priglase nanovo pri voditeljici tečaja gdč. Tereziji Doklerjevi v njenem stanovanju v meščanski šoli. Prav tam naj se priglase novinci. Pouk se bo vršil v enem razredu meščanske šole. Vsak udeleženec tečaja mora biti član francoskega krožka. Krožek ima že lepo knjižnico.

č— **Nemški tečaj.** Ministrstvo prosvete je dovolilo ravnateljstvu meščanske šole, da otvori pod svojim okriljem tečaj nemškega jezika za vse šoli odrasle osebe, ki v svojem poklicu nujno potrebujejo nemščino. S poukom je ravnateljstvo poverilo gdč. Terezijo Doklerjevo. V tečaj se sprejme do 25 gojencev proti malenkostnemu mesečnemu prispevku, ki bo tem manjši, čim več bo udeležencev. Obvezne prijave za nemški tečaj sprejema ravnateljstvo meščanske šole 29. in 30. t. m. v svojih uradnih prostorih. Pouk se bo pričel s prvim oktobrom. Če se priglasi več takih, ki se nemščine še sploh niso učili, bi se otvoril tudi začetniški tečaj.

Pouk živih jezikov
(francoščine, angleščine, nemščine, italijanščine, španščine) v skupinah in za posameznike. Vpisovanje vsak dan od pol 6. do pol 7. zvečer. **Beethovnova ulica 7, pritličje levo. — Vodstvo: Prof. S. J. Jeras-Guinot.**

Od strokovnjakov priporočene za varstvo proti **vnetju grla, prehladu** kakor tudi **gripi.**
Prave Panflavin pastile v gornjem originalnem omotu se dobe v vseh lekarnah.

Iz Škofje Loke

šl— *5 članska deputacija* zastopnikov tukajšnje občinske uprave se je odpravila v nedeljo v Beograd, da v komunalnih zadevah intervenira pri pristojnih ministrstvih.

šl— *Cerkvica na Križni gori* po svoji zunanjosti ni imela vabljivega lica zaradi razpadajoče lesene strehe. Ta nedostatek je sedaj odpravljen, ker so se trhle in gnile deščice zamenjale s streho iz cementnih plošč.

šl— *V strugi Sore* se je ob katastrofalnih poplavah napravil stranski rokav in stvoril peščeni otok, odkoder so odvažali pesek in sipo. Ker bi se s takim ravnanjem poglabljala struga na nepravem mestu, je vsak odvoz materijala na tem prostoru zabranjen.

šl— *Freske.* Ob priliki svojega bivanja pri Sv. Filipu in Jakobu je tukajšnji veroučitelj g. Veider odkril pod ometom tamošnje podružnične cerkve na stenah dobro ohranjene freske, katerih starost se ceni na 500 let. G. Veider je odkritje prijavil znanstvenikom. Značilno je, da predstavljajo skupine zgolj osebe moškega spola.

Iz Zagorja

z— **Sprememba posesti.** Znani Mihelčičev hlev pod cerkvijo so te dni pričeli podirati. Poslopje je kupil urar gosp. Ignac Kališnik, ki ga bo preuredil spodaj za trgovinske in obrtne lokale, zgoraj pa za stanovanje. — Na prostoru podrtega rudniškega hleva v Toplicah pa gradi trgovec g. R. Mihelčič novo avtomobilsko garažo.

Iz Kamnika

ka— **Naši diletanti se v** Čitalnici prav živahno pripravljajo na sezono, ki jo nameravajo otvoriti takoj začetkom oktobra. Ansambel je nekoliko narastel, tako, da bo mogoče več in uspešneje igrati. Ako se bo sezona tako izvedla kakor se namerava in ako bo med ansamblom vladala solidarnost, potem moremo reči, da bo uspeh v moralnem in finančnem pogledu lep. Razpisati se namerava abonma za sobotne in nedeljske predstave. Vsak abonent bo imel pravico do 10 iger v sezoni. Pričakujemo, da bo naše zavedno meščanstvo vedelo ceniti stremljenje diletantov, ki so že v prošli sezoni dokazali, da stoje mnogo nad povprečno višino diletantskih odrov izven Ljubljane.

ka— **Pošta se namerava preseliti?** Kakor doznamo iz dobro informiranih krogov, se resno dela na tem, da se preseli pošta iz mesta v predmestje ob kolodvoru. V interesu strank in uradov ki so več ali manj vsi v sredi mesta, ni, da bi se pošta prestavila četrt ure iz mesta. Ali bi ne bilo mogoče dobiti prostora vendarle v mestu?

ka— *Nakup prostora za osnovno in meščansko šolo v Kamniku.* Občinski odbor je na svoji zadnji seji odobril nakup prostora za šolo. Prostor je bil kupljen od cerkvene občine. Celotni prostor meri 7000 kvadratnih metrov in znaša kupnina 25 Din za kvadratni meter.

ka— *Tujskoprometno društvo,* za katerega ustanovitev je dal inicijativo občinski odbor, je imel v nedeljo sestanek. Volil se je pripravljalni odbor, ki bo v najkrajšem času sklical ustanovni občni zbor društva. Pripravljalni odbor je s privolitvijo občine kupil od lastnika g. Praschnikerja približno 1400 kvadratnih metrov sveta ob Nevljici, à 10 Din za kvadratni meter, kjer se bo do prihodnje kopalne sezone postavilo moderno kopališče.

Ugotovitev

Kamnik, 23. septembra.

Dopisnik iz Kamnika je prinesel poročilo o občinski seji, v katerem je omenil, da sem kritiziral prekoračenje občinskega proračuna v debati o proračunskem zaključku za leto 1928. Takoj na to pa v svojem nedeljskem dopisu prilije svojemu prejšnjemu poročilu toliko vode na ljubo nekaterim, ki so si »poročevalčeve besede napačno tolmačili« in ugotavlja, da sem kritiziral le gotove izdatke, ki »naj bi bili preko proračuna izdani, ter pravi, da se bo na prihodnji obč. seji ugotovilo, v koliko so bili obč. proračuni prekoračeni in »če so sploh bili prekoračeni«. Iz zadnjega njegovega stavka, v katerem naglaša, da poročila ni razumeti tako, kakor da bi g. župan sam izdajal denar preko dovoljenih kreditov, pa ni težko uganiti, kdo si je poročevalčeve besede »napačno tolmačil«.

Glavno pa je, da je mene postavil v luč, kakor da pri svoji kritiki ne bi vedel, kaj kritiziram in da nekaj kritiziram, kar se bo šele ugotovilo, namreč če so bili proračuni prekoračeni ali ne. O takem načinu poročanja in popravljanju poročil imam pa jaz »pravilno tolmačenje«. Ugotoviti moram torej sam, brez bojazni da bi kdo kaj napačno tolmačil, da sem v omenjeni debati kritiziral, da je gospodujoča večina v dveh letih svojega gospodarstva prekoračila proračune za okroglo 70.000 Din, katero vsoto je enostavno krila iz blagajniške rezerve in da bo letos te rezerve predvidoma konec. Potem pa nastane za obč. blagajno ista situacija kakor je bila leta 1921. Ta rezerva je bila ustvarjena iz nekega dohodka, ki ni bil in ni mogel biti takrat predviden v proračunu in jo je prejšnji obč. odbor čuval za eventuelno večjo splošno koristno napravo, ne da bi bilo treba zopet segati v žepe občanov. To nepobitno in iz računskega zaključka izhajajočo dejstvo in krivdo je skušala odgovorna večina zvaliti na rame manjšine, katero je skozi celi čas izključila od vsakega sodelovanja v obč. gospodarstvu. Takozvana debata se je vršila le v tej smeri. To je bila moja kritika. Radoveden sem pa, kako se bodo obistinile besede dopisnika v prihodnjem poročilu o obč. seji, v kateri se bo ugotovilo v koliko so bili obč. proračuni prekoračeni in »če so sploh bili«. Dr. Karba.

Iz Litije

l— *Izlet hrvatskih turistov na Sv. Planino.* V nedeljo je prišlo HPD »Sljeme« iz Zagreba na Sv. Planino. Svoj prvi skupni izlet so napravili k bratskim litijskim planinarjem, s katerimi so že več let v prisrčnih stikih. Žal je prišlo sporočilo zelo kasno, še le v soboto; zato so sprejeli mile goste le odborniki litijskega SPD. Zagrebčane, ki jih je vodil tajnik »Sljemenaševa«, g. Jakšić, so sprejeli na trboveljskem kolodvoru. Na Sv. Planini je pozdravil drage goste predsednik g. Tomazin s krepko napitnico. »Sljemenaši« so se počutili v družbi Litijčanov, Zagorjanov in Trboveljčanov izvrstno. Vsa planinska družba se je vrnila polna lepih vtisov preko Zagorja na večerne vlake. Ta izlet pa je še bolj utrdil prijateljske vezi litijskih in hrvatskih turistov.

l— *Tekma litijskih nogometnih moštev.* Litijski SK je v nedeljo popoldne glede na dejstvo, da ni prišlo nogometno moštvo SK Retje iz Trbovelj, aranžiral v zadnjem hipu nogometno tekmo med svojim prvim moštvom in rezervo. Naši igralci so nudili lepo in živahno igro; zmagalo je seveda prvo moštvo z rezultatom 5 : 2.

Iz Kostanjevice

ko— *Kvaterna nedelja* je bila letos nenavadno živahna. Pri cerkvi Matere božje kakor v mestu je bilo ogromno ljudstva. Lepo vreme je privabilo prijatelje te staroznane božje poti od blizu in daleč. Po sodbi opazovalcev je bilo ta dan v Kostanjevici nad 6000 ljudi. Veselo in praznično razpoloženje je pričalo o dobri letošnji letini.

ko— *Smrtna kosa.* V spodnjem delu kostanjeviškega okraja je nepričakovano umrl po Dolenjskem, Hrvatskem in Štajerskem znani veleposestnik, gostilničar in mesar g. Josip Kalin na Bregani. Iz malih razmer si je z marljivostjo pridobil večje premoženje in storil obenem mnogo dobrega svoji bližnji okolici. Kot dober vinogradnik je moderno uredil svoje vinograde, ki jih je zasadil z najfinejšimi vrstami; pečal pa se je tudi mnogo z živinorejo in napravil vzorne hleve. Kot dober človek in značajen mož je imel povsod dosti prijateljev, ki so ga vsi spoštovali. Naklonjen je bil nadvse tamošnjemu Sokolskemu društvu, ki je imelo pri njem svoj dom, podpiral pa je tudi gasilstvo in ostale narodne organizacije. Zapušča ženo in sina. Iskreno sožalje!

Iz Konjic

nj— *Požar.* Dne 22. septembra ob 10. zvečer je pričelo goreti v gospodarskem poslopju Vojteha Hrena, posestnika na Brdu. Ogenj je upepelil gospodarsko poslopje, napolnjeno z žitnimi pridelki in gospodarskim orodjem. Lastnik sam se nahaja v službi kot učitelj v Črešnovcih pri Slov. Bistrici.

nj— *Sneg na Pohorju.* V soboto zvečer je pobelil prvi sneg vrhove zelenega Pohorja. Smučarjem se obeta torej ugodna sezona. Priložnosti za smučanje bo dovolj, posebno še, ker ostane vso zimo odprta najvišja turistovska postojanka na Pohorju »Winterjeva koča na Pesku« v višini 1382 metrov, ki je najlepše izhodišče za smučarske ture proti Veliki kopi. V nedeljo je krasni dan izvabil polno turistov na Pohorje. Nudil se jim je z Roglje, Ostrožce in Št. Lovrenških jezer diven razgled.

nj— *Kako pušimo.* V našem okraju se popuši mesečno 252 kg cigaretnega tobaka, 600 kg tobaka za pipo, 450.000 komadov cigaret in 22.000 komadov cigar, tobaka za njuhanje se porabi 3 kg, za žvečenje pa 72 kg. Država ima od tega gotovo lep dobiček.

Sport

Balkanske igre v Atenah

V soboto so se na velikem stadionu Avefor pričele Balkanske igre, pri katerih sodelujejo lahkoatleti Grčije, Rumunije, Bolgarije in Jugoslavije. Po beograjski »Politiki« posnemamo, da je že prvi dan prisostvovalo tekmam nad 50 tisoč gledalcev. Po izvršeni prisegi in pozdravnih govorih so se pričele borbe. Rezultati prvega dne so bili:

Tek 100 m, semifinale: 1. Buratović (Jugoslavija).

Skok v višino: 1. Buratović 1.75, 2. Kariopulos (Grčija) 1.74. Tretje in četrto mesto sta zasedla Rumuna.

Tek 100 m, finale: 1. Frangulis (Grčija) 11.4, 2. Volivagos (Grčija) 11.6, 3. Sagevi (Rumunija) 11.8.

Tek 110 m z zaprekami, semifinale: I. skupina: 1. Miropulos (Grčija), 2. Alberh (Rumunija). Oba sta vrgla zapreke ter sta bila diskvalificirana. Kot tretji je prispel Praunsperger (Jugoslavija), 4. Gančev (Bolgarija). II. skupina: 1. Mantikas (Grčija), 2. Buratović (Jugoslavija).

Tek 110 m z zaprekami, finale: 1. Mantikas (Grčija) 15.6 (nov grški rekord), 2. Buratović (Jugoslavija) 15.8, 3. Gančev (Bolgarija) 17. 4. Praunsperger (Jugoslavija) 17.2.

Tek na 10 000 m: 1. Venaris (Grčija) 35:03.6, 2. Kranis (Grčija) 36; 3. Ili (Rumunija) 36:04, 4. Marinescu (Rumunija) 37:19.4

Pokalna tekma Maribor : Primorje

Prejeli smo naslednje v objavo:

V nedeljo se je vršila v Mariboru finalna pokalna tekma med ljubljanskim in mariborskim prvakom.

Ta finale se bi moral po propozicijah igrati v Ljubljani. Ker pa ni bilo v Ljubljani za odigranje tekme na razpolago igrišča, se je LNP nahajal v mučnem položaju.

Moram podčrtati lepo gesto slovenskega prvaka, ki je — čeravno je dobro znal, da bo zaradi nemožnosti potovanja nekaterih igralcev moral nastopiti izven Ljubljane komaj s polovico svoje I. garniture, in čeravno je moral računati, da bo mariborski teren za njega sigurn handicap, vseeno šel vodstvu LNP na roko in prostovoljno pristal da se finale igra v Mariboru.

Odveč bi bilo trditi, da se ta gesta Primorja v Mariboru ni razumela kot gentlemenska in sportna; odveč pa bi tudi bilo dokazovati, da se je nedeljska tekma z druge strani porabila kot prilika, da se Primorju pokaže vso mržnjo, doseže revanche in maščuje, vse to v duhu »visoke slovenske sportne politike«.

Najvernejša slika vsega tega razpoloženja je kritika mariborskega poročevalca g. Cizla v zadnjem »Ponedeljku«.

Kakor je mariborski poročevalec trdil, da je Primorje nastopilo z nekimi mlajšimi močmi, moral bi v interesu objektivne resnice točno konstatirati, da je v Mariboru nastopilo komaj polrezervno moštvo Primorja. Dalje poroča g. Cizelj, da je samo moštvo Primorja bilo surovo in brbljavo, a na drugi strani ne poroča resnice, da je tudi mariborsko moštvo bilo najmanj toliko surovo in brbljavo.

Nadalje poroča, da bi poraz Primorja moral biti še večji ni pa v interesu resnice konstatiral, kako je padel prvi gol za Maribor, in kaj je bilo vzrok, da sodnik ni priznal Primorju dveh regularnih golov. G. Cizelj je smatral tudi za potrebno, da je omenil v poročilu, kako se je neki igralec zaletel proti publiki, ni pa smatral v interesu svoje nepristranosti za potrebno omeniti, da je bil isti igralec preje na igrišču terenu insultiran s strani nekoga iz publike, preden se je on na insult zrevoltiral.

A na kraju svojega poročila trdi g. Cizel, da je sodnik te tekme bil premalo strog, ni pa omenil resnice, da je ta njegova strogost največkrat bila v škodo Primorja.

G. E.

Službene objave LNP

(Iz seje upravnega odbora dne 20. t. m.)

SK Ilirija se nalaga ker ni nastopila 1. t. m. s svojim najboljšim moštvom v pokalni tekmi proti SK Svobodi da, odigra na termin, ki ga določi LNP, v najmočnejši postavi proti nasprotniku, ki ga bo nominiral podsavez. V nasprotnem primeru se bo od Ilirije zahtevala odškodnina, ki bi odgovarjala približno vsoti, za katero je oškodovan LNP oz. poškodbeni fond. — SK Reka se poziva, da pošlje na prihodnjo sejo poslovnega odbora (25. t. m.) svojega zastopnika, ker ni postavila k zadnjim tekmam reditelјev in stranskega sodnika. — Dopis SK Slovana radi povračila takse Din 200 se zavrne. Slovan prejme tozadevno pismen odgovor. — Podsavezni kapetan se zadnjič poziva, da se sigurno udeleži prihodnje redne seje upravnega odbora. Po sklepu upravnega odbora JNS-a se opozarjajo vsi podsavezi, da odgovorijo na pismene zahteve drugih podsavezov v zadevi odpustnic radi verifikacije igralcev tekom 14. dni. Če ne dobi podsavez v odrejenem roku odgovora, se more obrniti na JNS, ki bo ukrenil vse potrebno, da da zaprošeni podsavez odgovor. — Principijelni sklep JNS-a z dne 30. oktobra 1928 se ima tako tolmačiti, da se sprejmejo v članstvo JNS-a klubi tudi po 31. juliju t. l., samo da takt klubi nimajo glasovalne pravice na letošnji glavni skupščini JNS-a. — Tajnik I.

Službeno iz LNP. Danes v sredo ob 20. se bo vršila v mali dvorani Delavske zbornice izredna, kratka in važna seja upravnega odbora. Na sejo je vabljen tudi delegat uprave igrišč SK Ilirije. — Radi važnosti prosim polnoštevilne udeležbe. — Istotam se vrši ob 20.30 seja poslovnega odbora. — Tajnik I.

SK Svoboda. Danes, v sredo trening I. skupine od 17. ure dalje; v petek ob isti uri trening II. skupine. Prosim vsi in točno. — Načelnik.

SK Ilirija (sabljaška sekcija). V ponedeljek, dne 30. t. m. se vrši ob 19. uri v mali galeriji Narodnega doma (vhod iz Bleiweisove ceste) občni zbor sabljaške sekcije.

SK Ilirija (sabljaška sekcija). Lansko leto ustanovljena sabljaška sekcija prične meseca oktobra z nadaljevanjem treninga, oz. pouka. Istočasno otvarja nov kurz sabljanja za nove člane-začetnike. Interesenti, ki želijo vstopiti v sekcijo kot novi člani, naj se prijavijo do 3. oktobra t. l. tajniku kluba g. V. Jurko na naslov: Križevniška ulica št. 2. Dan in čas prvega sestanka se bo objavil v časopisju.

Dopisi

ČATEŽ. Dne 16. t. m. je slavil tukaj letnik 1892. ljubljanskega učiteljišča svojo 37-letnico mature. Od 8. še živečih sošolcev se je udeležilo slavja 7, ki so odlični šolniki in že vpokojeni. So to: Benedičič, Gangl, Iglič, Matko, Pretnar, Skulj in Vozelj, letošnji gostitelj. Po izletu na bližnji prijazni Zaplaz je pripravil slavljencem dobro znani gostilničar g. Anton Urbančič res imenitno gostijo, kar je za g. Urbančiča najlepše priporočilo. Slavljenci so zbrali pri tej priliki znesek 120 Din za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani.

VRANSKO. Na željo občinstva je tamburaško društvo Vransko v nedeljo ponovilo narodno igro »Domen« v dvorani hotela »Slovan«. Igro je vodil režiser g. Novak, urar in optik na Vranskem. Med dejanji je igral tamburaški zbor pod vodstvom g. Križnika lepe narodne in druge komade. Igralci in igralke so lepo rešili svoje vloge. Zlasti posrečen je bil Urh, ki ga je mojstrsko igral g. režiser sam. K dobremu uspehu so mnogo pripomogle dobre maske, ki jih sicer pri naših podeželskih diletantih žal le redko vidimo. Lepi igri je sledil tudi navdušen aplavz vranske bolj razvajene publike. Še mnogo uspehov igralcem in tamburašem! A. P.

Najboljše, najtrajnejše, zato
13 najcenejše!

Gospodarstvo

= **Trgovinska pogodba med našo državo in Španijo bo oživila medsebojni promet.** Po statističnih podatkih je naš trgovinski promet s Španijo zadnja leta vedno bolj pešal, zlasti naš izvoz v Španijo je nazadoval zaradi neurejenih trgovinskih stikov. To pa velja predvsem za direktni vidni izvoz, ker s posredovanjem drugih držav, zlasti Italije, je še vedno prihajalo v Španijo mnogo našega blaga, predvsem lesa in tudi cementa. S trgovinsko pogodbo sedaj odpade potreba posredovanja in se bo naš direktni izvoz v Španijo dvignil. Sodi se, da bo naša trgovinska bilanca s to državo aktivna. Uvažali smo iz Španije največ južnega sadja. Po statističnih podatkih za l. 1928. smo izvozili v Španijo komaj za 3.7 milijona Din blaga (v l. 1927. za 7.5 milijona), a uvozili smo iz Španije za 6.8 milijona Din blaga (v letu 1927. za 5.5 milijona).

= **Davčni dohodki v avgustu.** Za avgust t. l. je bilo v proračunu predvideno 155.3 milijona Din, pobralo pa se je 188.5 milijona davka (za 33.2 milijona več, dočim je bilo v avgustu lanskega leta predvideno 139.5 milijona, pobraano pa 177.2 milijona (za 37.7 milijonov več). V času od aprila do avgusta t. l. je bilo v proračunu predvideno 776.7 milijona in izterjano 618.7 milijona (za 157.9 milijona manj), a v istem času lanskega leta je bilo predvideno 697.3 milijona in izterjano 620.4 milijona (za 76.9 milijona manj). V prvih osmih mesecih t. l. se je pobralo 909.9 milijona davkov, a predvideno je bilo 1195 milijonov. To je torej za 285.2 milijona manj. V enakem času lanskega leta so znašali dohodki davkov 946.8 milijona in so za 177 milijonov zaostajali za proračunom. V prvih 8 mesecih t. l. torej zaostajajo davčni dohodki za 36.9 milijona Din za enakim časom lanskega leta.

= **Stanje evropskih inozemskih posojil.** Avstrijska narodna banka priobčuje v svojih poročilih podatke o važnejših inozemskih posojilih Evrope v obeh poslednjih letih. Iz teh podatkov izvira, da je bila skupna vsota posojil, ki so jih najele evropske države v Ameriki, Anglији, Nizozemski, Švici in Švedski v letih 1927. in 1928. skoro enaka in je znašala okroglo 1 milijardo dolarjev. Samo je Anglija v letu 1928. v večji meri posojala Evropi denar (19 %) kakor v letu 1927. (14 %). Nemčija je bila najmočnejša jemalka kreditov, in sicer so znašala nemška posojila okroglo 400 milijonov dolarjev ali po 40 % v obeh letih. Češkoslovaška skoro ni najemala posojil; tudi Avstrija je v letu 1928 komaj zabeležila pomembnejša posojila (skupno 3.7 milijona dolarjev tekom vsega leta 1928.).

= **Likvidacija hranilnice.** Za 6. oktober je sklicana izredna skupščina Prve ličke štedionice v Gospiću, na kateri se bo sklepalo o likvidaciji ali pa fuziji zavoda (najbrž s Srpsko štedionico v Gospiću).

= **Velike količine neprodanega vina v okićko-plješivičkem okrožju.** Iz podatkov, podanih na zborovanju hrvatskih vinogradnikov 22. t. m. v Jaski, je razvidno da je v kleteh okićko-plješivičkih vinogradnikov še okrog 50.000 hl neprodanega vina. Letošnje tamošnje vino bo prvovrstno, vendar ga bo zaradi posledic minule hude zime za 30 do 40 odstotkov manj kakor običajno.

= **Ford in Trst.** Ameriški Ford se je pogajal z italijansko vlado za povečanje svojih delavnic v Trstu. Pogajanja pa so se razbila v trenotku, ko je Amerika zaprla pot italijanskim produktom z novimi carinami. Ford je pričel nato nova pogajanja in rimska vlada mu je dala dovoljenje za zgradbo novega avtomobilskega skladišča v Livornu, kar je napravilo v Trstu hudo kri, ker se bo Trstu tako odtegnil lep dohodek.

=**Prodaja starih lesenih sodov.** Dne 7. oktobra se bo vršila pri delavnici državnih železnic v Mariboru ustmena licitacija glede prodaje ca 1000 komadov starih lesenih sodov. Pogoji so na vpogled pri omenjeni delavnici.

= **Oddaja del za zgradbo reflektorskega skladišča v Zagrebu** se bo vršila potom licitacije 8. oktobra pri inženjerskem oddelku savske divizijske oblasti v Zagrebu. Predračun, načrti in pogoji so na vpogled pri istem oddelku.

= **Prodaja stekla.** Dne 10. oktobra bo pri delavnici državnih železnic v Mariboru ofertalna licitacija glede prodaje ca. 25.000 kg zlomljenega stekla. Razpis na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg kave in 25.000 kg pšenične moke; do 7. oktobra pa glede dobave mizarskega okovja in 1 sesalke z motorjem. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 3. oktobra ponudbe glede dobave raznih barv, firneža, laka in avtoxydbarve; do 9. oktobra pa glede dobave 6000 kilogramov ovsa za konje. Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 10. oktobra ponudbe glede dobave 3000 kg pšeničnih otrobov. Dne 10. oktobra se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave rebraste pločevine in žebljev. (Predmetni oglasi so v Zbornici za TOI v Ljubljani na vpogled.) Dne 10. oktobra se bo vršila pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave skretniškega lesa. (Pogoji na vpogled pri istem oddelku.)

= **Dobave.** Dne 8. oktobra se bo vršila pri računsko - ekonomskem oddelku ministrstva za gradbe v Beogradu licitacija glede dobave majdingerjevih, galvanskih in drugih elementov ter pripadajočega materijala. Pogoji na vpogled pri blagajni ministrstva za gradbe v Beogradu. Dne 7. oktobra se bo vršila pri glavnem sanitetnem slagališču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 3750 komadov bolniških in zdravniških plaščev, 10. oktobra glede dobave 2000 parov copat, 15. oktobra glede dobave 5000 parov nogavic, 17. oktobra glede dobave 24.000 komadov brisač, 22. oktobra pa glede dobave 1150 komadov razne emajlirane posode. Pogoji na vpogled pri omenjenem slagališču.

Borze

24. septembra.

Na ljubljanski devizni borzi je bil danes zopet le srednji promet. Največ so se trgovale devize na Berlin, London, Newyork in Curih. Privatna ponudba je pokrila povpraševanje po Trstu in Budimpešti, dočim je ostalim potrebam zadostila Narodna banka. Praga in Trst sta bila malo čvrstejša.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda dalje nespremenjena. Zaključkov ni zabeležila. Od državnih vrednot ima zaključek samo investicijsko po 85. Na tržišču privatnih papirjev je Union mlin čvrstejši. V drugih papirjih ni značilnejših sprememb. Promet je bil neznaten. Od bančnih vrednot sta zabeležila zaključke Union po 202 in Poljo po 15.75; od industrijskih pa samo Slavonija po 120.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterd. 22.805, Berlin 13.5225—13.5525 (13.5375). Bruselj 7.8992. Budimpešta 9.905 — 9.935 (9.92), Curih 1094.4—1097.4 (1095.9). Dunaj 8.00, London 275.23—276.03 (275.63). Newyork 56.63 — 56.83, (56.73). Pariz 222.58, Praga 167 98 — 168.78 (168.38). Trst 296.4—298.4 (297.4).

Zagreb. London 275 33—276.13, Newyork 56.43 — 56.83, Milan 296.518 — 298.518, Curih 1094.4 - 1097.4, Amsterdam 22.805 blg., Berlin 13.5225 — 13.5525, Dunaj 7.985 do 8.015, Praga 168 08 — 168.88, Budimpešta 9.9061 — 9.9361, Pariz 221.58 — 223.58.

Curih. Beograd 9.12875, London 25.1525, Newyork 518.75, Pariz 20.31, Milan 27.1475, Madrid 76.575, Berlin 123.63, Dunaj 72.98, Praga 15.365, Bukarešta 3.0775, Budimpešta 90.50, Sofija 3.7575 Varšava 58.23

Dunaj. Beograd 12.495 — 12.535, Berlin 169.06 — 169.56, London 34.42 in pet osmink do 34.52 in pet osmink, Milan 37.165—37.265, Newyork 709.75 — 712.25, Pariz 27.795 do 27.895, Praga 21.02 in tri osminke do 21.10 in tri osminke, Curih 136.85 — 137.35; dinarji 12.45 — 12.51.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 170 denar, Ljubljanska kreditna 123 d., Kreditni 170 d., Vevče 130 d., Ruše 250—260. Stavbna 50 d., Šešir 105 d. Praštediona 860 d.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 404.5 — 405.5, kasa 404.5 — 405.5, za september 404.5 — 405.5, za december 415 do 416, investicijsko 84.5 — 85.5, agrarne 52 do 53.5; bančne vrednote: Praštediona 860 do 870, Union 202 — 203, Kreditni 93 denar, Srpska 155 denar, Jugo 81 — 83, Narodna 8100 denar, Zemaljska 130 — 135, Obrtna 35 do 49, Ljubljanska kreditna 123 den., Poljo 15.75 — 16, Etno 164.5 den., Katolička 32 d.; industrijske vrednote: Narodna šumska 40 do 42, Gutmann 185 — 194, Slaveks 95 — 100, Slavonija 120 — 130, Danica 120 — 127, Drava 400 — 500, Šećerana 410 — 430, Ljevaonica 210 — 220, Brod vagon 130 — 138, Union mlin 150 — 170, Vevče 132 — 134, Isis 17 den., Dubrovačka 425 blago, Oceania 200 denar, Trbovlje 485 blago, Jadranska plovidba 560 blago.

Beograd. Vojna škoda 404.25, za december 415.5, investicijsko 82, Narodna 8165—8810.

Blagovna tržišča

Žito

+ **Ljubljanska blagovna borza** (24. t. m.). Žito: Tendenca mlačna. Brez zaključkov. Cene popustile. Nudi se: pšenica (slovenska postaja, mlevska tarifa, plačljivo v 30 dneh): baška, nova, 80—81 kg, 1 % primesi, promptna po 247.50 — 250; sremska, 80 kg, 1 % primesi, promptna 237.50 — 240; slavonska, 77 kg, 2 % primesi, promptna 227.50 — 230; rž: 72 do 73 kg, 2 % primesi, promptna 215—217.50; moka »0g«, franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo 30 dni 352.50 — 355; turščica: baška, zdrava, mlevska voznina, slovenska postaja, promptna, plačilo 30 dni 210—217.50; oves: baški, novi slovenska postaja, navadna voznina 210—212.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (24. t. m.) Tendenca slaba. Promet: 30.5 vagona pšenice, 10 vagonov ječmena, 34 koruze, 2 moke in 2 vagona krompirja **Pšenica:** baška, 77 kg 192.5 — 195, baška, 78 kg 194 — 196, banaška, 77 kg 190 — 192.5, sremska, 77 kg 187.5 — 190. **Ječmen:** 125 — 127.5. **Oves:** 152.5 — 155. **Turščica:** baška 150 — 155. **Moka:** baška, »0g« 295 — 300, »2« 270—280, »5« 240 — 255, »6« 220 — 230, »7« 180 do 190, »8« 120 — 130. **Otrobi:** baški in banaški 105 — 115. **Fižol:** 460 — 470.

+ **Dunajska borza za kmetijske pridelke** (23. t. m.). Položaj na dunajski borzi se ni mnogo spremenil. Notice budimpeštanske terminske borze so bile malo višje, dočim so ameriški tečaji oslabeli, kar pa ni vplivalo na Dunaj, kjer je bila kupčija dalje precej neznatna. Konsum se le težko odloči k zaključkom in se zato tudi efektivno cene niso spremenile. Prav tako so ostala uradna notiranja nespremenjena. Za domačo pšenico se je zahtevalo 33 šilingov. Potiska pšenica se je ponujala z Dunaja po 38 šilingov. Dalje se je zahtevalo za tukaj se nahajajočo jugoslovensko turščico 28 šilingov.

Živina.

+ **Dunajski goveji sejem** (23. t. m.). Dogon 2496 glav; od teh iz Jugoslavije 250. Ob precejšnjem povpraševanju so se cene znižale za 5 do 10 grošev. Le biki in slaba živina so notirale nespremenjeno. Za kg žive teže so notirali: voli izjemni 2.10—2.30, I. 1.80—2.05, II. 1.50—1.75, III. 1.20—1.45, biki 1.30—1.65 (1.75), krave 1.10—1.70 (1.75), slaba živina 0.85—1.15.

Les

+ **Ljubljanska blagovna borza** (24. t. m.). Les: Tendenca mlačna. Zaključen so bili 3 vagoni brzojavnih drogov.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 24. septembra 1929. Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m. in sek.	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Opazovanja								
Ljubljana	8.	767·8	10	80	E 2	2	Dež	0 1
Maribor		767·2	8	80	mirno			•
Zagreb		767·9	11	70	WSW 4			•
Beograd		764·7	11	80	W 10	2		•
Sarajevo								•
Dubrovnik								
Skoplje	7	763·1	13	50	W 4	4		•
Split		763·2	14	30	NE 14	5		•

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 17.2, najnižja 9.6.
Solnce vzhaja ob 5.49, zahaja ob 17.56, luna vzhaja ob 21.20, zahaja ob 13.37.
Dunajska vremenska napoved za sredo: Na jugu jasno, na severu in vzhodu menjajoče se oblačno, hladno.

DIJAKI!
kupite šolske knjige v knjigarni
TISKOVNE ZADRUGE
LJUBLJANA
Prešernova 54.
V zalogi ima šolske knjige za vse šole v predpisanih izdajah

Iz življenja in sveta

Sveto pismo ljudje še vedno najrajši čitajo,

saj izide ta knjiga vsako leto v vseh mogočih jezikih sveta in v milijonskih nakladah. Samo lansko leto je izdala n. pr. Britska svetopisemska družba biblijo v neverjetni nakladi 11 milijonov izvodov. To pomeni, da so natisnili vsako uro povprečno 1300 izvodov. Na sliki vidimo grmade teh knjig v razpošiljalnih prostorih omenjene družbe

Razstava dragocenosti češke krone v Pragi

Katedrala sv. Vida na Hradčanih — Blagajna s sedmimi ključavnicami — Krona, ki tehta dva in pol kg — 67 cm dolgo žezlo s 63 biseri — Kronski križ iz zlata — Sedem nenavadnih ključarjev

Praga, 21. septembra.

Ob tisočletnici smrti sv. Vaclava se bliža glavni teden, ki bo še posebno povzdignil svečanosti milenija z razstavo kronskih dragocenosti v katedrali sv. Vida na Hradčanih. Dragocenosti se čuvajo v posebni blagajni, ki stoji v kapeli cerkve sv. Vida. Blagajna ima sedem ključavnic, čijih ključe hranijo razni državni dostojanstveniki, tako da je le s pomočjo in sodelovanjem vseh mogoče odpreti zakladnico.

Kronske dragocenosti, ki predstavljajo za češki narod največjo zgodovinsko relikvijo, bodo prihodnji teden razstavljene in dostopne vsakomur, ki se zanima zanje. Ni dvoma, da bo ljudstvo to priliko izrabilo v kar največjem številu.

Po načrtih inž. Gočarja je tvrdka Anyž napravila stekleno omaro, ki stane sama na sebi 100.000 Kč. V tej omari bodo dragocenosti razstavljene na ogled. Omara stoji na štirih stebrih iz brona. V njej bodo na steklu rubinaste barve ležale kronske dragocenosti, in sicer krona, žezlo, zlato jabolko in kronski križ. Vsak izmed teh predmetov ima svojo posebno zgodovino.

Krona, ki jo je dal l. 1346. napraviti »oče domovine«, rimski cesar in češki kralj Karel IV., je posvečena spominu sv. Vaclava in jo je ščitila bula papeža Klementa VI. Višina in premer krone znašata 19 cm, teža pa 2 in pol kg. Narejena je iz čistega, najfinejšega zlata, okrašena pa z 91 dragulji, rubini, safiri in smaragdi ter 20 biseri. Vrhu krone se nahaja križec z velikim safirom in vdelano podobo Odrešenika. Ta gravura datira iz 13. veka. Rubini in safiri, ki krase krono, so bili prinešeni iz Indije, smaragdi pa iz Egipta. Podlaga krone je iz usnja ter ima vdelanih več grbov, med njimi grb rimskega cesarstva in češkega kraljestva.

Žezlo izhaja iz časov Rudolfa Habsburškega in je vlito iz 15karatnega zlata, deloma emajlirano in ima bogato izrezljan profil. V dolžino meri 67 cetimetrov in je požlahtnjeno s 63 biseri, 1 velikim in z 2 manjšima rubinoma ter z 2 safiroma. To drago kamenje je po vsej priliki svojčas krasilo žezlo Karla IV. Cesarsko jabolko, takisto iz časa Rudolfa II. predstavlja krasno renesančno delo in ima vrezana reliefa Boga in kralja Davida. Težko je 780 gramov. Kronski križ je dolg 63, širok pa 42 cm. Narejen je iz zlata in posut z bizantinskimi dragimi kamni. Križ je v sredi votel. V njem je shranjen žebelj iz Kristove krone ter drugi dragoceni spomini na Odrešenika. K tem predmetom spada končno še meč sv. Vaclava, najbrže delo iz Orienta.

Dragocenosti so dvignili iz shrambe dne 20. t. m. V kapelici cerkve sv. Vida se je zbrala komisija sedmorice za odpiranje blagajne. Prvi je odprl svojo ključavnico praški škof dr. Kordač, za njim zastopnik čeških dežel dr. Kubat, potem ministrski predsednik Udržal, podpredsednik Šrom, član državnega zbora Crha, škof dr. Sedlak in končno praški primator dr. Baxa. Ko so bile vse ključavnice odprte, so dvignili pokrov in prenesli dragocenosti pred zbor učenjakov-starinoslovcev, ki so si jih ogledali in potrdili, da so pristne.

Od nedelje, 22. septembra dalje bodo dragocenosti pristopne vsakomur. Razstavljene bodo v katedrali sv. Vida in bodo gotovo imele na tisoče obiskovalcev, gledalcev in občudovalcev znamenite tisočletnice češke države.

Usodna zdravniška preiskava

V Budimpešti se je zastrupil in na posledicah tega umrl neki ugledni zdravnik. Že delj časa je trpel na živčni bolezni, glede katere si ni mogel priti na jasno, če je ozdravljiva ali neozdravljiva. Da bi prišel na čisto, si je izmislil rafiniran trik. Pisal je slovitemu psihijatru Wagnerju-Jaureggu na Dunaj in ga prosil, naj pregleda pacijenta, ki mu ga pošlje v preiskavo. Za rezultat preiskave se je priporočil pismeno, in sicer z obratno pošto. Ko se je vrnil z Dunaja v Budimpešto, ga je čakalo na mizi profesorjevo pismo, v katerem mu je Wagner-Jauregg naznanil, da je bolezen neozdravljiva. To ga je tako potrlo, da si je takoj zavdal.

Trenchcoat in dežne plašče, pelerine VI

krasne, iz črnega tirolskega lodna, za č. gg. duhovnike, boste najugodneje kupili pri

DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Električna budilka najnovejši izum v področju radia

Berlinski policijski stotnik Ristow in vodja tamošnje policijske brezžične službe je napravil senzacijonalen izum: sprejemni aparat, ki se oglasi na določeno ali poljubno valovno dolžino kakor zvonec pri telefonu. Posebno za ladje in kriminalno policijo pomeni ta izum znatno olajšanje, ker se da priklopiti na vsako brezžično napravo in ker odslej sprejemnih aparatov ne bo treba ves dan varovati, saj bo budilka sama naznanila, kdaj prihaja kakšno sporočilo. — Na sliki izumitelj in njegov izum.

Morilec z bakljo

V Newyorku se je otvoril proces proti Earleu Peacoxu, »morilcu z bakljo«. Peacox je zvabil pred več meseci svojo ženo na avtomobilski izlet v newyorško okolico, na samotnem kraju jo je umoril in zažgal, da bi ljudje mislili, da gre za nesrečo. Toda dež je plamene ugasnil, policija je ugotovila, da gre za umor in je moža aretirala. Po dolgem zasliševanju je ta svoj zločin tudi priznal. Njegov zagovornik ga brani s tem, da ga je žena varala, razsipavala njegov denar in ga spravljala s svojim početjem v blaznost. Baje je tudi vsa Peacoxova družina dedno obremenjena z blaznostjo. Državni pravdnik pa skuša dokazati, da gre za premišljen umor in zahteva smrtno kazen. Peacox je imel baje ljubavno razmerje z neko plesalko in se je hotel radi nje iznebiti žene. Sodba še ni izrečena.

Avstrijski zvezni kancelar Streeruwitz

bo odstopil, če so utemeljene vesti, ki jih priobčuje avstrijsko časopisje. Streeruwitz se je zameril vsem meščanskim strankam, ker se jim zdi, da je premalo vnet za ustavne reforme, kakršne jih zahteva Heimwehr.

Dunajski policijski predsednik Schober

postane bržkone novi avstrijski kancelar v slučaju, da bi Streeruwitz odstopil ali da bi ga večinske stranke same vrgle.

Glas iz groba očaka Abrahama

»Daily Expres« poroča iz Jeruzalema, da prihajajo iz Mahpellaha, kjer so pokopani očaki Abraham, Izak in Jakob, že delj časa zagonetni glasovi. Odkar so se začeli nemiri med Arabci in Židi v Palestini, se oglašajo izpod zemlje klici: »Kaj ste storili z mojimi otroci?« Jeruzalemski list »Palestine Bulletin« javlja, da se čujejo glasovi iz groba samo ponoči. Najprej se čuje mrmranje, potem postajajo glasovi čedalje razločnejši. Nekatere Arabke so celo slišale klic: »Čemu prelivate krvi mojih otrok?« Angleški listi označujejo te glasove kot politične halucinacije s krvjo omadeževanih Arabcev.

Revolucija v kratkih hlačah

V okraju Affoltern, Curiški kanton v Švici, se izvršuje ta čas revolucija, ki je v nasprotje z zadevami enakega imena povsem nekrvava, miroljubna in — morda — tudi zelo pametna. Mladi kmečki fantje tega okraja se prišli do prepričanja, da so dolge hlače vsaj za kmečkega človeka skrajno nesmotrene in so jim napovedali vojno. Gibanje se širi tudi na sosedne okraje in čim dalje več deželanov se oblači v kratke hlače, morda tudi radi patrijotične propagande, ki jo izvaja dnevni tisk, češ da so dolge hlače preostanek iz tistih časov, ko so Napoleonove čete pritisnile na Švico in jo spremenile v navadno francosko pokrajino. Ker so se podobna gibanja za reformo moške mode v zadnjih letih pojavljala tudi po drugih deželah, se bo morda res zgodilo, da jim bo moški svet podlegel.

so najlažji pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. DECO, ki pohaja šole, obvarujejo najzanesljivejše prehlada, nahoda in influence

ANACOT-PASTILE
DR-a WANDERA

Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se preparatov, ki v poslednjem času posnemajo Anacot-pastile!

Ruska ekspedicija se je vrnila iz Arktide

V Moskvo se je vrnila ekspedicija, ki je šla raziskovat okolico Dežele Franca Jožefa. Čeprav ni utegnila preiskati vseh tistih krajev, so njeni znanstveni uspehi vendarle veliki: Na Deželi Franca Jožefa je zgradila vremenoslovno opazovalnico, ki je združena z brezžično postajo in ki je najsevernejši zavod te vrste na svetu. Gotovo postane tudi eden najvažnejših in največjih zavodov te vrste. Ekspedicija se je morala boriti z ogromnimi težkočami in večkrat ji je šlo za kožo. A da ji ni ladja v borbi z ledenimi pločami dobila velike luknje in da si ni pokvarila vijaka, bi se ne vrnila še kmalu. Odslej bo odpremila vlada vsako leto enkrat posebno ladjo proti Deželi Franca Jožefa, da zamenja osobje tamošnje opazovalnice in da poskusi prodreti še dalje v Ledeni ocean.

Zažgala je svojega moža in so jo oprostili

38letna Terezija Nelcherjeva se je morala zagovarjati pred celovško poroto zaradi nenavadno divjega zločina. Mož ji je bil pijanec in čestokrat je prišlo med obema do prepirov. Pred poldrugim mesecem se je vrnil mož vinjen iz gostilne domov. Ko je zaspal, ga je obtoženka polila s špiritom in zažgala. Gorel je že s polnim plamenom in šele tedaj ga je začela oblivati z vodo. Nato ga je postavila na dvorišče pod kap. Mož je nekoliko dni pozneje po groznih mukah izdihnil. Nelcherjeva se je zagovarjala, da je hotela moža samo prestrašiti in ga odvaditi gostilne. Večina porotnikov je nje zagovor upoštevala in so jo oprostili...

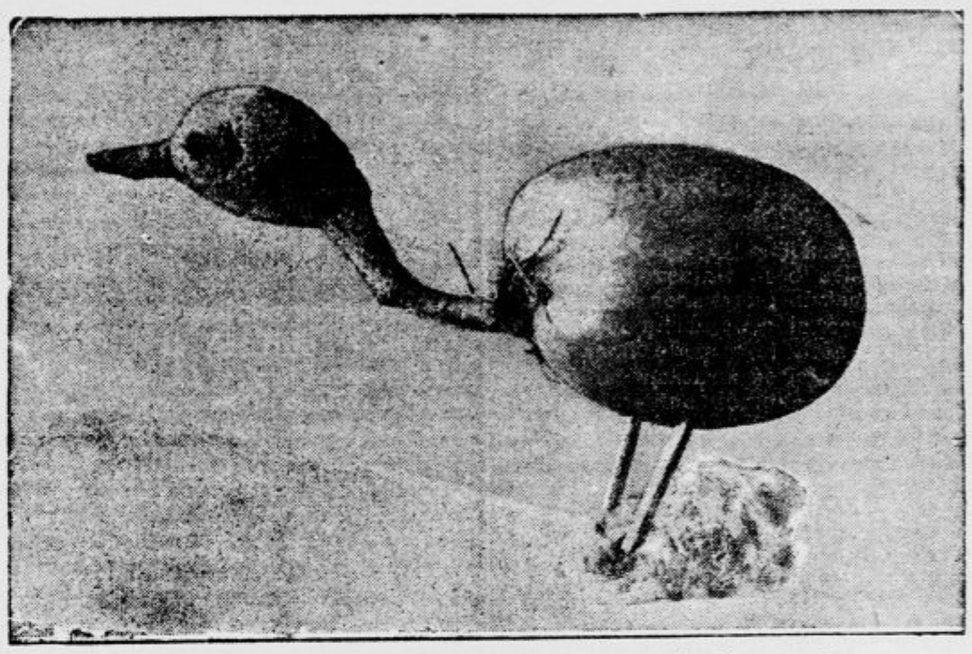

Naravnost čudovit piščanec! — pa je le krompir

ki so mu napravili lesene noge iz dveh šibic

Obeta se izredno trda zima

Po svojih dosedanjih prognozah sloviti vremenoslovec Memery, član observatorija v Talence, priobčuje v francoskih listih vremensko napoved za prihodnjo zimo. Pravi, da stojimo na pragu volčjega mraza. Na podlagi teorije o solčnih pegah sklepa Memery, da bo letošnja zima zelo ostra. Lanski mraz je bil samo uvod v letošnjega in v zelo ekstremne vremenske razmere, ki bodo trajale do konca leta 1930. Po sodbi meteorologa bo sledila vročemu poletju mrzla zima, mrzli zimi v l. 1929.-30. pa zelo vroče poletje 1930. Memery opozarja ljudi, naj se dobro preskrbe z obleko, zakaj navadne suknje nas letos ne bodo ubranile mraza, ampak bodo za to potrebni kožuhi. Zato bodo imeli najuspešnejšo zimsko sezono letos kožuhovinarji in trgovci s kurjavo. In končno tudi dobro oblečeni drsalci.

O. & K. VAGONETI

čvrsti in praktični, zelo lahen tek s ležajl na valjce O. & K.

Enostavno in zanesljivo sklopljanje, korita in vsi drugi posamezni deli popolnoma dovršeni.

Stotisoče komadov v dolgoletnem prometu.

Orenstein i Koppel d. d.

ZAGREB, Samostanska 2/II.

Telefon 50-64. Telefon 50-64.

Radio

Sreda, 25. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa. borza. reprod. glasba — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19: Otroški kotiček. — 19.30: Književna ura. — 20: Reproducirana glasba. — 20.30: Prenos iz Zagreba: religiozna glasba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Četrtek, 26. septembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa. borza. reprod. glasba. — Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — Predavanje o mravljah. — 19.30: Tedenski pregled. — 20: Koncert komornega tria. — 21: Koncert radio- orkestra. — 72: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 11:30: Reproducirana glasba. 17.30. Popoldanski koncert. — 20.30: Koncertni večer. — BEOGRAD 12.10: Reprod. glasba. — 17.30: Predavanje o instrumentaciji. — 20: Prenos opere iz nar. gledališča. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Koncert praških tamburaških zborov. — 19.35: Orkestralen večer. — 24.45: Prenos programa iz Brna. — 22.20: Reprod. glasba. — BRNO 19.35: Prenos koncerta iz Prage. — 20.45: Koncert danske glasbe. — 22.20: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 18: Koncert komorne glasbe. — 20.30: Poljuden koncert orkestra in solistov. — 22.45: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — Koncert kvarteta. — 17.50: Schumannove pesmi. — 19.30: »Bagdadski brivec« (prenos iz opere). — Godba za ples. — BERLIN 17: Večerni koncert. — 20: Dramski večer. — Godba za ples. — FRANKFURT 16.15: Koncert iz Stuttgarta. — 20: Simfoničen koncert. — 21.30: Zabaven literaren večer. — 22.45: Reproducirana glasba. — LANGENBERG 17.35: Večerni koncert. — 20: Prenos iz gledališča. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 20: Prenos koncerta iz Frankfurta. — 22.45: Lahka glasba. — BUDIMPEŠTA 9.15: Pevski koncert. — 12.05: Koncert radio-kvarteta. — 17.40: Koncert orkestra. — 21.15: Igralski večer. Ciganska godba. — LONDON 20: Koncert angleške glasbe. — 22.15: Presenečenja. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Simfoničen koncert. -

VI STE MODEREN ČLOVEK in izkoriščate vse tehnične iznajdbe časa, toda v radio-foniji ste zaostali, ako ni vaš prejemalec opremljen z 4

TUNGSRAM BARIJEVIMI CEVMI.

ČENIK brezplačno in franko!

Din **49** Petletno jamstvo!

Din **64**

A. KIFFMANN
specijalni samo boljših ur
Maribor 36-2

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti javljamo, da je danes po kratki mukepolni bolezni izdihnil svojo blago dušo naš nepozabni oče, stari oče in tast, gospod

Franc Močenik

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Stari trg št. 19, na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Ljubljana, dne 24. septembra 1929.

Žalujoče rodbine:
Močenik, Ravtar, Karnovšek.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče *da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora!* **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službe dobi

2 slikarska in plesk. pomočnika
sprejme takoj Ljudevit Fain, Zagorje ob Savi 28. 32734

Dve delavki
izurjeni v paketiranju čaja potrebujemo za takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33432

Mizar. pomočnike
dobro izvežbane, sprejmem. Delo trajno. Andrej Kregar, tvornica pohištva, št. Vid nad Ljubljano. 33345

2 kotlarja
sprejme takoj Ivan Kapelj, kotlarstvo, Ljubljana VII (Šiška, Aljaževa cesta 4). 33324

Deklico
okoli 16 let staro, sprejmem za lahko delo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33317

2 mizar. pomočnika
mlajša sprejme v stalno službo Štefan Marcijan — Dob pri Domžalah. 33302

Fino kuharico
perfekuno, z dolgimi spričevali, sprejmem na deželo Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Fina kuharica«. 33182

Delavec
se sprejme, trezen, zanesljiv za skladišče, ki je izvežban v žaganju drv na cirkularju. Ponudbe na tvrdko: Franjo Kalan, Celje, trgovina premoga in drv. 33062

Poslovodinjo
za trgovino s mešanim blagom iščem za Maribor. Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe naj pošljejo osebe s trgovsko prakso, ki si lahko pridobijo obrtni list za trgovino z mešanim blagom pod šifro — »1893« na podr. Jutra v Mariboru. 32919

Učenko
za strojno pletenje sprejme Fani Poljanc, za artiljerijsko vojašnico, vila 9. 33391

Šivilja za perilo
sprejme gospodične v večerni pouk. Ponudbe pod »Št. 65« na oglasni oddelek »Jutra«. 33400

2 dobra zidarja
za delo pod streho sprejme takoj ing. Rudolf, Gosposvetska cesta štev. 12. 33404

Postrežnico
mlado in pošteno iščem za ves dan k dvema osebama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33398

Mlajšega delavca
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 33435

Prekajevalca
za prvovrstno delo, z dolgoletnimi spričevali sprejmem takoj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 33434

Pek. vajenca
in dobro družine, ne pod 16 let starega in

mladega pomočnika
ki bi raznašal tudi kruh, takoj sprejme parna pekarna L. P. v Litiji. 33440

Frizerko in učenko
sprejmem v trajno službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33433

Vajenko
za fotografsko stroko — sprejmem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33351

Vajenca
za krojaško obrt sprejme Stanko Meden, Rimska c. št. 13. 33415

Vrtnar. delavca
priletnega samca sprejmem Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33411

Dobre šivilje
za pletenine dobijo takoj delo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33417

Čevljar. pomočnika
sprejme takoj Valentin Zorman, Rožna dolina 336/5 33421

Mesar. pomočnika
zanesljivega sprejmem na Sv. Petra c. 79. 33444

Trgovski potniki

Potnika-organizatorja
išče veletrgovina s poljedelskimi stroji. — Fiksum, dnevnice in provizija. Obširne ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zmožnost 333«. 33379

Zaslužek

Obrača se pažnja
zastopnikom in podzastopnikom, da dobe najugodnejše pogoje za prodajo državnih vrednostnih papirjev in zlatnikov na odplačilo — kakor tudi drugih predmetov pri banki »Agraria«, Beograd, Obilićev venac br. 25. 206

Strojno pletiljstvo
je edina ugodna prilika za takojšnjo dosego dobrega zaslužka in lastnega podjetja brez posebnih stroškov in zamude časa Učne tečaje se lahko nastopi vsak dan. Najboljši pletilni stroji »Walter« vedno v veliki izbiri na zalogi. F Kos, Ljubljana, Židovska št. 5. 191

Agilne zavarovalne zastopnike
po vseh krajih Slovenije išče Prva jugoslov. kolesarska zaščita v Mariboru, Gosposka ulica 20. 33406

Zastopstvo pletenin
v komisijsko zalogo prevzamem. Imam lokal v sredini mesta. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Pletenine« 33356

Knjigovodja in korespondent
v slovenskem in nemškem jeziku, ki razume v carinsko kalkulacijo, dobi dela za 2 uri dnevno. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Moč dobra«. 33437

6 prednosti
Vam nudi moje zastopstvo novih šlagerjev: 1. sigurno eksistenco; 2. siguren reelen zaslužek; 3. prijetno delo; 4. samostojno delo; 5. brezskrbno življenje; 6. garantirane stalne dohodke. — »Agentura Omnia«, Ljubljana, Miklošičeva 14. 33449

Zastopstvo pletenin
za privatne stranke išče dobro vpeljana trg. potnica. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Agilna«. 33413

Vsako pisarn. delo
najraje strojepisne prepise, slovenske in nemške, prevzame gospodična na dom. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Delo na dom«. 33416

Iščem šivilje
ki je vešča damskih plaščev. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33400

Pouk

Prva oblast. koncesijonirana

šoferska šola
Camernik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36. Telefon 2236 Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega 254

Mlad Francoz
z visokošolsko izobrazbo, poučuje francoščino. Dopise interesentov na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Učitelj francoščine«. 33154

Nemško govoriti
se vsakdo nauči po moji metodi. Salendrova ulica št. 4/II. 33393

Gospodične
ki žele zase šivati perilo, sprejmem v pouk. Goričan Marija, vila Rozinka — za Bežigradom. 33371

Moderna šola novih jezikov
Francoščino, nemščino, angleščino, italijanščino in ruščino poučujejo samo

akadem. naobraženi predavatelji
vsak v svojem maternem jeziku, po različnih modernih metodah (Berlitz in dr.) v skupinah in posameznike. Istotam

nemški otroški vrtec
Vpisovanje vsak dan med 6. in 8. uro zvečer na Gosposvetski cesti štev. 16, pritličje — nasproti Kolizeju. Začetek tečajev 1. oktobra. 32700

Službe išče

Pek. pomočnik
bi želel stopiti v službo, zmožen vsega dela, povečini tudi slaščičarskih del. Nastopi lahko takoj, najraje kje v Ljubljani. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33363

Službo varuhinje
ali kaj sličnega išče dekle srednjih let iz boljše hiše, vajeno kuhanja in šivanja Cenjene ponudbe na naslov: M Kalčič, Križevci v Prekmurju, poštno ležeče 33233

Izurjen kovač
20 let star, bi se rad izučil za mehanika. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kovač« 33394

Šivilja
bi šla h kaki boljši družini, kjer bi se priučila kuhe in drugih domačih del. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33406

Službo skladiščnika
nočnega čuvaja, sluge ali sličnega, išče energičen, zanesljiv in trezen bivši orožnik. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Energičen«. 33395

Lesni manipulant
dobro izvežban v tej stroki, z znanjem laščine, išče mesta. Drugo po dogovoru Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Takoj 444«. 33376

Pomožni monter
verziran v vseh električnih poslih, išče stalno mesto. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Monter«. 33424

Šofer - mehanik
dober vozač, želi mesta. Gre tudi k avtobusu ali tovornemu vozu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Trezen šofer«. 33423

Kuharica
srednjih let, vajena gospodinjstva in z dolgimi spričevali, išče službo pri manjši družini v Ljubljani Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33422

Kot blagajničarka
ali prodajalka v delikatesni trgovini, event. kot natakarica v restavraciji išče službo gospodična. — Ponudbe na naslov: Käthe Dobršek, Slov. Konjice. 33450

2 čevljar. pomočnika
iščeta delo. — Ponudbe na naslov: Dobršek, Slovenske Konjice. 33451

Kdo bi zaposlil
zdravega 30 let starega moža, ki sprejme vsako delo. Ima maturo (realko), 5 semestrov tehnike, petletno prakso v opekarni in zna slovensko, nemško in italijansko perfektno. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nudim delo«. 33456

Prodam

Steznike in nedrčke
najceneje nudi tvrdka A. Besednik, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6. 202

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. potem čisti beli puh po Din 300 kg L Brozović. kemična čistilnica perja. Zagreb. Ilica 32. 183

Mleko
vsak dan sveže, v vsaki množini dostavljam na dom — lahko že ob 6. zjutraj. Cenjena naročila prosim na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dobro mleko«. 33000

Salonsko ogledalo
nebrušeno, 97 × 225 veliko prodam za 1100 Din, kakor tudi 6 stolov. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 33389

Wertheim blagajno
dobro ohranjeno in starinsko blagajno poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33397

Tehtnico z uteži
normalno tehtnico za žito, prazne vreče, čistilnico za žito (pajkli), železno blagajno, pisarniško opravo, razno sobno opravo, rabljena vrata in okna, različne štedilnike etc. etc. prodajo Jos. Zidar dediči, Ljubljana, Dunajska c. 31 Na ogled od torka opoldne naprej. 33206

Portugalko Silvanca
fino rdeče vino, iz Sušnikovih vinogradov na Trški gori, toči Terezija Ravbar, vila Ravbar za Bežigradom 33436

Fotoaparat
6½ × 9, Zeiss Tessar Compour, izredno ugodno prodam, oziroma zamenjam za 10 × 15. Foto Holynski Dunajska cesta 6. 33445

Motorna vozila

Avtomobili

Chevrolet Touring, model 1927, v najboljšem stanju vožen ca 15.000 km — luksuzna izvedba, usnjata prevleka, 2 rezervni koleси, Din 33.000;
Chevrolet Touring, model 1928, 2 rezervni kolesi, prevožen 12.000 km — Din 32 000;
Fiat 501 Sport, savore na 4 kolesa, skoraj nove gume. Din 32.000 ;
Roland Pillain Sport Touring, štirisedežen, Din 30.000;
Renault, štirisedežen, odprt, majhen, dobro ohranjen, 25.000 Din;
Citroen Touring, malo vožen, dobro ohranjen — Din 22.000;
Peugeot Touring, 24 HP, v dobrem stanju, vožen 17.000 km. Din 25.000;
Peugeot mali, poltovorni, v dobrem stanju, 4—15 HP, Din 19.000;
Fiat 503 Touring v zelo dobrem stanju, 30.000 Din;
Erskine Touring, skoraj nove gume, malt vožen, Din 40.000;
Austro - Daimler z dvojno karoserijo, zaprto in odprto, šestsedežen, 65 HP, 6 cil. 45.000 Din;
proda V. in M. Barešič & Co., Ljubljana, Dunajska cesta. 196

Motorno kolo
»Ariel«, z ali brez prikolice, v brezhibnem stanju, radi selitve ugodno prodam. Na ogled v garaži Iv. Kopač in Uranič, Bleiweisova cesta 52, Ljubljana. 33374

Motorno kolo
7 HP, v najboljšem stanju poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33428

Kupim

Ind. tračnice
rabljene, 50—100 m, profil 5 cm, kupi Karl Kovač, stari trg pri Rakeku. 33340

Več skupnih umivalnikov
že rabljenih, a dobro ohranjenih, čimastih, kupim za delavnice. Ponudbe pod »Tovarna pohištva« na ogl. odd. Jutra. 33092

Posestva

Novozidana vila
enodružinska, visokopritlična, 30 min. od zdravilišča Slatina Radinci, je radi družinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji takoj naprodaj. Pojasnila daje g. Jakob Zemljič, župan, Slatina-Radinci. 33268

Žago
s polnojarmenikom in drugimi stroji ter skladiščem, v izmeri 8000 m², tik ob železnici na Gorenjskem prodam. Vprašanja na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Žaga«. 32865

Vrednote

20odstotne kronske bone
kupuje Pučka štedionica, založni zavod d. d., Osijek, Desetčina ul. 27. 32766

Pohištvo

Brivski inventar
kompleten, skoraj nov, poceni prodam. Poizve se pri ogl. odd. Jutra. 32679

Spalno opravo
kompletno, novo, iz javorjevega lesa, po zelo nizki ceni prodam. — Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Št. 430«. 33430

Več postelj
popolnoma novih, po ugodni ceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33446

Knjižno omaro
črna, moderna, juridične in leposl. knjige ter Uradni list lt. 1922—1928 (inclus.) radi selitve prodam. — Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 33457

Oblačila

Površnik
skoro nov in zimsko sukanjo dobro ohranjeno prodam. Ogledati samo med ½ 2. in ½ 3. uro popoldan na Emonski cesti 4, pritličje. 33431

Damski plašč
skoraj nov, za srednjo vitko postavo, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33429

Lokali

Trgovino
z mešanim blagom, z vso zalogo ter stanovanjem na prometnem kraju zaradi bolezni takoj oddam. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod »Specerija«. 32920

Trgovski lokal
popolnoma nov portal z izložbo, pripraven tudi za pisarno, oddam s 1. oktobrom. Poizve se v oglas. oddelku »Jutra«. 33402

V najem

Gostilno
na račun ali v najem išče kavcije zmožna gospodična Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »N. H. A«. 33383

Pekarno
da v najem J. Rojs, Ormož 33378

Sadje

Orehe in jabolka
obrana, namizna kupim v vagonskih množinah. Ponudbe z navedbo najnižje cene poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Akreditiv št. 33«. 33380

Jabolk za prešanje
kupim takoj 10—30 vagonov. — Ponudbe z najnižjo ceno na naslov: Peternel, Podčetrtek. 33382

Les

Hlode
hrastove in lipove kupuje v vsaki množini parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani. 198

Dijaška stanovanja

Dijaka
sprejmem na dobro domačo hrano in stanovanje v Komenskega ulici 26. 33408

Ubog dijak
višješolec išče stanovanje proti inštrukciji. Naslov na oglasni oddelek »Jutra«. 33367

Stanovanja

Stanovanje
2—3 sob, v sredini mesta iščem s 1. novembrom. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zračno stanovanje« 32947

Stanovanje
z dvema sobama, mirno, ne daleč od centra iščem za november, proti primerni najemnini. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Točen plačnik — november«. 33436

Stanovanje
2 sob, kuhinje in verande, vse parketirano, elektrika ter vodovod v hiši, takoj oddam v Rožni dolini 4/X. 33427

V Kranju
ali še ljuše v predmestju išče samski gospod opremljeno sobo ali neopremljeno stanovanje s 15. oktobrom ali 1. novembrom, in sicer: 2 sobi (po možnosti 1 z balkonom ali verando), kuhinja, potrebne pritikline, električna luč in če mogoče kopalnica. Ponudbe z navedbo najemnine do 6. oktobra na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Letoviščar«. 33442

Sobe

Lepo sobo
solnčno, novo opremljeno, s posebnim vhodom in elektriko, v centru mesta, oddam solidnemu boljšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33361

2 prazni sobi
s posebnim vhodom takoj oddam v novi hiši v Kobaridski ulici (poleg mitnice). 33262

Opremljeno sobico
s posebnim vhodom oddam na Domobranski cesti 17. II. nadstropje. 33373

Sobo
oddam 1 ali 2 gospodoma takoj ali s 1. oktobrom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33386

Veliko prazno sobo
tudi s souporabo kuhinje oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33387

Veliko prazno sobo
v pritličju oddam s 1. oktobrom za pisarno ali za krojaško obrt. Poizve se v Kolodvorski ulici št. 26. 33392

Sobo
oddam solidnemu gospodu ob Poljanski cesti, za 350 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33399

Prazno sobo
lepo, parketirano, z elektriko in posebnim vhodom oddam samski osebi ali tudi za pisarno v Salendrovi ulici 6/II. 33406

Prazno sobo
majhno, za 200 Din oddam samski osebi na Vodnikovi cesti. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33401

Sobo
oddam takoj 1—2 dijakoma. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33385

Preprosto dekle
sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33366

Mesečno sobo
v pritličju — s posebnim vhodom in elektriko oddam poleg nunske šole. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33365

Opremljeno sobo
lepo, oddam za 200 Din s 1. oktobrom v Rožni dolini, cesta VI/54, Kolonija. 33372

Zračno sobo
z elektr. razsvetljavo oddam za 300 Din na Bleiweisovi cesti 5/III, vrata VIII. 33370

Lepo sobo
separirano, v centru mesta oddam 2 boljšima gospodoma ali zakonskemu paru brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33369

Sobo
s posebnim vhodom, elektriko in parketi oddam. — Ogledati med 10. in 15. uro Binder, Slomškova ul. 16. 33438

Na stanovanje
sprejmem takoj gospoda v Ulici na Grad št. 7. 33410

Prazno sobo
s štedilnikom in separatnim vhodom takoj oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33455

Krasno sobo
parketirano, z lepim razgledom, elektriko in event. klavirjem ter zajtrkom oddam solidnemu gospodu. Oddam tudi sobo 2 gospodoma — osetanovalcema. Posamezno ali obe sobi skupaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33412

Sobo
s posebnim vhodom, v sredini mesta oddam gospodu takoj ali s 1. oktobrom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33418

Kot sostanovalka
gre takoj ali s 1. oktobrom solidna gospodična, k preprosti enažni ženski — najraje h kaki vdovi. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Peč v sobi«. 33420

Opremljeno sobico
majhno, enažno in skromno, s pečjo išče za takoj ali s 1. oktobrom mirna in solidna gospodična. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Točna plačnica 125«. 33419

Deklica
išče brezplačno stanovanje ter bi zato pomagala pri gospodinjstvu. Naslov pove oglasni odelek »Jutra«. 33425

2 sobi s 3 posteljami
elektriko in lastnim vhodom iz stopnjic, oddam visokošolcem na Krakovskem nasipu št. 4/I. 33448

Prazno sobo
zračno in veliko, s posebnim vhodom oddam. Sprejmem tudi dijaka na vso oskrbo. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 33447

Sobo
lepo in čisto, nanovo prelikano, z elektriko in posebnim vhodom, prazno ali opremljeno za 2 osebi — oddam takoj ali s 1. oktobrom na Krekovem trgu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 33458

Dopisi

Starejša vdova
želi znanja z resnim gospodom. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vdova«. 33255

Gospodična
stara 19 let, simpatična in temperamentna, želi poznanstva s srednje starim gospodom, ki bi ji hotel pomagati v gmotnem oziru — Bila bi mu v zahvalo iskrena prijateljica in bi mu rada krajšala puste jesenske večere. Naslov poslati v ogl. oddelek Jutra pod šifro »Diskretna«. 33368

Kateri gospod
dobrosrčen — bi z malenkostjo pomagal dami iz denarnih težkoč. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Tajno hvaležno povračilo«. 33364

Gospodična
želi znanja z gospodom, ki bi jo hotel učiti češčino. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Veselje«. 33414

Konfid
Dvignite pismo.

Para ablar
castiliano busco yo una sennorita ou sennora simpatica. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Suerte«. 32746

Izgubljen

Potni list
sem izgubil 22. okrog 15. ure od Pijave gorice do Turjaka. Pošten najditelj naj ga vrne v oglas. oddelku »Jutra«. 33396

Dokumenta
na ime Frida in Franc Zbogar, jetniški paznik, Novo mesto, ter manjša vsota denarja sta bila izgubljena včeraj od kolodvora do glavne pošte. — Pošten najditelj naj isto proti nagradi odda v ogl. oddelku »Jutra«. 33441

Živali

Podganarje
8 tednov stare, srčkane, čistokrvne peščke po 200 Din in psice po 150 Din, s kupiranim repom proda Oskrbništvo »Kraljev vrelec«, Kostrivnica-Podplat. 33384

Ženitve

Mlad trgovčev sin
prijetne zunanjosti, izobražen in praktičen, 19 let star, bi takoj poročil mlado in izobraženo gospodično, staro 17—21 let, s primerno doto 500—800.000 Din. Cenjene dopise z najnovejšo sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Mlad«. 33381

Pisalni stroji

Pisalne, računske in knjigovodstvene stroje svetovne znamke

MERCEDES

kakor druge pisarn. stroje dobite pri »Mercedes«, Zagreb, Fijanova 16. Zahtevajte ponudbe. Stari stroji se vzamejo pod ugodnimi pogoji v račun. 32934

Stroji

Elektromotor
rabljen, v dobrem stanju, ¾ do 1 HP, za 440 voltov, istosmerni tok, kupi Karl Kovač, lesna industrija, Stari trg pri Rakeku. 33238

Kleparske stroje
vseh vrst, znamke Mach & Fišer, Hronov, ima stalno v zalogi Rudolf Deržaj v Ljubljani, Kolodvorska ul. št. 28. 211

Obrt

Avto-hladilnike
blatnike in drugo popravi strokovno, hitro in poceni Gustav Pue, kleparstvo — Ljubljana, nasproti tobačne tovarne. 205

Osemključne
prednje dele izdelujem po 5 Din. Naslov v ogl. od. Jutra. 33015

»CONTINENTAL«

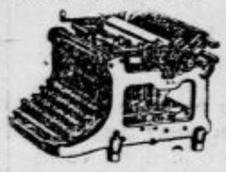

najboljši pisalni stroj nad 400.000 v rabi. Samo prodaja:
IVAN LEGAT, Maribor, Vetrinjska ulica 30
Telef. int. 2434.

Otomane
divane, peresnice in žimnice izdeluje Anton Koleša, Florijanska ulica štev. 23. 33622

Glasbila

Pianino
iz mahagonija, modern — poceni proda Dobrajc, Maribor, Frančiškanska ul. 21 33360

Za jesensko sajenje 11450

nudimo v raznih sortah in velikostih: sadno drevje, konifere, drevje za okras in drevorede, okrasno grmičevje, plezalke, grmovje za ograjo, gozdne sadike, vrtnice itd. Cenik zastonj.

Uprava velepposestva Tišina, pošta Rankovci
(Prekmurje)

Kontoristinja

začetnica **dobi službo** v tovarni v večjem mestu na deželi. Punudbe s prepisi spričeval pod šifro: „K. R. 777“. 11465

Damske plašče za jesen

kasha in couvercot	. . od Din	390	naprej
krila gladka in plisirana	» »	70	»
bluze bele in barvaste	» »	80	»

F. in I. GORIČAR, Sv. Petra cesta št. 29

Pravkar izšlo! *Naročite takoj!*

Sinclair Gluck

Zlati panter

Najsijajnejši kriminalni roman našega časa

Skrivnostno nestajanje mladenk iz newyorške družbe
Tihotapci mamil in njihov „cesar“
Clayton išče svojo sestro in najde ljubezen Natalije van Cleef
Bitka policije z zločinci

V Ameriki milijonske naklade

Vezano 35 Din, broširano 25 Din

Naroča se pri upravi Jutra v Ljubljani in pri vseh knjigarnah

Globoke žalosti potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljeni soprog, oče, tast, gospod

Jakob Kurent

policijski nadzornik v p.

dne 23. septembra t. l. po kratkem trpljenju, previden s sv. zakramenti boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v sredo, dne 25. septembra ob ½5. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 24. septembra 1929.

Aleksandra Kurent, soproga; Slavica por. Lorch, Rudi, podporočnik kraljeve garde, Mery, Minči, Zorka, Milivoj, otroci; Ady Lorch, zet in ostali sorodniki.

Pogrebni zavod J. Gajšek
Vodmat-Ljubljana

Zahvala

vsem, ki so obiskali spečega v večnem snu in spremili na poslednji poti našega zlatega papana, gospoda

Frana P. Zidarja

šolskega upravitelja v pokoju.

Prav tako izrekamo našo najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so sočustvovali z nami v težkem trenutku. Posebno zahvalo smo dolžni sres. nač. g. dr. Kartinu, sres. šol. nadz. g. Černigoju za iskrene izraze sožalja, posebno pa tov. g. Kumru za ganljive poslovilne besede, tov. g. Puclju, kakor sploh sladkogorskemu učiteljstvu, ki nam je stalo ves čas bridkih ur ob strani, nadalje sorodnikom vsem govornikom, tovarišem, preč. duhovščini, pevcem, obč. odboru, gasil. društvu, darovalcem vencev ter vsem drugim, ki so prihiteli da počaste njegov spomin.

LEMBERG, 23. septembra 1929.

Žalujoča rodbina Zidar-jeva.

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

144.

Spodaj na cesti je stal debel in močno zgrajen vrtni zid. Tu se je strašna vožnja končala. Z neznanskim pokom se je razletel avtomobil na kose. Tako grozovit je bil sunek, da sta gospa Kozamurnica in Minka zleteli preko zidu, kakor bi ju s pračo zalučil.

Herman Bang:

Trma

In od tistega dne se je zakrknil v svoji trmi. Živel je okamenelo in bogotajno sredi občine, ki je bila po gorečem oznanjevanju župnikovem polna duha Kristusovega. Vsi so vedeli in dosti vernikov je bilo v skrbeh. Neki večer po pobožnosti v šoli je čutila Maren Anders Duha nad seboj in vprašala župnika, če sme iti k Hansu Rasmusu.

Župnik jo je pustil. Toda on je šel za njo kljub mrzlemu zimskemu večeru in je čakal zunaj na poti.

Ko je pa še zmerom ni bilo, ga je gnal nemir, da je stopil tik hiše in pogledal skozi razsvetljeno okno.

Maren je stala ob mizi — pred lučjo pa je sedel Hans Rasmus. Njegovo belo lice je bilo bledo in trdo, glavo je naslanjal na roke in se ni ganil... Karen je sedela v kotu in se gugala tja in sem.

Župnik je potisnil obraz bliže k šipi in je strmel noter. Maren je čakala neprestano, molila in čitala zopet iz svetega pisma — zvenelo je ven kakor rahlo mrmranje... čitala je z vnemo in brez sape... Rasmus se ni ganil...

Tedaj se je župnik obrnil in nemirno začel hoditi okoli hiše. In ko je stopil znova k oknu in videl isto sliko v sobi, je zapustil hišo in je šel domov.

Maren ni povedala nič o svojem obisku in on je ni vprašal.

Kadar je srečal Hansa Rasmusa, ga je pozdravil. Kmet ga je pogledal in šel mimo, ne da bi se odkril. Župnik se ga ni upal ogovoriti. Kadar ga je zopet srečal, ga je takisto pozdravil, ne da bi mu bilo odzdravljeno.

Trikrat v letu je prišel Hans Rasmus v božjo hišo. Prinesel je svoj dar za cerkveni praznik.

Vedno je upal župnik, da ga ne bo, in vedno, ko je po molitvi na leci dvignil glavo, je videl bledi obraz na običajnem prostoru ob stebru.

Pa da ga je moral vedno videti, da mu je moral jezik hromiti, da mu je moral ubijati radost evangelija v ustih!...

Župnik je zopet postal in si brisal pot s čela: »Da — toda Gospod vse povrne,« je rekel predse.

Toda trajalo je dolgo, dolgo.

Praznik za praznikom, nedeljo za nedeljo. Govoril je in je molil. Svoje najlepše besede, vse molitve, ki jih je znal, je pošiljal temu edinemu obrazu.

Čutil se je kakor Jakob, ki se bori z Bogom — in je izgubil. Boril se je z bogotajem kakor Savel z Bogom, a njegove besede so bile kakor pleve.

In ni bilo načina govorice, ki je ne bi poskusil, nobene poti pokore, da si je ne bi bil naložil, nobenega klica, ki bi ga ne bil poslal k Bogu, da bi to edino dušo priklical.

In bili so dnevi, v katerih se mu je zdelo, d aje ta trdi obraz kakor njegovi lastni dvomi, ki so prežeče strmeli vanj. In gorečneje in srditeje je govoril in grom Izraelca je grmel na kljubovalce.

Kadar pa je pokleknil in je šla vrsta darujočih okoli oltarja, je vročično prisluškoval korakom, molitve so se mu zmedle... spoznal je te korake izmed vseh drugih... in vedno je moral glavo napol obrniti, da je v grozni radovednosti opazoval kmetov obraz, kadar je njegov krvavi denar, kadar so njegovi judeževi groši padli na oltar.

Hans Rasmus ga ni videl...

* * *

Župnik je globoko zasopel. Da — bilo je vroče. Oblaki tam prineso morda nevihto.

Dospel je do vznožja griča, kjer je stala hiša, in je postal, da bi počakal Karen. Karen je pritisnila na kljuko.

»Povej mu, da sem tu,« je rekel župnik. Šla je v hišo in prišla zopet ven. »Leži popolnoma mirno,« je rekla. Župnik je tesneje oprijel kelih in šel za njo.

Hans Rasmus je ležal v postelji, ves bel med blazinami. Pogled mu je bil zastrt, vse poteze je že zaznamovala smrt. Glava se mu je zibala na rjuhi sem ter tja.

Župnik je stopil bliže. »Prihajam k tebi,« je rekel, »v Jezusovem imenu.«

Umirajoči se je kar naprej smehljal in zibal glavo. Župnik je sedel, postavil kelih na mizo in vzel cerkveni molitvenik v roke. Govoril je, naj bo zdaj vse pozabljeno, in se zahvalil Gospodu, ki je Hansu Rasmusu milostno omehčal srce.

Bolnik se je še vedno smejal.

Muhe so brenčale okoli župnika, ki je stal sklonjeno nad umirajočim. Gledal mu je nepremično v obraz, hipoma pa ga je obšla tesnoba in je vprašal: »Hans Rasmus — jaz sem — župnik — saj me poznaš — — —« In čez nekaj časa ga je vprašal zopet, ker ga je mučil isti pogled: »Hans Rasmus — ali me poznaš?«

Hans Rasmus je upri svoj pogled na kelih, ki se je bliskal v solncu in je trudno iztegnil roke po njem.

»Da,« je rekel župnik, »mudi se«.

Vstal je in odprl knjigo, za seboj je slišal, kako je Karen tiho jokala. Začel je čitati molitvico, poudarjaje vsako besedo, dočim bolnik ni odvrnil očesa od keliha.

In osupel radi boječega in poželjivega pogleda, ki je neprestano počival na kelihu, je vprašal župnik: »Ali me poznaš?« Pot mu udari iz čela, »Hans Rasmus, jaz sem.«

Tedaj iztegne umirajoči zopet svojo roko po kelihu v solncu... In mrmrajoč svete besede, mu porine župnik, tresoč se, hostijo med ustnice.

Bolnik se ni ganil, sveti kruh mu je padel iz ust.

Tedaj mu je nastavil župnik kelih na ustnice in z nenadno močjo je bolnik oprijel kelih in ga izpraznil...

Omahnil je na blazine in oči so se mu zaprle.

Župnik je poklekni! poleg postelje in dolgo molil. Skozi šepetane molitve je slišal, kako so muhe brenčale in kako je Karen ječe plakala.

Glava mu je postala težka; sloneč s čelom na robu postelje, je molil običajne molitve z vedno medlejšim glasom, muhe pa so brenčale.

— — — Hipoma se je Karen s krikom zbudila v svojem stolu in videla, kako se župnik bori z umirajočim, ki je sedeč v postelji, krčevito ovil svoje roke okoli njegovega tilnika... Borila sta se in umirajoči je glasno kričal, zbiraje v divji jezi svoje poslednje moči, da bi pograbil župnika za grlo.

Tedaj pa se mu je župnik iztrgal in kakor blazen brez klobuka zbežal preko polja, drgetajoč in čuteč prste umirajočega kakor ognjene rane na tilniku... Karen je dirjala v pripekajočem solncu za njim, brez sape in groza jo je gnala, dokler je njene tresoče noge niso mogle nič več nositi in se je tik jarka zgrudila.

Umirajoči pa je sedel še vedno, kríleč z rokami, na postelji, dočim so se mu ustnice pregibale v brezglasne besede.

Solnčni žarki so padali skozi odprta vrata — nekaj kokoši je prišlo skoznja pobirat drobtine po kamenitih tleh...

Glava je počasi omahovala na mrličeve prsi.

(Konec.)

Veliki velemestni

CIRKUS KONRADO

pride na svojem potovanju preko Italije v bližnjih dneh za kratek čas tudi v Ljubljano s svojim še nikdar videnim veleprogramom.

100 oseb, 40 konj, črede velblodov, slonov lam ter zeber v edinstvenih dresurah — Konradova skupina levov in tigrov — Konradove artistične svetovne atrakcije — Najboljši umetniki-jahači jokeyi in saltomortale-jezdeci — Divji Čerkesi in njihove igre na konjih — Volga - skupina na letečem trapecu, največja zračna senzacija, v višini 15 metrov — Pri vsaki predstavi 20 atrakcij največje dovršenosti.

Program, kakršen še ni bil nikdar izvajan v nobenem cirkusu v Ljubljani.

Nikak film, temveč vse živo, v istini vidno.

Sijajna otvoritvena predstava se vrši v torek 1. oktobra 1929. ob 8. zvečer v Ljubljani, Tivoli, v Konradovih velešotorih. 11458

Oglas.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 30. septembra 1929:

5000 kg pšenične moke št. 0 g
5000 kg pšenične moke št. 0 gg
15000 kg pšenične moke št. 6
1000 kg surove kave »Santos« Ia.

Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani. Ponudbo je predložiti najkasneje do 30. septembra 1929., do 11. ure dopoldne.

Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, št. 9253 in 9252-II.

11466

Otomane

od 550 do 850 v različnih vzorcih, prvovrsten lasten izdelek, vzorkovana, plišasta pregrinjala za otomane a 600, Ia 750, salonske garniture, divane modroce, zanesljivo najboljše blago kupite pri

Rudolf Sever
tapetništvo II
Marijin trg št. 2. 47/I

Divji kostanj

kupuje, kakor vsako leto tudi letos po najvišjih dnevnih cenah vsake množine tvrdka

11282

V. H. Rohrman, Ljubljana, Sv. Petra nasip 27.

Stekleni papir
Šmirkovo platno
Silicium karbid brusi
Korund brusilne plošče

11388 **Vedno najcenejše nudi tvrdka**

Feliks Toman ml.
Ljubljana
Resljeva cesta štev. 30

Glasovirji!

Prva mariborska prodajalna in posojevalnica glasovirjev

Th. Bäuerle

Gosposka ulica 56

ustanovlj. 1850 **ustanovlj. 1850**

priporoča svojo veliko zalogo: Ehrbar, Förster, Stingel glasovirje in pianine po orig. tvorniških cenah — tudi na male obroke. Novi glasovirji od Din 16.000.—, pianini od Din 11.600.— naprej. Stare glasovirje od Din 3000.— naprej.

Razen navedenega so tudi novi Pallik & Stiasni, Scholz, kakor tudi Lorenz & Fuchs pianini vedno na zalogi. 11357

Nakup, ki je res prihranek:

Plašč za dame

iz angleške desinirane tkanine, med mladim svetom zelo priljubljena moška fozona, trije postrani našiti žepi, dvovrstni gumbi, pas na zaponko, podložen in vatiran do bokov

dinarjev 340.—

Krasen katalog s polami meri v obsegu 120 strani, ki ga dobite na zahtevo takoj brezplačno. Za s pošto poslano blago nudimo popolno garancijo: zamena ali denar nazaj.

Po želji tudi izdelava po meri, v roku 24 ur, za isto ceno. — **Torej bodi lepša, izdaj manj, idi ali piši** trg. razpošiljalni tvrdki

Kastner i Öhler, Zagreb

Strojevodje

dva ali tri, z izpitom za vožnjo na ozkotirnih in normalnotirnih industrijskih železnicah, **sprejme**

Kranjska industrijska družba na Jesenicah.

Pismene ponudbe z izpričevali naj se vpošljejo ravnateljstvu družbe, Jesenice-Fužine 11431

Vsakovrstne varilne in rezalne aparate „GRIESOGEN", kakor tudi različno varilno žico in prašek ima vedno v zalogi in nudi najceneje tvrdka 11388

FELIKS TOMAN ml.
Ljubljana, Resljeva cesta št. 30

Na mnogobrojne želje

naših klijentov objavljamo vsako sredo zahvalnice o Pigolu.

P. n.
lekarna dr. SEMELIČ, Dubrovnik 2.

Moram se Vam srčno zahvaliti za Vaše preizkušeno zdravilo Pigol, ki ga je preizkusilo že veliko število ljudi in tudi jaz. Naročil sem 3 steklenice in 2 porabil in se prav izborno počutim. Ko porabim še to tretjo, bom še več naročil. Moja bolezen je trajala preko 6 let. Sedaj Vas še enkrat pozdravljam in ostajam z odličnim spoštovanjem

JOSIP LAŽAR.

Propovci, 11. junija 1928.

Razen za gori navedeno bolezen je Pigol sigurno zdravilo pri neurejenih prebavilih, t. j. želodcu in črevah ter z njimi v zvezi bolezni ledvic, jeter, glavobola, brezspanja in hemoroidov. Pigol proizvaja in razpošilja proti povzetju

lekarna dr. Semelič v Dubrovniku 2.

Cena: 3 steklenicam 105 Din, 8 stekl. 245 Din, 1 poskusni steklenici 40 Din.

Najpopolnejši in najcenejši aparat za množenje, poslednji uspeh nemške industrije. **Multor Co., Beograd, Obilićev venac br. 5.** Telef. 33-01. 201a

Važno za gg. oficirje!

Povodom razpusta ljubljanske filijalke Oficirske zadruge si dovoljujem najvljudneje opozoriti bivše in nove odjemalce gg. oficirje in podoficirje, da naj se v primeru potrebe za nabavo uniform blagovolijo obrniti na staro, renovirano tvrdko

PAVEL VRTAČNIK
civilni in vojaški krojaški mojster
LJUBLJANA, Dunajska cesta 47, nasproti staremu pokopališču Sv. Krištof.

Vsakdar točna postrežba. — Brezhiben kroj. — Cene zmerne. 11371

Bivši odjemalci gg. oficirji in p. n. občinstvo mi ne bodo odrekli svojega cenj. priporočila.

DESINFEKCIJSKA (razkuževalna) SREDSTVA

za vse svrhe proizvaja »Chemotechna« družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najceneje pri stari, priznani tvrdki

H. SUTTNER,
Ljubljana, Prešernova ulica 4, poleg frančiškanske cerkve.

Največja in najsolidnejša razpošiljalnica. Razpošilja v vse kraje tu- in inozemstva.

Zahtevajte brezplačni cenik

H. SUTTNER, Ljubljana 4.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici, znamk
IKO. OMIKO, AXO

China srebrno jedilno orodje s 50-letno pismeno tovarniško garancijo.

Zahvala.

Ob prebridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo naše dobre in skrbne matere, odnosno tašče in stare matere

Frančiške

smo prejeli toliko dokazov sočutja, da se ne moremo vsakomur posebej zahvaliti. Zategadelj izrekamo na tem mestu prisrčno zahvalo vsem, ki so se kakorkoli spominjali drage rajnice. Nadalje se zahvaljujemo prav iskreno darovalcem prekrasnega cvetja, p. n. pevskemu odseku »Grafiki« za ubrano petje in sploh vsem, ki so se udeležili pogreba.

V Ljubljani, dne 24. septembra 1929.

Žalujoča rodbina ŠTREKELJ.

Lavrič Company (London) LTD., London

PREVZEMA IZVEDBO VSEH TRGOVSKIH IN FINANČNIH POSLOV Z VELIKO BRITANIJO — ZLASTI PRODAJO HMELJA IN DRUGIH POLJSKIH PRIDELKOV. IŠČEJO SE ZASTOPNIKI IN KONCESIJONARJI ZA RAZLIČNE ANGLEŠKE IN FRANCOSKE IZDELKE — NADALJE PRVOVRSTNA PISARNIŠKA MOČ ZA STRASBOURG. — DOPISI V POLJUBNEM JEZIKU SO NASLOVITI NA OSREDNJO DRUŽBO.

J. Lavrič & Cie., S. à r.l. Strasbourg., Francija

4 rue du V. M. aux vins, brzo avi: Lavrić, telefon: 1519 in 4927

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.